

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES
OFFICIAL REPORT**

---

*Ninety Seventh day of the First Session of
The Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 28th June, 1968

The House met at Half-Past Eight of the Clock

(Mr Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Mr Speaker —Let us take up Question Nos 2325, 2326 and 2327 together as they relate to the same subject

LIFT IRRIGATION SCHEMES TAKEN UP 1966 67

2325—

*3992 Q —Sarasri Badrivishal Pitti (Maharajgunj) and R Mahananda (Darsi) —Will the Hon Minister for Irrigation be pleased to state

whether districtwise particulars of the following will be laid on the table of the House ,

(i) the number of Lift Irrigation Schemes taken up in Andhra Pradesh by 1966-67 ,

(ii) the number of them completed ,

(iii) the total amount of expenditure incurred therefor ,

(iv) the extent of ayacut brought under cultivation and

(v) the extent ayacut to be brought under cultivation under those which are yet to be completed ?

The Minister for Irrigation (Sri S Sidda Reddy) —(a) to (f) —
A statement is placed on the Table of the House

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[Vide answer to L A Q No 2325 (*3992)]

Statement Showing the District-Wise Particulars of Lift Irrigation Scheme Taken up the Andhra Pradesh by 1966-67

Sl No	Name of the district	Number of L. I Schemes taken up by 1966-67	Number of them completed (figures in brackets indicate the No of schemes yet to be completed)	Total expenditure incurred upto December, 1967	Ayacut in acres		
					Proposed	Developed so far	Balance (figures within brackets refer to ayacut under un-completed schemes)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Srikakulam	5	5	2,73,001	1,417	701	716
2	Visakhapatnam	3	3	1,93,934	650	399	251
3	East Godavari	7	6 (1)	74,84,916	37 485	18,116	18,769 (6,000)
4	West Godavari	3	2 (1)	28,05,000	13,073	4,074	8,999 (5,000)
5	Krishna	23	16 (7)	45,02,706	32,601	11,450	21,151 (15,836)

1.	2	3	4	5	6	7	8
6	Guntur	10	8 (2)	60,63,315	30 363	17,687	12,686 (3,975)
7	Nellore	6	5 (1)	10,81,031	4,314	2,504	1,810 (292)
8	Cuddaph	5	3 (2)	4,31,707	2,052	773	1,279 (927)
9	Anantapur	1	1	62,183	210	—	210
10	Kurnool	5	5	2 63 442	1,402	147	1,255
11	Chittoor			NIL—			
12	Nalgonda	4	4	2,60,2 3	1 460	100	1 360
13	Medak	1	1	61,14	500	311	189
14	Mahboobnagar	1	1	1,20,000	464	5	429
15	Nizamabad	2	2	1,14 766	725	260	465
16	Warangal	2	2	1,31,667	800	400	400
17	Khammam	5	5	4,86,559	1 815	717	1,098
18	Karimnagar	1	1	1,10,858	00	150	350
19	Hyderabad			NIL—			
20	Adilabad	2	2	2,04,622	850	850	—
		86	72	2,46 53 06	1,30,681	58 424	72,267

LIFT IRRIGATION SCHEMES

2326—

* 5026 Q — Sri M. Baga Reddy (Zahirabad) — Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state

(a) how many lift irrigation (pumps) Schemes have been taken up in the State so far, with names and location of these schemes,

(b) how much amount the Government has spent on these schemes,

(c) the annual income the Government is deriving from these schemes in the shape of water cess etc, and

(d) the annual recurring expenditure on these pumpsets?

Sri S. Sidda Reddy — (a) A statement is placed on the Table of the House

(b) Rs 2.47 crores upto the end of December, 1967

(c) Rs 3.5 lakhs from the schemes in seven districts
The figures of other districts are not available as the revenue accounts have not been finalised

(d) Rs 16.92 lakhs

PAPERS PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[VIDE ANSWER TO L. A. Q. No. 2326 (* 5026)]

Statement showing district-wise names and location of Lift Irrigation Schemes taken up under Minor Irrigation Programme of Public Works Department, In Andhra Pradesh

Sl No	District-wise names of Lift Irrigation Schemes
-------	--

(1)	(2)
-----	-----

SRIKAKULAM DISTRICT

1	Purushottapuram pumping scheme on Vamsadhara river, Srikakulam taluk
2	Gara pumping scheme on Vamsadhara river, Srikakulam taluk
3	Swarnamukhi pumping scheme near Kothavalasa (village) Bobbili taluk
4	Arasada pumping scheme on Swarnamukhi river, Bobbili taluk
5	Geethanapalli pumping scheme on Swarnamukhi river, Palkonda taluk

(1)

(2)

VISAKHAPATNAM DISTRICT

- 6 Venkupalem pumping scheme on Sarda river, Anakapalli taluk
- 7 Patipalli pumping scheme on Ava-kalva, Anakapalli taluk
- 8 Denkada pumping scheme on Champavati river, Beemuni-patnam taluk

EAST GODAVARI DISTRICT

- 9 Tatapudi pumping scheme on Godavari river near Kapilesh-waram (v) Ramachandra puram taluk
- 10 Pumping scheme near Venkatanagaram (village) in Godavari river, Rajamundry taluk
- 11 Somavaram pumping scheme on Yeleru river, Peddapuram taluk
- 12 Torrigedda pumping scheme
- 13 Peravaram pumping scheme, Kothapeta taluk
- 14 Utchili pumping scheme, Kothapeta taluk
- 15 Vemagiri pumping scheme, Rajamundry taluk

WEST GODAVARI DISTRICT

- 16 Gutala pumping scheme, Polavaram taluk
- 17 Pencyala pumping scheme, Kovvur taluk
- 18 Denduluru pumping scheme, Eluru taluk

KRISHNA DISTRICT

- 19 Budameru diversion channel pumping scheme to feed Veerraju tank of Kondapalli village, Vijayavada taluk
- 20 Velgaleru pumping scheme on Budameru river, Vijayavada taluk
- 21 Vellanki pumping scheme on Wyrariver, Nandigama taluk
- 22 Punnavalli pumping scheme on Krishna river, Nandigama taluk
- 23 Pumping scheme near Channaraopalem (village) on right flank of Enugugadda stream, Nandigama taluk
- 24 -do- on left flank
- 25 Gandepalli pumping scheme on Wyrariver Nandigama taluk
- 26 Aithavaram pumping scheme on Miniyeru river, Nandigama taluk
- 27 Chavatikallu pumping scheme on Krishna river Nandigama taluk
- 28 Nemali-Dasapuram pumping scheme on Penugulavagu, Tiruvuru taluk (1)
- 29 Nemali-Dasapuram pumping scheme on Penugulavagu, Tiruvuru taluk (2)
- 30 Mutchanapalli pumping scheme on Ippalavagu Tiruvuru taluk

(1)	(2)
31	Mruthyumallanna pumping scheme on Tammileru near Balieve (village) Nuzvid taluk
32	Edurumodi pumping scheme of Edurumodi (village)
33	Gollapudi pumping scheme of Gollapudi (Village) (Krishna river) Vijayawada taluk
34	Muktyala pumping scheme, Muktyala (village) Krishna river, Nandigama taluk
35	Kowluru pumping scheme, of Kowluru (village) Budameru division channel Vijayawada taluk
36	Ustepalli pumping scheme of Ustepalli (village) (Krishna river), Nandigama taluk
37	Katrenapalli pumping scheme of Katrenapalli (Village) (Krishna river), Nandigama
38	Eturu pumping scheme, Eturu (village) (Krishna river) Nandigama taluk
39	Munalur pumping scheme, Munalur village (Krishna river) Nandigama taluk
40	Patamata pumping scheme, Bandar canal, Patamata (V) Vijayawada taluk
41	Telladevarapalli pumping scheme, Telladevarapalli (v) Narasimhasagaram Alugavagu, Tirvuru taluk

GUNTUR DISTRICT

42	Vaikuntapuram pumping scheme Vaikuntapuram (v) (Krishna river) Guntur taluk
43	Thimmayyapalem pumping scheme, Thimmayyapalem (v) (Gundlakamma river), Ongole taluk
44	Thotavaripalem pumping scheme, Thotavaripalem (v) (Commamur canal) Bapatla taluk
45	Ramanayapalem pumping scheme, Ramanayapalem (v) (Commamur canal) Bapatla taluk
46	Emileru pumping scheme, Emileru (v) (Commamur canal) Bapatla taluk
47	Seethanagaram and Ahdhra Ratna pumping scheme, Thadipalli (v) K W Main channel) Guntur taluk
48	Kaza and Chinnakakani pumping scheme (West main Branch of (K W High level channel) Khaja Chinnakakani (village), Guntur taluk
49	Undavalli pumping scheme, Undavalli (v), (Krishna River) through Undavalli Vagu, Guntur taluk
50	Sithanagaram pumping scheme, (K W Main Canal), Guntur taluk
51	Kanuparthypumping scheme, Ongole taluk

(1)

(2)

NELLORE DISTRICT

- 52 Sangam pumping scheme on Pennar river, Atmakur taluk
- 53 Suryapalem pumping scheme on Pennar river, Atmakur taluk
- 54 Degapudi pumping scheme on Kandeleru river, Rapur taluk
- 55 Devaravemur pumping scheme, from river Kandleru
- 56 Padmata Kambampadu pumping scheme
- 57 Kulluru pumping scheme

CUDDAPAH DISTRICT

- 58 Pumping scheme on Pennar river near Khadrabad (v), Jammalamadugu taluk
- 59 Thambalagandi pumping scheme on Sagileru river, Sidhout taluk
- 60 Kamalakur pumping scheme on Sagileru river, Sidhout taluk
- 61 Lingampalli pumping scheme from river Pennar
- 62 Ponnayolu pumping scheme from the river Pennar

ANANTAPUR DISTRICT

- 63 Pumping scheme on Pullivanka near Mamadur (Village) Tadipatri Taluk

KURNOOL DISTRICT

- 64 Peddapadu pumping scheme on Vakeru vagu, Kurnool taluk
- 65 Kamalapuri pumping scheme on Paleru river, Koilkuntla taluk
- 66 Pumping scheme near Koilkuntla (v) on Zurreru river, Koilkuntla taluk
- 67 Pumping scheme near Hogavur on Peddavagu (Kamballa dinne), Koilkuntla taluk
- 68 Pumping scheme on Zurreru river near Souderdinne (v) Koilkuntla taluk

NALGONDA DISTRICT

- 69 L I Schemes on Halia river near Chandur (v) Nalgonda taluk
- 70 Lift Irrigation scheme on Alair river near Raghunathpur (v), Bhongir taluk
- 71 L I Schemes across Aleru river, Kolanpak village, Bhongir taluk
- 72 Lift Irrigation scheme on Peddavagu near Manvampali (v) Devarakonda taluk

MEDAK DISTRICT

- 73. Lift Irrigation scheme across Nakkavagu near Ismailkhanpet (village), Sangareddy taluk

(1)

(2)

MAHABOBNAGAR DISTRICT

- 74 Lift Irrigation scheme on Okasettivagu near Karvena village, Atmakur taluk

NIZAMABAD DISTRICT

- 75 Lift Irrigation scheme on Ramadugu vagu near Narkoda (v) Armoor taluk
76 Lift Irrigation scheme on Bhimgal vagu near Bezzaram (v) Armoor taluk

WARANGAL DISTRICT

- 77 L I Scheme on Akheru river near Ellanda (village), Warangal taluk
78 L I Scheme on Munneru river near Kothuru village, Mahaboobnagar taluk

ADILABAD DISTRICT

- 79 Pumping scheme on Suddavagu near Lingal (village), Madhole taluk
80 L I Scheme on Swarna river near Aluru village, Nirmal taluk

KHAMMAM DISTRICT

- 81 L I Schemes across Munneru river near Thimmanapalam (v)
82 Lift Irrigation on Munneru river near Polisheftigudem (v) Khammam taluk
83 L I Scheme across Wyrā river near Khammampad (v), Madhira taluk
84 L I Scheme on Wyrā river near Mahadevipuram (Lendukur), Madhira taluk
85 L I Scheme on Wyrā river near Bayyaram (v), Madhira taluk

KARIMNAGAR DISTRICT

- 86 Pumping scheme on Mulāsalavagu near Bojjannapeta (v), Sultanabad taluk

LIFT IRRIGATION IN T B PROJECT

2327—

*5415 Q—Sarasu T G L Thimmaiah (Adoni) and G Thimma Reddy (Allagadda) —Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether Lift Irrigation is allowed in T B Project Low Level Canal, Kurnool district where there is no registered ayacut in the adjoining villages, and

(b) if so, whether loan facilities would be provided to purchase oil engines and pumps ?

Sri S Sidda Reddy —(a) No, Sir

(b) Does not arise

శ్రీ పి సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండి పాలెం) —ఇప్పుడు ఈ scheme ఎన్ని తయారై ఉన్నాయి ? వాటి క్రింద irrigation potential ఎంత వస్తుంది ? ఇక ఎన్ని complete చేయవలసియున్నది

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి —First statement లో ఉన్నది అదంతా

శ్రీ ఆర్ మహానంద —అధ్యక్షా, ఈ statement ప్రకారం, proposed ayacut కు ఇప్పుడు developed ayacut చాలా తక్కువగా ఉన్నది మిగతా develop కావడానికి ఏమైన సత్వర చర్యలు తీసుకొంటున్నారా ? Statement ప్రకారం proposed ayacut కు develop ayacut కు చాలా వ్యత్యాసం ఉన్నది మిగతా ayacut develop కావడానికి ఏమైన సత్వర చర్యలు తీసు కొంటున్నారా ?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి —అవసరమైన చర్యలు అన్నీ తీసుకొంటున్నాము

శ్రీ ఆర్ సత్యనారాయణ రాజు (నర్సపూర్) —West Godavari లో three lift irrigations అని చెప్పారు అవి ఎక్కడెక్కడ ఉన్నాయి అవికా? జిల్లాలలో ఇతర చోట్ల చేయబోతున్నారా ?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి —Statement లో వున్నాయండి, జిల్లా వారిగా

శ్రీ పి గున్నయ్య (పాతపట్టణం) —శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో చాలా తక్కువ వున్నాయి అక్కడ ఎక్కువ నీటి వనరులు ఉన్నాయండి కాబట్టి ఇలాంటి lift irrigations పెట్టడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి ఆలాంటి ప్రదేశాలలో తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ ఆయోట్టు వస్తుంది కనుక ఆ ప్రాంత ములో పెట్టే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి —కొత్తగా sanction చేసేటప్పుడు ఆలోచన చేస్తాము

శ్రీ జి శివయ్య (పుట్టూరు) —First question లో అన్ని జిల్లాలు ఉన్నాయి, చిత్తూరు మాత్రంలేదు, ఉద్దేశ పూర్వకంగా చిత్తూరు జిల్లాకు న్యాయం చేశారా ? ఇంకేమైన ఉద్దేశమా ?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి —Left irrigation మంజూరు చేయాలంటే కొన్ని condition ఉన్నాయి భగవంతుడు ప్రసాదించినటువంటి ఆ పరతులు పూర్తి కావడంలేదు నీళ్లు, perennial soruces లో గాని lift irrigation పెట్టడానికి వీలులేదు. సహజస్వరంలో కనీసం 200 చోట్ల నీళ్లు ప్రవహిస్తూ ఉంటేనేగాని lift irrigation పెట్టడానికి వీలులేదు అంతే కాకుండా, economic గా పోవాలంటే, దగ్గరలో current వచ్చి వుండాలి.

శ్రీ జి శివయ్య — అంటే, కడప, అనంతపురము, ఆ ప్రాంతాలలో ఉంటే, మా జిల్లాలలో లేనా అటువంటివి

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి — ఇప్పుడు investigation లో మాత్రం లేదు మరి దయచేసి ఎక్కడైన ఉందని దరఖాస్తు వేస్తే మళ్ళీ investigation చేయిస్తాను

శ్రీ డి వెంకటేశం (కుప్పం) — శివయ్యగారు చెప్పినట్లు చిత్తూరు జిల్లాకు ఈ schemes లేక పోవడం చాలా శోచనీయమైన విషయం చిత్తూరు జిల్లాలో perennial sources వున్న viners వున్నాయి అటువంటి investigation జరిగిన schemes చేయకపోయినా, investigation అయినా అయినా నాయా ?

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి — దానికి వేరే question వేస్తే సమాధానం ఇస్తాను

శ్రీ వై వెంకటరావు (చేమూరు) — గుంటూరు జిల్లాలో, బాపట్ల తాలూకాలో కొన్ని వున్నాయి lift irrigation schemes అక్కడ engines 4 వుంటే 3 పని చేయకుండా వున్నాయి వారు ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. దాన్ని గురించి చర్యలు తీసుకొంటారా ? అది మీ దృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి — ఇప్పుడు గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్నారు అది కనుక్కొని తగిన చర్యలు తీసుకొంటాము

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి) — వై కుంటపురం. సీతా నగరం అక్కడ pumping schemes క్రింద ఏమాత్రం సాగు అవుతున్నదండీ ? వై కుంటపురములో అక్కడ పని ప్రారంభించారా ?

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి — Details చెప్పలేనుగాను, ఒక stage complete అయింది

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — పవి పూర్తి అయిందా ? నీరు ఇస్తున్నారా ?

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి — ఒక stage పూర్తి అయింది నీరు ఇస్తున్నారు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఎన్ని ఎకరాలకు

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి — వివరాలు లేవండీ

శ్రీ వి సి కేశవరావు (సంత నూతలపాడు) :— Minister గారు టంగోలు తాలూకాకు వచ్చినప్పుడు గుండ్లకమ్మ నుంచి కొన్ని schemes sanction చేస్తామని చెప్పారు అది list లో ఎక్కడా కనిపించడం లేదు అది ఏమైందో చెబుతారా ?

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి :— ఇది sanction అయి అమలులో ఉన్నటువంటి schemes అండి ఇంక start చేయవలసినవి investigation లో ఉన్నవి. list వేరే వున్నవండీ

శ్రీ కె మునుస్వామి (నత్తవేడు) — చిత్తూరు జిల్లా విషయం ఇంతకు ముందు చెప్పారు కాని నత్తవేడు తాలూకాలో సంవత్సరం పొడుగునా ప్రవహించేటటువంటి ఒక జలవుండి అధ్యక్షా ఆ ప్రాంతానికిగాను ప్రత్యేకంగా మీకు అర్జీలు ఇచ్చుకొన్నాము దానికేమైన ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధవహించి అక్కడ lift irrigation ఇస్తారా? మరొకటి సూరూరుపేట తాలూకాలో కళంగి river ఉన్నది ఈనాడు మాకు రెండు విధాలా నష్టము వస్తున్నది ఎండ కాలములో త్రాగడానికి నీళ్లు లేవు వర్ష కాలములో బ్రహ్మాండమైన వెలువలు వచ్చి కొట్టు కొని పోయేటటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి అలాంటి పరిస్థితులలో అక్కడ lift irrigation సౌకర్యము కలుగజేస్తారా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — దీనికి సమాధానం చెప్పలేను వారుడియచేసి వ్రాస్తే నేను తప్పకుండా, specific గా వాటిని investigate చేయించి, technical passibility ఉన్నదా అని చూచి సాధ్యమైతే ఆలోచించవచ్చు, డబ్బు ఖర్చును బట్టి

శ్రీ ఎన్ వి కె రావు (కాకినాడ) — కొన్ని ప్రాంతాలలో schemes సంపూర్ణంగా అభివృద్ధి చేయకపోవడానికి కారణం ముఖ్యంగా చిత్తూరు జిల్లాలో ఏ ఒక్క స్కీము కూడా థీసుకోవడంపొందడానికి కారణం భగవంతుడు వరప్రసాదం ఇవ్వలేదని చెప్పుతున్నారు అయితే ఈ భారము అంతా భగవంతునిపై త్రోసి పారేసి తమ బాధ్యతనుంచి తప్పించుకోదలచుకొన్నారా? భగవంతుని ఏమైనా ప్రశ్న వేశారా లేదా?

శ్రీ జి వెంకటరెడ్డి (పరమారు) — గుంటూరు జిల్లాలో 'yet to be completed schemes' రెండు ఉన్నాయి What are those two schemes కనపర్తి pumping scheme ఒకటి ఉన్నది What is the stage of that pumping scheme

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — Specific గా కావాలంటే వేరే ప్రశ్న వేస్తే, ఆ వివరాలన్నీ చెప్పాలను ఆ వివరాలు ఇప్పుడు లేవండి

శ్రీ కె అంజనరెడ్డి (హిందూపూర్) — ఈ list లో అనంతపురం జిల్లాలో ఒక scheme మాత్రం థీసుకొన్నట్లు ఉన్నది అనంతపురం జిల్లా ఎప్పుడూ జామానికి గురి అవుతూవుంటుంది కాబట్టి థీసర్ రాష్ట్రములో 2 వేలు అడుగుల వరకు కాటు చేస్తూ నీళ్లు lift irrigation చేస్తున్నారు ఆ పద్ధతిలో చేయడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయని survey చేసేటటువంటివాళ్ళు చెప్పుతున్నారు ఆ రకంగా ఏమైనా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — మా దృష్టికి ఇప్పటివరకు రాలేదండి ఒకవేళ, సభ్యులు థీసుకువస్తే survey చేయించవచ్చు

శ్రీ డి రత్నసభావతి (రాజు పేట) — కడప జిల్లాలో 5 schemes థీసు కొన్నట్లు ఇక్కడ ప్రజాశాసన ఈ 5 schemes extentions లో ఏ stage లో ఉన్నాయి, ఏటికి ఇంకా వివరాలు ఏమైనా చెప్పగలరా, ఎంతవరకు అయకట్టు develop అయిందని చెప్పగలరా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — ఇదివరకు గౌరవసభ్యులు వెంకటరెడ్డిగారు ఒక ప్రశ్న వెళ్ళారండి దానికి చెప్పుతున్నాను అండి 'work in progress in Thimmayapalem pumping Scheme Gundla kamma pumping Scheme—work in progress తరువాత తోటవారి pumping Scheme ఒకటి కడవజిల్లాలో three pumping Schemes—pumping Scheme on Pennar river near Kadrabad, Jammalamadugu 1q Tamballagundi pumping Scheme on Sagileru river, Sidhout Tq Kamalakar pumping Scheme on Sagileru river Sidhout Tq ఇవన్నీ commissioned

శ్రీ బి రత్నసభాపతి — కడవజిల్లాలో ఇంకా రెండు ఉండినాయి అంటున్నాడు ఉన్నాయా అండి

Sri S Sidda Reddy — Lingampalli pumping scheme from river pennar ponnathota pumping scheme from river pennar మొత్తము 5

శ్రీ బి రత్నసభాపతి — అవి రెండూ Commission చేశారా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — లేదండి Lingampalli pumping scheme—original contract terminated working is in progress—proposed to be completed by March, 1968

డాక్టర్ టి ఎస్ మూర్తి (వరంగల్) — వరంగల్ జిల్లాలో 800 ఎకరాలు propose చేసినారు 400 ఎకరాలు ఏమో develop చేసినట్లు ఉన్నది ఇది ఏ area లో propose చేశారు ఇప్పటికి మొత్తము 400 ఎకరాలు ఎక్కడ develop అయినాయి ఇంకా develop కావలసినటువంటి area ఎంత, ఎందుచేత develop కాలేదు, డబ్బు లోపము వల్లనా, కొంచెము చెప్పతారా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — ఆయన డబ్బు develop కాకపోవడం డబ్బులోపము వల్ల కాదు, కొన్ని schemes complete కాలేదు

డాక్టర్ టి ఎస్ మూర్తి — అది ఏ area లో కాలేదు ఎప్పుడు complete అవుతుందో చెప్పతారా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — వరంగల్ లో lift irrigation scheme on Macheru river near Yelanda, Warrangal Taluk ఇది commission అయింది. Lift Irrigation scheme on Munneru river near Kothuru village ఇది కూడా commission అయింది రెండే ఉన్నాయి schemes వరంగల్ లో అనుకున్నంత ఆయకట్టు పూర్తి develop కాలేదు

శ్రీ ఆర్ బుచ్చిరామశేషయ్యశ్రేష్టి (నందిగామ) — మంత్రిగారు నందిగామ తాలూకా, పోవూరులో lift irrigation కొరకు శంఖస్థాపన చేశారుగానీ, ఇంతవరకు work order కాలేదు ఇంత వరకు అక్కడ ఏమిటి

ప్రారంభించడానికి అవకాశము లేదంటున్నారు కనుక వెంటనే అక్కడ ఆ పని ప్రారంభించి ఆ ప్రాంతములోని ప్రజానీకానికి lift irrigation ద్వారా సౌకర్యము కలుగజేసేటటువంటి ఆలోచన ఏమైనా కలిగిందా? ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — పంపింగ్ స్కీము పాతది కె ఎల్ రావుగారు మేము అంతా వెళ్లి చూశాము ఆసీళ్ళు ఆ Bank దగ్గర రావడంలో వర్షా కాలంలో మరి కొంత కాలం వస్తుంది తరువాత రాదు దూరంగా ఉంటే ఏమి చేయాలనే ఆలోచన కె ఎల్ రావుగారు ఆలోచిస్తున్నారు Design వ్యవహారంలో పేచీ ఉన్నది అందువల్ల ఆలోచిస్తున్నారు

శ్రీ ఎమ్ ఎ రామచంద్రారెడ్డి (మెదక్) — మెదక్ జిల్లాలో నక్కవాగు ఒకటే చూపించినారు ఆందోల్ తాలూకాకు మేము జిల్లా పరిషత్ లో మూడు sanction చేసినాము వాటి విషయం తెలిస్తారా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — ఆ వివరం ఎప్పుడు లేదు ఇవి sanction అయి executionలో ఉన్నవాటి వివరాలు

ఒక గౌరవ సభ్యుడు — కృష్ణా జిల్లాలో గొల్లపూడి పంపింగ్ స్కీము ఉన్నది దాదాపు రి లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టికూడా ఆపు చేసినట్లు తెలుస్తున్నది అవి ఏ stageలో ఉన్నది తొందరగా ప్రారంభించి చేస్తే ఆ భూములన్ని వెంటనే సాగు చేయడానికి అవకాశం ఉన్నది Priority ఇచ్చి చేయడానికి అవకాశం ఉన్నదా లేదా? మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — ప్రారంభం చేశాము ప్రయత్నం జరుగుతూనే ఉన్నది అక్కడ land holders చాల పేచీ పెట్టారు కాలవ శ్రవణాలని ఈ మధ్యనే కొంతమంది రైతులు అంగీకరించారు అందువల్ల అగిపోయింది

శ్రీ డి శివయ్య — చిత్తూరు జిల్లాలో అరణియార్ ప్రాజెక్టు క్రింద ఒక మంచి గ్రామం, రాజుల కండిక అనే గ్రామం మునిగిపోయింది ఆ గ్రామాలలో ప్రజలకు మిట్టభూములు యిచ్చారు వాళ్ళు 10 ఏళ్ళుగా పంపింగ్ స్కీము కావాలని లక్ష రూపాయలకన్న ఎక్కువ ఖర్చు కాదు కి వేల ఎకరాల దాకా పండుతుందని ప్రభుత్వానికి అర్జీలు పెట్టుకొన్నారు ఆ విషయం తమరికి తెలుసునా? ఇప్పుడైనా చిత్తూరుకు కనీసం ఒకటి అయినా యిస్తారా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — లక్ష రూపాయలతో కి వేలు అవుతుంది అంటే వెంటనే చేయవచ్చు నా కేమి అభ్యంతరంలేదు అది investment చేయిస్తాము లక్ష రూపాయలతో కి వేల ఎకరాలు సాగు అయితే రెండు మూడు నెలలో మొదలుపెడతాము.

శ్రీ ఎ మాధవరావు (నెల్లూరు) — Number of lift irrigation schemes నెల్లూరులో రూపొందించారు ఇందులో 5 complete అయినాయి అన్నారు ఒకటి complete కాలేదు అన్నారు ఆ ఒక్కటి ఏదో చెప్పగలరా? దాని ఆయకట్టు ఎంత?

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి — తేవరదేమూర్ పంపింగ్ స్కీము from the river kandaleru 292 ఎకరాలు ఆయకట్టు

శ్రీ ఎ శాస్త్రిరావు (కంకిపాడు) — గొల్లపూడి పంపింగ్ స్కీము విషయంలో రైతుల అభ్యంతరం ఉన్నదని తెలివిచ్చారు ఈ మధ్యనే ఆ అభ్యంతరముకూడ తీరింది వారు ప్రాసెసింగ్ కు కూడ జరిగింది అందుచేత దానిని త్వరగా ప్రయత్నంచేసి 8 వేల ఎకరాలు భూమి సాగులోకి తీసురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి — రైతులు యిచ్చారన్నారు ఏమి యిచ్చారు? కాలవ త్రవ్వకుంటే మూడు అడుగులు యిచ్చారు ప్రక్కనున్న embankment కు మన్ను పోయాలంటే మైలున్నరనుంచి తీసుకురావాలి Rates వివరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి అందుకొసం యిప్పటిదాకా ఆలస్యం అయింది త్వరగా చేస్తాముగాని ఈ జూన్ లో కాదు ఇంకొకటి మనవిచేశారు రైతుల కట్ట దాటిపోవాలి రైతుల కట్ట దాటిపోవాలంటే Central Government వారు అంగీకరించాలి ఆ correspondence జరుగుతున్నది అందుకని ఈ సంవత్సరం రైతుల కట్టదాకా కాలవలు త్రవ్వి అంతవరకుదాకా గచ్చి మాగాడి చేయాలని మేము order యిచ్చాము

శ్రీ డి వెంకటేశం — మంత్రిగారు యిచ్చిన statement లో ఏ స్కీము గురించి estimate యింత అనే విషయం లేదు పైగా expenditure incurred up to December, 1967 అని వేశాని దానిలో ఆయకట్టు particulars యిచ్చారు Minor irrigation లో కొన్ని స్కీములు తీసుకోవాలంటే remunerative అని చెప్పారు పంపింగ్ స్కీములు ఏ ప్రాతిపదికపైన తయారు చేస్తారు దానిలో remunerative point consider చేస్తారా, లేదా? ఈ estimate చేసేటప్పుడు ఏ ప్రాతిపదికపైన తయారుచేస్తారో మంత్రిగారు తెలివిస్తారా?

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి — గౌరవసభ్యులు ప్రతి scheme యొక్క estimate అడగలేదు వారు అడిగినదానికి సరైన సమాధానం చెప్పాను సభ్యులు కావాలంటే అదనంగా సమాధానం చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను, ఈ scheme estimation ఎంత అనేది

Sri D Venkatesam -- In the statement it placed on the Table of the House, against Anantapur district the total expenditure incurred upto December 1967 is stated to be Rs 6,183 and the ayacut proposed to be developed is given at 210 acres. If that is so, what is the estimated cost of the above scheme and what is the percentage of remuneration derived from it? May I request the Minister to kindly tell us whether the Government is taking into account the remunerative aspect of the scheme? అంతవరకు scheme 200 acres

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి — Minor irrigation, మామూలు చెరువులు అనేకట్టు కాకుండా, lift irrigation వేరే Government of India చేత నిర్మించబడుతుంది Three conditions fulfil చేయాలి The total estimated

cost is Rs 61,300. The conditions are these, there must be ample water for at least 100 days in a year, the electric connection should be available at an economic distance within three miles, the running cost should not exceed Rs 40 per acre, the initial cost of the scheme should not exceed Rs 300 per acre, the cultivator should be prepared to willingly pay at the rate of Rs 35 to Rs 45 per acre, so that there is no loss to the Government.

జగ్గెరవనకర్డు — మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో 12 తాలూకాలు ఉన్నాయి ఒక స్కీము చూపించారు, పరిస్థితులు సరిపోకనా లేక అక్కడ పుష్కలంగా నీళ్ళు ఉన్నాయని ఉద్దేశ్యమా? శ్రీకైలం ప్రాజెక్టు రావడంవల్ల బంగారంబాటి కొన్ని వేల ఎకరాలు మునిగిపోతున్నాయి అటువంటి పరిస్థితులలో, 52 మంచి breach అయిన చెరువులుకూడ వేయడంలేదు కనీసం ఈ స్కీములు అయినా అమలుచేస్తాయంటే దీనిలో ఒకటి చూపించారు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో 12 తాలూకాలు గల జిల్లా మహబూబ్ నగర్ జిల్లా.

శ్రీ ఎస్ నర్సారెడ్డి — Lift irrigation schemes 55-66 లో Government of India, crash programme అని తీసుకున్నది అప్పటిదాకా మనం lift irrigation schemes మీద ఎక్కువ stress ఇవ్వలేదు, flow irrigation ఎక్కువగా ఉన్నది కాబట్టి minor irrigation complete చేసుకుందామని అని

శ్రీ పి సుబ్బయ్య — Centrally sponsored scheme గదా ఇప్పుడు కర్నూలు జిల్లాలో రు 2,63,442 లు ఖర్చుపెడితే 142 ఎకరాలకు 147 ఎకరాలు మాత్రమే ఇప్పుడు ఆయకట్టు వచ్చినదని చెప్పారు తక్కిన ఆయకట్టు రాక పోవడానికి కారణం ఏమిటి? మనకు డబ్బు ఎక్కడిది? Crash programme ద్వారా మనకు ఇచ్చారు తక్కినది develop చేయడానికి pursue చేయడానికి follow up scheme కు డబ్బు ఎక్కడిది?

శ్రీ ఎస్ నర్సారెడ్డి — Proposed Ayacut 1400 ఎకరాలు మిగతావి develop కాలేదు అక్కడ పెండుకూపు pumping schemes చూశారు తొందరపడి కొన్ని చోట్లపెడితే, అనుభవంలో చూశాము, నీళ్ళు ఉండకంటే సకల్లులు చాచోట్ల పెట్టమన్నాడు అట్లా Crash programme లో పెడితే కొన్నిచోట్ల pumps భూములగుండా తీసుకుపోవలసి వచ్చినది కొన్నిచోట్ల వై నుంచి తీసుకుపోయి villages cross చేస్తూ వచ్చాయి కొన్నిచోట్ల నీళ్ళు సమయానికి కాలేదు 200 రోజులు కనీసం నారువేసేనాడుగాని నాట్లు వేసే నాడు లేకపోతే పండించదు కొన్నిచోట్ల perennial sources లో క్రిస్టా, గోదావరి నదులలో pumping schemes బాగానే చేస్తున్నాయి గాని ఎక్కడపడితే అక్కడ అని సకలముగా పని జరగడం లేదు

శ్రీ పి సుబ్బయ్య — ఫాలోఅప్ స్కీమును గవర్నమెంటుకు డబ్బు ఎక్కడిది? పెంట్రిల్లి స్పాన్సర్డ్ స్కీము అని యునైటెడ్ గేట్ చేశారు, కొంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టారు మరిప్పుడు ఫుల్ ఆయకట్టు చేవలపు ఖెంటుకు డబ్బు ఎక్కడనుండి తీసుకువస్తారు? క్రాష్ ప్రోగ్రాంక్రింద బాదాపు 100 స్కీములు

తీసుకున్నాము, కొంతడబ్బు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది మరిప్పుడు ఫాలోఅప్ కు ఎక్కడ నుండి డబ్బు తీసుకువచ్చి ఖర్చుపెడితారు

శ్రీ యస్ సిద్ధారెడ్డి — అనాడు క్రాప్ ప్రోగ్రాం క్రింద 54 స్కిము తీసుకున్నాము సెంట్రల్ గవర్నమెంటు, మన గవర్నమెంటు అని కాదు ప్లాన్ వై అదనంగా. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు అప్పు ఇచ్చింది, 65-66 ఒక సంవత్సరం మాత్రం గ్రాంటుగా యిచ్చి తరువాత సంవత్సరం మూనిసిపాలిటీ తరువాత సంవత్సరం మీ బడ్జెటులోనే పెట్టుకోవలసింది అని చెప్పారు కాకపోతే 66-67 లో వచ్చేందున్న రెవెన్యూ డివీజన్ మాత్రం యిచ్చారు తరువాత సంవత్సరంలో పదిహేనువేల రెంట్ గ్రాంటు యిస్తామని చెప్పారు మనప్లానులో వచ్చేటప్పటికి, మన ప్రిల్లోవర్ స్కిము చాలా వున్నవి కాబట్టి లిఫ్ట్ కంట్రీ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత యిచ్చి చేశాము సభ్యులు చెప్పారు గనుక అవసరమనుకున్నచోట్ల, బాగా వుండని అనుకున్నచోట్ల వారు చెప్పినట్లుగా చేయడానికి అవకాశమంటుంది

KALWAKUNTLA WATER SUPPLY SCHEME

2328—

*2696 Q —Sri V Munuswamappa (Vepanjeri) —Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether the Government are aware of the fact that on account of Puneapalli (of Kalwakuntla water supply through which one lakh gallons of water is supplied to Chittoor municipal town) the public of the surrounding villages are facing many inconveniences due to the drying up of Agricultural wells (Nadavababutu) and non-availability of water for agricultural purposes,

(b) whether it is under the consideration of the Government to construct an anicut at Kalwakunta on the Chittoor—Pakal road so that it will be useful both for bus transport and for storage of water for agricultural purposes, and

(c) if so when it will be taken up?

Sri S Sidda Reddy —(a) It is not true that the Public of villages surrounding the Puneapalle (of Kalvagunta) water supply scheme are facing an inconvenience Enquires show that the irrigation wells near the pumping works are not drying up on account of water being pumped out of the river for supply to Chittoor Municipality

(b) No, Sir

(c) Does not arise

శ్రీ వి మునుస్వామప్ప — ఈ స్కిమువలన రోజుకు లక్ష గ్యాలన్ల నీళ్లు నల్లయ్ అవుతాయి టౌన్ కు, ఎండకాలంలో అక్కడ నీళ్లు దొరకవు దాని వలన టౌన్ అంతా విపరీతమైన బాధలకు గురికావలసివస్తున్నది రెండవది, యీ నాలుగు వంచాయిశ్రీగ్రామాలలోను దీనివలన ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్మెంట్ కైతులు బాధపడుతున్నారు మూడవది, వర్షకాలంలో, తిరుపతి—చిత్తూరు

మెయిన్ రోడ్డు మీదుగా రెండు పెద్ద పల్లె పోతూ వుండడంవలన రాకపోకలు నిలిచిపోతున్నవి బస్సు యాక్సిడెంట్లు జరుగుతున్నవి అక్కడగనుక ఆనకట్ట కడితే ట్రాన్స్ పోర్టుకు, యిర్రిగేషన్ కు రెండువిధాలా లాభదాయకమవుతుంది ప్రజలకు ఎంతో సౌకర్యం కలుగుతుంది రెండువేల ఎకరాలకు నీరు సప్లయ్ అవుతుంది దీనిని చేపడితే లక్షరూపాయలవరకూ మేము డొనేషన్ యిచ్చడానికి కూడా సర్వసిద్ధంగా వున్నామని తెలియజేస్తున్నాను

శ్రీ యస్ సిద్ధారెడ్డి — దీని కాస్ట్ రెండులక్షలరూపాయలు వారు లక్షరూపాయలవరకు డొనేషన్ యిస్తామంటున్నారు అంటే పిప్లీ పర్సెంటు ఫిఫ్టీఫర్సెంట్ యిస్తే గవర్నమెంటు చాలా సంతోషంగా తీసుకుంటుంది అందుకు అభ్యంతరమేమీలేదు అయితే, లెక్కికల్ గా అక్కడ ఆనకట్ట యొక్క, ఫిజబులిటీ యితరత్రా వివరాలన్నీ పరిశీలించవలసివుంటుంది ఫిజబులిటీవుంటే ఫిఫ్టీఫర్సెంట్ కాదు 25 పర్సెంటు యిచ్చివా సంతోషంగా తీసుకొని ఆ కార్యక్రమం మొదలుపెట్టడం జరుగుతుంది

EXPERT COMMITTEE ON ERADICATION OF FAMINE

2329—

*5790 Q — Sarvasri A. Mudhava Rao, P. O. Satyanarayana Raju (Yemmiganur) and P. Venkatesan (Dharmavaram) — Will the hon. Minister for Planning and Law be pleased to state

(a) whether it is a fact that an expert team from Government of India on eradication of famine in this state toured famine areas of our State during March, 1968,

(b) if so, the places they have toured,

(c) whether they have made any concrete suggestions for eradication of famine and submitted any report, and

(d) if so, whether a summary of the recommendations will be placed on the Table of the House?

The Minister for Planning and Law (Sri K. V. Narayan Reddy) —

(a) Yes, Sir. A Central Team consisting of Joint Commissioner (Minor Irrigation) and Deputy Commissioner (Soils) visited this State and toured in Anantapur District during March, 1968.

(b) The Team visited Kurugunta, Atmakur and Cholasamudram villages in Ananthapur Taluk, Kalyandurg, Duddakunta and Thagguparthi villages in Kalyandurg Taluk and the ayacut areas of Thungabhadra High Level Canal in Gooty Taluk.

(c) Yes, Sir.

(d) Yes, Sir. A copy of the summary of the recommendations made by the Central Team is placed on the Table of the House.

PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[VIDE ANSWER TO L A Q No 2329 (* 5790)]

SUMMARY OF THE RECOMMENDATIONS OF THE CENTRAL TEAM ON
THE DEVELOPMENT OF THE CHRONICALLY DROUGHT AFFECTED
AREAS OF ANANTAPUR DISTRICT

On the basis of discussions held at Anantapur and State headquarters and visits to the villages in the District the Central Team recommended the following measures for chronic drought relief in Anantapur District

(1) A SYSTEMATIC PROGRAMME OF GROUND WATER SURVEYS
AND INVESTIGATIONS

The Geological Survey of India has carried out some ad-hoc studies in Anantapur District which is inadequate. The State Agriculture Department would soon be setting up a Technical cell for ground water investigations. This cell should give priority to the surveys in Anantapur District. The programme of surveys should be so planned to give priority to formulation of realistic compact area schemes for development which may be processed for assistance of Agricultural Refinance Corporation.

(2) HYDROLOGICAL STUDY RELATING TO THE CATCHMENT AREAS
OF EXISTING MEDIUM AND MINOR SURFACE FLOW
IRRIGATION PROJECTS

Hydrological study should be carried out in the district to determine whether there was any scope of readjusting the catchments of the existing works with a view to obtaining better utilisation of the storage capacity already existing in the various works.

(3) ADDITIONAL PROGRAMME FOR SURFACE WATER FLOW
IRRIGATION SCHEMES

Priority should be given during 1968-69 to the completion of the six schemes which are already in hand with the Public Works Department, Irrigation Department. The 28 new flow irrigation schemes including renovation of 7 existing derelict tanks are costly as compared to the usual yardstick. It is tentatively suggested that the following schemes out of the list of 23 may be taken up under the first phase.

(i) Restoration of Pedda Chervu of Gandlapenta	Rs	53,000
(ii) Restoration of breached Obulapuram tank	Rs	76,000
(iii) Hullikal Tank of Anukampalli	Rs	45,000
(iv) Forming a new tank across Vanka near N Hanumanpuram (Site 1)	Rs	8,60,000
(v) Excavating a supply channel from Hagiri river to Dodogatta tank	Rs	1,54,000

It is desirable that other schemes are taken up only after the hydrological study proposed under item (2) above is completed.

(4) CONSTRUCTION OF GOVERNMENT WELLS IN THE TANK BEDS

Water can be tapped by digging wells in Tank beds to provide irrigation benefit in the ayacut area for long r period. It would be desirable to take up a few wells of this type on a trial basis.

(5) LIFT IRRIGATION FROM RIVER/SPRING CHANNELS

Irrigation from spring or river is provided mostly by gravity. Instead it would be better if lift irrigation from these also resorted to at some feasible locations and encourage the farmers to go in for pumpsets of their own to carry out lift irrigation.

(6) APPROACH TO PLANNING AND IMPLEMENTATION OF GROUND WATER DEVELOPMENT SCHEMES

The main emphasis should be to formulate compact area schemes which in addition to construction and boring deepening of dug wells also provide for installation of pumpsets, extension of power lines wherever feasible and other complementary development measures and inputs. These schemes would require to be supported by adequate ground water survey and investigations, but these can be very conveniently planned and phased when development is planned on compact area basis. By proper integrating the various inputs, each would maximise the production benefits. Most of these compact area schemes could be financed through the assistance of the Agricultural Refinance Corporation.

The present practice of valuation of land by Land Mortgage Bank at the prices existing prior to the proposed development is detrimental to small farmers. It should be assessed on the prices of the land subsequent to the proposed development. In order to help farmers with holdings up to 5 acres reasonable subsidy may be extended for construction of dug wells and installation of diesel engine pumpsets.

To step up lift irrigation it is essential to give priority to extension of power lines in the District. Lines should be extended according to 'cluster approach' but giving electric connections to wells too near to each other should be discouraged. The schemes for extension of power lines which had earlier been approved on the basis of 10% gross return should be revived and implemented expeditiously. The installation of diesel engine pumpsets should be encouraged as they are more economical in operation than indigenous water lift. Subsidies up to 25% could be given for diesel engine pumpsets with adequate hirepurchase facilities. It would be desirable to encourage installation of electrical and diesel pump-sets on these wells which have satisfactory supply of water. It is suggested that there must be one Assistant Agricultural Engineer in the District exclusively responsible for proper development and operation of the drilling and blasting units.

(7) Construction of State/Community wells

Some wells may be constructed and operated either departmentally or by cultivators themselves, to provide irrigation facilities for small farmers with 3 acres of holding or less. Irrigation charges may be realised. A few wells may be taken up on experimental basis.

(8) *Measures for Improving Utilisation of Existing Irrigation Works*

To derive maximum production advantage it appears necessary to change the cropping pattern in two directions, (a) the long duration paddy may be substituted by high yielding short duration paddy, so that irrigated dry crops can be raised in the Rabi season (b) the second crop of paddy from January to April should be discouraged and a possibility explored for introducing irrigated dry crop like Jowar, Groundnut, Safflower etc. It would be desirable that possibilities for introducing irrigated dry crops in the region with due regard to the pattern of irrigation supply might be examined by the State Agriculture Department in consultation with the Agricultural University.

In order to use the available water to the maximum advantage by arranging uniform application due emphasis should be laid on the land levelling and shaping. Indigenous implements specially suitable for land levelling and shaping in black cotton and red soil areas should be introduced.

(9) *Contour Bunding, Nala Plugging and Head Water Tanks*

Contour bunding and Nala plugging need special attention. Possibility of constructing head water tanks in the high elevation areas also needs to be explored, as these help in conserving soil and arresting siltation of the tanks down below, besides helping in increasing ground water recharge. The number of Sub-Divisions for soil conservation should be increased with the increase in work load. Mere construction of soil conservation works would not deliver the goods, their maintenance and follow up action to introduce selective cropping pattern in the treated areas are very important. These aspects should be given proper attention at District level.

(10) *Afforestation*

Afforestation programme can be confined to species like Sissal, Eucalyptus, Prosopis and taken up on a limited scale to start with. Cutting of immature plants should be effectively stopped.

(11) *Horticulture/Commercial Crops and Provision of Storage, Processing and Marketing Facilities*

It is desirable to encourage fruit crops like grapes, citrus, mango etc. This would help in improving the economics of various development measures like rural electrification, lift irrigation etc. The possibility of extending mulberry plantation to support silk industry also needs to be explored.

(12) *Investigation of Mineral Resources*

This item is considered of low priority and need not find place in plans for 1968-69.

Outlay for 1968-69

The team is of the view that the Minor Irrigation, Soil Conservation and afforestation programme need to be accelerated on a priority basis in the district to tackle the problem of chronic drought, at an early date. For making a modest start during 1968-69 towards this end, an additional Central assistance (outside the State Plan) of Rs. 30 lakhs is recommended, subject to satisfactory proposals being formulated by the State Government on the lines indicated in the foregoing paragraphs.

శ్రీ ఎ మాధవరావు — ఈ రికమెండేషన్స్ను అన్ని జిల్లాలకు అమలు జరపడానికి ఏ వై నా ఏర్పాట్లు చేశారా? లేకపోతే యిప్పటికైనా ఆ ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె వి నారాయణరెడ్డి — ఇది అన్ని జిల్లాలకు సంబంధించినది కాదు. అనంతపురం జిల్లాకు సంబంధించినది. ఇదివరకు శాశ్వతకరువు నివారణకు 77 తాలూకాలు నిర్ణయం చేశాము. ఆ స్కీము ప్లాన్స్ తగిలించేయడం జరిగింది. అందులో అనంతపురంకు సంబంధించి పంపించమంటే, మనం దానిని పంపించడం ఒక టేమ్ వచ్చి యిప్పటికే గేట్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎ మాధవరావు — మిగతా డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ పరియాన్ యొక్క కండిషన్స్ కూడా ఆలోచించారా?

శ్రీ కె వి నారాయణరెడ్డి — ఆలోచించాము, ప్లాన్స్ వున్నవి. ఇటువంటి పథకాలు అమలుజరపడానికిగాను 52 నుండి సిద్ధం చేసి పెట్టాము. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా పోస్టుపోస్ట్ చేస్తూవచ్చింది. 67 లో అనంతపురం డిస్ట్రిక్టు తీసుకుంటాము. జామానికి గుర్తైన 11 తాలూకాలకు సంబంధించి ప్లాను తయారుచేయమనడంవలన యిది జరిగింది.

శ్రీ డి వెంకటేశం - మంత్రిగారు అనంతపురంజిల్లానుమాత్రం తీసుకుంటున్నారు. ప్రభుత్వవృత్తిలో ఒక్క అనంతపురం జిల్లామాత్రమే డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ పరియాన్ అనివుందా? ఇతరరాయలసీమ జిల్లాలన్నీ డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ అని తెలుసుగదా. ఈ స్కీమును యితర జిల్లాలలో కూడా అమలుజరపే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి వుందా?

శ్రీ కె వి నారాయణరెడ్డి — ఇటువంటి స్కీము వున్నవి. ఇంతకు పూర్వము నేను కొన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం చెబుతూ వాటిని గూర్చి చెప్పాను. దాదాపు ఒక లక్ష చదరపు మైళ్ళు, రెండున్నర లక్షల జనాభాకు సంబంధించి, మహారాష్ట్ర మైసూరు, మనరాష్ట్రంలో ఫామిన్ ఎఫెక్టెడ్ బెల్ట్ పరియాన్ వుంది. దానికి నాలుగో ప్రణాళికలో సర్వేనిమిత్తం యితర ప్రాతిపదిక పనులనిమిత్తం 40 కోట్ల రూపాయల పెట్టారు. ఈ కార్యక్రమానికి సెంట్రల్ రెవెన్యూ డిపార్ట్మెంట్ ఎయిడ్ కావాలి. ఆ ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. ఇప్పుడు అనంతపురం జిల్లాను, యీ ప్లానులో తీసుకున్నాం.

శ్రీ జి శివయ్య — ఇటీవల, క్రానిక్ డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ పరియాన్ లో ఇన్ రిగేషన్, డెవలప్ మెంటుకు సంబంధించి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఎంతదబ్బు మంజూరు చేసినది? దానిని యిక్కడ ఏ ఏ ప్రాంతాలలో ఖర్చు పెట్టడానికి ప్రభుత్వం ఉద్దేశించినది?

శ్రీ కె వి నారాయణరెడ్డి — ఈ సంవత్సరం డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ పరియాన్ చాలా వున్నవని పదకొండు జిల్లాలలో కొన్ని తాలూకాలు తీసుకొని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాశాము. ఒక కోటి రూపాయలు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుండి యిచ్చారు. ఇంకొక మూడుకోట్ల కొరకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ పి. గున్నయ్య — శ్రీ కాకుళం జిల్లా, చీపురుపల్లి తాలూకా ప్రతి సంవత్సరం కరువుకు గురి అవుతున్నది ఆ జిల్లాలోకూడా ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని కరువుపనులు అమలుజరపడానికి, కరువును పోగొట్టడానికి పరిశీలన చేయించడానికి ఏర్పాట్లుచేస్తారా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి — ప్రభుత్వ దృష్టిలో అవధకంవుంది.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్లా) — 71, 71 తాలూకాలో శాశ్వత కరువునివారణ సౌకర్యం గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తెలిపింది అన్నారు అయితే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక్క అనంతపురం జిల్లాలో యీ కార్యక్రమం చేపట్టడానికి తీసుకుంటుందని అన్నారు ఈ విషయాన్ని గమనంలో పెట్టుకుని, సర్వసాధారణంగా రాయలసీమ ప్రాంతం కరువు ఎక్కువగా వ్యాపిస్తున్న ప్రాంతం కాబట్టి, ఈ ప్రాంతాలన్నింటినీ దృష్టిలోకి తీసుకుని శాశ్వత కరువునివారణకు గాను, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాసి ఈ 40 కోట్లుగాక, యింకా ఎక్కువ పెద్ద మొత్తాన్ని రాష్ట్ర ఒక శాశ్వత కరువునివారణ బోర్డుకు స్థాపించి దాని ఆధ్వర్యం నానున్న ప్రణాళికా కాలములో ఋణీ చేయుటకు యోచిస్తారా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి — ఈ 71 తాలూకా ఒక్క రాయలసీమలోనివేకాదు మొత్తం రాష్ట్రంలో వున్నవి ధీకి సింట్ పర్సెంట్ సెంట్రల్ ఎసిస్టెన్స్ అవసరమున్నది ఈ 10 కోట్లు సర్వే యితర ప్రాతిపదిక పనులకతప్ప చాలదు మొత్తం 200 కోట్లకు పైగా అవసరముంటుంది అప్లాన్స్ అన్నీ వున్నవి.

శ్రీ చౌదరి సత్యనారాయణ (పొంటూరు) — శ్రీ కాకుళం జిల్లా చీపురుపల్లి తాలూకాలో గత పదిసంవత్సరాలుగా పంటలు పండే పోతున్నవి ఒక సంవత్సరం కరువుకు సంబంధించి యిచ్చిన గ్రాంట్సుకూడా చీపురుపల్లి తాలూకాలో దానికి సంబంధించి ఖర్చుకాలేదు అది దాదాపు మూడులక్షల జనాభాగల తాలూకా అక్కడ సరియైన ప్రాజెక్టు ఏమీలేదు ప్రజలు ఎన్నో యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు అజిల్లానుకూడా ముఖ్యంగా, చీపురుపల్లి తాలూకానుకూడా యిందులో చేర్చి, కరువు నిర్మూలనకు ప్రభుత్వము వెంటనే చర్యలు తీసుకుంటుందా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి — ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య, — శాశ్వత కరువు నివారణకు ప్రభుత్వం సక్రమమైన ఆలోచన చేస్తున్నట్లుగా లేదు ఇప్పుడు వీరిచ్చిన సిఫార్సులన్నీ కొత్తవి కావు మనకు తెలియనివి కావు శాశ్వతంగా పరిష్కారముచేయడానికి — ప్రత్యేకంగా కరువులో బాధపడే రాయలసీమపంటి ప్రాంతాలకు ప్రయారిటీ యిచ్చి చేస్తున్న నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమం ఏమిటి? డబ్బు ఎక్కడిది? అడబ్బు ఖర్చుచేయడానికి అనుసరిస్తున్న ఏజెన్సీ ఏమిటి? ఇవన్నీ స్పష్టంగా చెబితే ఇరాడికేషన్ ఆఫ్ ఫామిన్ చేస్తున్నారని నమ్ముతాము కాని ఈలిస్టులో వున్నవి అయితే మనకు తెలియనివి కావు. వాళ్ళ చెప్పవలసిన పనిలేదు వాళ్ళు త్రవ్వడంవంటివి మనకు

తెలిసినవే. ప్లాట్టుటరీశాడి ఒక దానిని ఏర్పాటుచేసి, డబ్బుయిచ్చి, నిర్దుష్టమైన కార్యక్రమం చేపట్టడానికి ప్రభుత్వ ఆలోచన వున్నదా?

శ్రీ కె వి నారాయణరెడ్డి — మొత్తందేశంపైన ఇటువంటి కరువు ప్రాంతాలు ఎన్నోవున్నాయి కాబట్టి జాతీయపథకంగా ఆలోచిస్తే బాగుంటుందని ముఖ్యమంత్రిలంతా కూడ నేషనల్ డెవలప్ మెంటు కౌన్సిలులో ఎన్నోసార్లు చెప్పారు. నాలుగవ పంచవర్ష పథకంలో ఇటువంటివి తప్పకుండా అమలు జరుగుతాయి అనంతపురంజిల్లాగురించి ప్రత్యేకంగా 30 లక్షల రూపాయలతో ఈ సంవత్సరం—88-89 లో చేపట్టాలనే కార్యక్రమంగాని ఇది దానికి సంబంధించినదికాదు.

శ్రీ సి వి కె రావు — ముత్రిగారు సమాధానంలో—సెంట్రల్ గవర్నమెంటునుంచి 30 లక్షల రూపాయలు సర్వేటీముచారు రికమెండు చేశారు అని మైనర్ ఇరిగేషనుకు సాయిల్ కన్సర్వేషనుకు, ఎఫారెస్టేషనుకు అని, కాళ్ళవత్ డ్రాట్ ను నిర్మూలించడానికి త్వరలో స్కీములు అందజేయమన్నారు. కండిషను ఏమంటే—స్టేటుగవర్నమెంటు ప్రపోజల్స్ ఫార్మ్యులేట్ చేసి సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు పంపించాలి పంపించారా, లేదా? ఈ 30 లక్షలు తీసుకోడానికి ఏమిప్రయత్నము చేశారు?

శ్రీ కె వి నారాయణరెడ్డి — అన్ని ప్రయత్నాలు జరిగాయి సెంట్రల్ గవర్నమెంటును అడ్రస్ చేశాము, నిన్ననో మొన్ననో, వెళ్ళింది

శ్రీ టి. సి మారెప్ప (కళ్యాణదుర్గ) — రాయలసీమ ప్రాంతానికి ఏరియా డెవలప్ మెంటు ఏర్పాటు చేయడంగాని, కరువునివారణకోసము ప్రత్యేకం ఒక ముత్రిని వేయడంగాని చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ కె వి నారాయణరెడ్డి — ప్రభుత్వం ఆలోచన ఇదే మంత్రిలంతా కరువు నివారణకోసమే వున్నారు. రాయలసీమ డెవలప్ మెంటు బోర్డు యిదివరకు వుండేది కాని ఇప్పుడు అవసరం లేదు ప్లాను వున్నది కాబట్టి, ప్లానులో చేస్తారు

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — టెక్నికల్ సెల్ ఒకటి ప్రారంభించమని సజషన్ చేసినట్లున్నది అది ఏర్పాటు చేశారా? 4వ ప్లానులో 5 కోట్ల రూపాయలు యిచ్చారు మనం అడిగితే, అది పాత ప్లాను, అది పోయింది, ఇప్పుడు కొత్త ప్లాను తయారవుతోంది. ఇందులో మళ్ళా ఏదైనా స్కీము అడిగారా? వారిచ్చినదాంట్లో—వారి అప్రోచ్ లో డ్రాట్ కండిషన్స్ గురించి ఆలోచిస్తామనే మాట కూడ లేదు ఇది ప్లానింగు కమిషను దృష్టిలోకి రాలేదా? మనం ఏ విధంగా వారి దృష్టికి తెస్తున్నాము?

శ్రీ కె. వి నారాయణరెడ్డి — నేషనల్ డెవలప్ మెంటు కౌన్సిలు డిస్కషనులో వచ్చింది

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ప్లాన్ అప్రోచ్ లో లేదు,

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి) — మనం మొట్టమొదటినుంచీ దీని చరిత్ర చూచినట్లయితే — ఇప్పటి ఎట్యూయేషన్ ఫ్లూయిడ్ అని చెప్పుకోవాలి. రేపు నాలుగవ ప్లాను తయారైనప్పుడు మన స్టేటునుంచిగాని ఇతర స్టేటునుంచిగాని — మొత్తం సేవనల్ ప్లాన్ లో ఏమీ వుంటుంది ఏమీ వుండబోదు అనేది చూచుకోవలసి వుంటుంది. మొట్టమొదట ఒక ప్లాను పంపాము, దానిని కుదించి పంపమన్నారు కుదించి మళ్ళా పంపాము, దానిని మళ్ళా కుదించి పంపమన్నారు. ఇది రకరకాలుగా వస్తోంది. అందువల్ల ప్రభుత్వం తరపునుంచి చెప్పగలిగిందేమంటే — ఫామిన్ కండిషన్సువున్న పరియాలలో వర్మవెంటు రిలిఫ్ కొరకు సేవనల్ ప్లానులోనే భాగమై వుండాలనే వాదాన్ని పదేపదే చెబుతున్నాము. ఈ వద్దకూడ సేవనల్ డెవలప్ మెంటు కాన్సిల్ లో చర్చ వచ్చింది. మేము చెప్పడం జరిగింది. నాలుగవ ప్లాను తయారైనప్పుడు ఆ చర్చలు వచ్చినప్పుడు దీనికి సంబంధించినవారంతా యిది ఎక్స్ ప్రెస్ చేయబోతున్నారు. నాలుగవ ప్లానులో ఏ ప్రొవిజను పెడతారనేది అప్పుడు ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది కాని ఇప్పటి పరిస్థితి ఫ్లూయిడ్ గా వుంది. ఏదీ చెప్పినా ఇది ఇదమిద్దం, ఇది జరుగుతుంది అని చెప్పడానికి అవకాశం లేని పరిస్థితి వుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ప్లాన్ అప్రోచ్ అని పానింగు కమిషనువారు యిచ్చారు. సేవనల్ డెవలప్ మెంటు కాన్సిలు డిస్కస్ చేసి ఆదాప్ట్ చేసింది. డ్రాటు కండిషన్సు గురించి ఒక్క సెంటెన్సుకూడ అందులో లేదు కదా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఆ ప్లాన్ అప్రోచ్ లో ట్రాడ్ గా అగ్రికల్చరు సెక్టారుకు ఇంతింత వర్సంజేజీ ఇంక్రిజ, ఇండస్ట్రియల్ సెక్టారుకు ఇంతింత వర్సంజేజీ ఇంక్రిజ అని — ప్రోగామ్స్ వేసి జనరల్ గైడ్ లైన్సు కోసం చర్చ చేశాడు గాని నాలుగవ ప్లానులో వుండబోయే అన్ని అంశాలపైన చర్చ జరగలేదు.

TECHNICIANS TRAINED IN THE RESEARCH AND DESIGNS INSTITUTE 2330—

* 3159 Q — Sarvasri A Ram Reddy (Pargi), G Subba Naidu (Kavali) and R Mahananda — Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state:

(a) the number of technicians who have undergone training during 1966-67, in the Research and designs Institute at Hyderabad,

(b) the sections in which they have undergone training,

(c) whether they are provided with the required equipment for training purpose, and

(d) if not, whether there is any proposal to provide the same?

Sri S Sidda Reddy — There is no institution called the Research and Designs Institute under the State Government at Hyderabad. Presumably the Hon'ble Members are referring to the Andhra Pradesh Engineering Research Laboratory under the State

Public Works Department Based on this presumption, the following information is furnished

- (a) Six members of the teaching staff from various polytechnics in the State were given training for a short period varying from 1 to 2 weeks at the Andhra Pradesh Engineering Research Laboratory during 1966-67
- (b) They were trained in Hydraulics Soil Mechanics, and Engineering Materials
- (c) Yes, Sir
- (d) Does not arise

BRIDGE ON JAFFER SAHEB CHANNEL

2331—

* 3750 Q —Sri A Madhava Rao —Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether the Government propose to widen and remodel the narrow bridge across Jaffer Saheb Channel connecting Nawabpet with Nellore Mypad Road consequent upon the likelihood of many accidents happening due to vehicular traffic on this narrow bridge, and

(b) if not the reasons therefor ?

Sri S Sidda Reddy —(a) & (b) There is no such proposal at present The necessity for widening and remodelling if, will however be got examined and if necessary, the work will be taken up through the appropriate Department

శ్రీ ఎ మాధవరావు —జఫీర్ సాహెబ్ ఛానెల్ బ్రిడ్జి చాల చిన్నది బస్ ట్రాఫిక్ ఎక్కువగావున్నందువల్ల ప్రతి దినం యాక్సిడెంట్లు జరుగుతున్నాయి దానిని గురించి త్వరగా ఆలోచించే పథకం ఉన్నదా? పబ్లిక్ రొంత కంట్రీబ్యూషను యిస్తే రొంత ప్రభుత్వం వేసి తొందరగా చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి —అసలు ఇది ఎవరు చేయాలనే యిష్యూ వచ్చింది రోడ్స్ అండ్ బిల్డింగ్స్ వారు చేయాలా లేక మునిసిపాలిటీ వారు చేయాలా అని వచ్చింది ఇప్పటివరకు జరిగినదానినిబట్టి 29 లో లో-లెవెల్ బాడీస్ చేయాలని అనుకున్నారు. 41 లో మునిసిపాలిటీ చేయాలన్నారు రోడ్స్ అండ్ బిల్డింగ్స్ వారికి చెబితే మాకు సంబంధం లేదు అన్నారు మునిసిపాలిటీవారిని అడిగితే మాకు చేతకాదు అది ఇరిగేషను కెనాల్ మీద వున్నది అన్నారు క రెస్పాండెన్సులో వున్నది అది తేలిక తరువాత ఎవరో ఒకరు చేస్తారు

శ్రీ ఎ మాధవరావు —ఈ క రెస్పాండెన్సు పూర్తి కావడానికి ఎంత కాలం పట్టుతుంది? త్వరగా ఆలోచించే పథకం వుందా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి —త్వరగానే చేస్తాము.

BAHUDA PROJECT

2332—

* 4314 Q —Sarasri G Sivarajah and P Gunnayya —Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) what is the total estimate for the Bahuda Project in Chittoor District and the total acres of Ayacut under the project ,

(b) what is the total amount spent so far for the said project and what stage the project works stands at present , and

(c) whether the Project is undertaken for the construction by the Department or through the contractors ?

Sri S Sidda Reddy — (a) Rs 40 lakhs The ayacut is 2880 acres

(b) Rs 8,12,866 upto end of March, 1968

The formation of diversion road, and 50% of the Regulator work has been completed Major portions of formation of earthen Bund, excavation and filling up of cut-off trenches, etc , have also been completed and the remaining items of work are in progress Tenders for construction of sluices have been settled and the work is in progress

(c) Through contractors only

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — శ్రీ కాకుళం జిల్లా నుంచి ఒకరు చిత్తూరు జిల్లానుంచి ఒకరు ఈ ప్రశ్న వేసారు రెండు జిల్లాలలోను బహుధా నడులున్నాయా దేనికి జవాబు చెబుతున్నారు?

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి — మేము చేస్తున్న బహుధా

శ్రీ వై వెంకటరావు — జరగబోయే పనులలో నై నా retrenched engineers కు ఏమైనా అవకాశం ఉన్నారా?

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి — వారు ఒక association గా form అయితే అవకాశం ఉన్నామని చెప్పాము

BHATRUPALEM PROJECT

2333—

* 5204 Q —Sarasri P Subbaiah, S Vemayya (Sarvepalli), and K. Govinda Rao (Anakapalli) —Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether the Government have sanctioned the Bhatrupalem Project Scheme under Naguleru river in Palnad taluk, Guntur district ,

(b) if so, the estimated amount of the Project ,

(c) when the work has been commenced and the total expenditure incurred till now , and

(d) when will it be completed and the reasons for the delay in completing the work ?

Sri Sidda Reddy —(a) Yes Sir

(b) Rs 3,21,200

(c) The work was commenced during the year 1963-64, the expenditure so far incurred is Rs 1,80,296

(d) The work, which was entrusted to a private contractor and later to the Panchayat Samithi, Piduguralla, and to be cancelled, due to slow progress. Subsequently tenders were called for twice and cancelled as the rates quoted were high. Finally, the tender was settled in November 1967 at estimated rates and the work is in progress. As the work is situated in a forest area, where drinking water is not available and contractors found it difficult to supply drinking water to the labour much progress could not be made. Every effort is being made to have it completed by March, 1969.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య —ఆయకట్టు ఎంత? ఆ ఏరియా చాలా కష్టమైనది కాబట్టి ఈ సంవత్సరం లో ఎలా చేయడానికి పూనుకుంటారా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — New ఆయకట్టు 690 ఎకరాలతో కలుపుకుని మొత్తం 774 ఎకరాలు ఉంటుంది. అడవి ప్రాంతంలో ఉంది చాలా వయస్సు అయి జరిగింది. 1968 మార్చి లో ఎలా పూర్తి చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎస్ వేయ్య — మొట్టమొదట ఉన్న కంట్రాక్టరును కాన్సిల్ చేసి సమితికి ఎందుకు ఇవ్వటం వచ్చింది. ఇందులో ఏమైనా advantage ఉన్నదా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — మొట్టమొదట నరసయ్య గారిని కంట్రాక్టరుకు ఇచ్చారు, 1964 నుంచి కొకపోతే terminate చేసారు.

PLAN OUTLAY FOR 1968-69

2334—

* 5676 Q.—Sri P O Satyanarayana Raju —Will the hon Minister for Planning and Law, be pleased to state

(a) the proposed outlay of Annual Plan for the year 1968-69,

(b) whether the Planning Commission insisted on any cut in the plan,

(c) if so, the cut that is likely to be effected, and

(d) the steps that are likely to be taken to fill the gap?

Sri K V Narayana Reddy —(a) The outlay proposed for the Annual Plan in the Budget for 1968-69 is Rs 72.13 crores

(b) Yes, Sir

(c) and (d) The Planning Commission have approved a Plan of Rs 56.05 crores on the basis of a Central assistance of Rs 37.30 crores and State Resources assessed by them at Rs 18.75 crores. Since the Central assistance for the Plan in 1967-68 was Rs 57.50 crores the State Government have protested against such a drastic reduction in the Central assistance for the current year and the

matter has been taken up with the Government of India for increasing the Central assistance. A Plan of Rs 72.13 crores has therefore been included in the Budget for 1965-69 anticipating a Central assistance of Rs 53 crores during the current year.

డాక్టర్ టి ఎస్ మూర్తి — 72 కోట్లకు 57 కోట్లు approve చేసాడు అన్నారు అందులో 37 కోట్లు ఇస్తారనే condition మీద. ఈ gap ఏ విధంగా పూర్తి చేద్దామని అనుకుంటున్నారు? Additional taxation ఏమైనా పడుతుందా?

శ్రీ కె వి నారాయణరెడ్డి — There is no question of additional taxation రెండు సంవత్సరాలుగా central assistance రావలసింది వచ్చింది ఈ సంవత్సరం అదే anticipate చేసి plan చేసాము 72 కోట్లు లేకపోతే spill over schemes కూడా రావు కేంద్ర ప్రభుత్వంతో ముఖ్యమంత్రిగారు discuss చేస్తూనే ఉన్నారు తప్పకుండా వస్తుందనే ఆశిస్తున్నాము.

శ్రీ ఎస్ వేమయ్య — ఎనం ఆశించడం కాదు మన ప్లాన్ ప్రకారం తగ్గకుండా రావడానికి నిచ్చితమైన పద్ధతి ఏదైనా ఉన్నదా? లేక మరల cut చేసుకోవలసి ఉంటుందా?

Sri K. V. Narayana Reddy — We are going ahead with 72 crores plan. We have got the resources at our disposal and we are anticipating the assistance of the Central Government.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ప్లాన్ finalize చేసేటట్లు కనబడుతుంది మాకు ప్లాన్ కాపీ ఇవ్వలేదు ఇరిగేషన్ కు additional accounts ఇచ్చారని పత్రికలలో చదివాము, అది ఏమైనా వచ్చిందా? Famine కోసం రెండు కోట్లు ఇచ్చారని అన్నారు అన్నీ కలుపుకునే లెక్క వేస్తున్నారా?

శ్రీ కె వి నారాయణరెడ్డి — ప్లాన్ కు కావలసిన Central assistance చెప్పాము 57.50 crores.

శ్రీ డి. వెంకటేశం — 1967-68 లో మన ప్లాన్ స్కీము ఎంత? కేంద్రం assistance ఎంత దొరికింది? మిగతాది ఏ విధంగా భర్తీ చేసారో తెలియజేస్తారా?

Sri K. V. Narayana Reddy — 1967-68 plan is Rs 71.4 crores = Central Assistance is Rs 57.5 crores and our own resources Rs 13.9 crores.

1968-69 Plan is Rs 66.1 crores = central assistance announced by them is Rs 37.3 crores and our assistance is Rs 18.8 crores.

శ్రీ సి వి కె రావు — కేంద్ర ప్రభుత్వం మనకు ఇవ్వవలసిన సహాయం విషయంలో చాలా నిర్లక్ష్యభోరణి అవలంబిస్తోందని అర్థం అవుతోంది, 12 నెలలు pay చేయవలసిన instalments ను Accountant General వదిలెలే pay చేయడం వల్ల మనకు రావలసిన నాలుగు కోట్లు గోయాయి, ప్లాన్ విషయంలో తక్కువ sanction చేసినారు కనుక ఎటువంటి క్రద్ధ తీసుకుంటారు?

శ్రీ కె వి నారాయణరెడ్డి — సంప్రదింపులు జరుగుతున్నాయి Central assistance విషయం imbalanced విషయం కేంద్రంతో చెబుతూనే ఉన్నారు గత రెండు సంవత్సరాల్లో ఎక్కువ Central Assistance వచ్చింది అదే పద్ధతిలో అడుగుతున్నాము

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు కేంద్రం కొంత amount ఇచ్చినట్లు చెప్పారు Famine కోసం కొంత డబ్బు అడిగితే రెండు కోట్లు వచ్చింది అంటున్నారు ఇది అంతా ప్లాన్ లో include అయి ఉన్నదా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — దానికి దీనికి సంబంధం లేదు, 5 1/2 కోట్లు పేరు, drought relief పేరు అది additional assistance for some schemes which are in an advanced stage

P W D TANK AT SIVARAMPURAM

2385—

* 5354 (A) Q—Sri R Mahananda — Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether water is being supplied through a supply channel to the P W D tank at Sivarampuram, Darsi taluk, Nellore district by constructing an anicut to Nereduchelavagu,

(b) whether it is a fact that breaches have occurred to the supply channel from the anicut during the last monsoon on account of its low capacity,

(c) whether the said canal is not rendered useless on account of the fact that the size of channel and the sluice thereof are very small,

(d) whether the Panchayat requested for widening the canal and sluice and taking up the repairs,

(e) whether this work will be taken up immediately in the ensuing summer, and

(f) if not, whether the entire ayucut will not otherwise be completely useless ?

Sri S Sidda Reddy — (a) Yes, Sir The tank is situated at Sivaramapuram

(b) Breaches did not occur to the supply channel but to the earthen bund formed across the vagu The breaches occurred due to inadequate surplus arrangements

(c) No, Sir, since the supply channel is to the required section and there is sufficient headway to the road culvert

(d) The Panchayat Samithi passed a resolution and forwarded it to the Executive Engineer

(e) Widening of the canal is not necessary as it is having adequate section The repair works have been taken up and are expected to be completed by June, 1968 in all respects

(f) Does not arise in view of answer to clause (e) above

శ్రీ ఆర్ మహానంద — ఈ కాలువకు పెట్టిన తూము చిన్నదిగా పెట్టినందు వల్ల అది perennial source కానందువల్ల అనుకున్న ఆయకట్టు సాగు కావడం లేదు. రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా ఆయకట్టు సాగు కాలేదని లెక్క బట్టి తెలుస్తుంది. తూమును widen చేయడానికి చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — కాలువ మొదటినుంచి వెడల్పు చేయాలని అంటారా? ఉన్న కాలువ సరిపోతుందని ఇంజనీర్లు అంటున్నారు, వారు చెప్పింది examine చేస్తాము.

DALWA CROP UNDER KRISHNA EASTERN DIVISION

2336—

* 5357 (S) Q—Sri Ch Panduranga Rao (Kaikilur) —Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) the extent of land proposed for dalwa crop under permanent localisation in the eastern division of Krishna, and

(b) the stage at which it is and the time by which it will be completed ?

Sri S Sidda Reddy —(a) & (b) The principles of localisation are under consideration and it will be completed as early as possible. The extent of land for dalwa crop under permanent localisation in the eastern division of Krishna will be known after the principles of localization are finalized.

SUGARCANE UNDER NIZAMSAGAR PROJECT

2337—

* 5361 (S) Q—Sri K V Gangadhar (Nizamabad) —Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether the cultivation of sugarcane has been reduced, under Nizamsagar Project this year, for want of water in the reservoir,

(b) whether it is a fact that the ryots have cultivated nearly 5 or 6 thousand acres unauthorisedly,

(c) whether it has been brought to the notice of the Government that as a result of sudden rains during this month, the level of the reservoir has risen, and

(d) if so, whether there is any proposal to supply the water fully to the said lands cultivated unauthorisedly by regulating the same ?

Sri S Sidda Reddy —(a) No, Sir

(b) Yes Sir

(c) Yes Sir, the water position in the reservoir had risen due to unexpected rains in March, 1968

(d) It was decided to supply water to areas cultivated unauthorisedly without prejudice to Government's right to levy penalties on the unauthorised cultivators.

శ్రీ కె వి గంగాధర్ — అధ్యక్షా, గత మూడు నాలుగు మాసాలకు పూర్వం కేంద్రప్రభుత్వ మంత్రి కె యల్ రావుగారు నిజాం సాగరు వచ్చి చూసి వ్యవస్థ చేస్తామని చెప్పారు. ఇంతవరకు పూర్తి కాలేదు ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుంది

శ్రీ కె వి గంగాధర్ — అధ్యక్షుని పటర్నెంటు లెవీ గురించి నోటిఫికేషను ప్రొసీజరు ఉంది అన్న సక్రమంగా జరిగితే వచ్చే సీజనులో ప్లాట్ చేసే అవకాశం ఉంటుంది

IRRIGATION SCHEMES IN KURNOOL DISTRICT

2338—

* 5414 Q— Sarvasri T G L Thimmarah and G Thimma Reddy — Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) the No of Minor Irrigation Schemes and Pumping Schemes sanctioned and taken up from 1960 in Kurnool district ,

(b) the stage at which they stand now ,

(c) when they would be expected to be completed, and

(d) when the remaining works would be taken up?

Sri S Sidda Reddy — (a) Minor Irrigation Schemes 38
Pumping Schemes 5

(b) Out of 33 Minor Irrigation Schemes referred to in (a) above, 11 schemes have been completed and the work on 11 schemes are in progress and the remaining 11 schemes have been sanctioned but not taken up for execution due to paucity of funds. The work on all the 5 pumping schemes referred to in C1 (a) above had been completed

(c) Six out of the 11 Schemes that are in progress are programmed to be completed by end of June 1968, and the remaining by the end of March '69

(d) The 11 Minor Irrigation Schemes sanctioned but not taken up for execution will be taken up as and when the funds position improves

శ్రీ జి తిమ్మారెడ్డి — షేకప్పు చేయకుండా ఉన్న ఆ 11 స్కీమ్స్ ఏవి?

Sri S Sidda Reddy — Schemes sanctioned, but not taken up

1 Forming a new tank across Nallavagu near Nallagatla village, Giddalur Taluk

2 Forming reservoir across Rallavagu near Muraharipalli village, Markapur

3 Restoration of Annavaram tank near Veligondla village, Atmakur Sub Taluk

- 4 Excavation of supply channel from Uppuvagu to feed Peddacheruvu of Chelakalaveedu, Giddalur Taluk
- 5 Construction of anicut across Vakkileru, near Kothakonduru village, Alagadda Taluk
- 6 Construction of anicut across Vanga near Munagala village, Kurnool Taluk
- 7 Construction of anicut across Pedavanga near Yegukulapadu, Kurnool Taluk
- 8 Construction of anicut across Teegaleru near Konapalligandi village, Markapur Taluk
- 9 Construction of Ahobilam reservoir at Ahobilam village, Markapur taluk
- 10 Construction of anicut across Cheeraleru near Papineedupalli village, Giddalur
- 11 Fixing standards and restoration of Peddacheruvu of Pandavagallu

శ్రీ జి తిమ్మారెడ్డి — అహోబిలం స్కీము అడవి ప్రాంతానికి చెందినది, కరువు ప్రాంతానికి చెందినది కాబట్టి తొందరగా టేకప్ చేయడానికి చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — కరువు ప్రాంతంగా దిక్లేరు చేయలేదని నా నమ్మకం

శ్రీ జి తిమ్మారెడ్డి — దిక్లేరు కాకపోయినా అది అడవిప్రాంతం, నీటి పారుదల సౌకర్యముగాని యే సౌకర్యముగాని లేదు కాబట్టి స్పష్టముగా తీసుకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — కొత్త స్కీమును కాంక్షను చేసేటప్పుడు ఆలోచిస్తాము

శ్రీ సిపాచ్ వెంగయ్య (మార్కాపూర్) — 1965 నుంచి కాంక్షను చేయబడిన స్కీము లెట్టు చెప్పినారు ఆ స్కీము అట్లాగే ఉంచి క్రొత్తగా గున్నెట్టి గేటు చేయబడిన స్కీము తీసుకుంటున్నారు అట్లా కాకుండా చూడాలి తిమ్మారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఆ లెట్టులో 11 స్కీము ఎగ్జానుకావడానికి డ్రాటు ఎఫ్డెడు పరియాన్ లో ప్రిఫరెన్సు యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — డ్రాటు ఎఫ్డెడు పరియాన్ లో పని కల్పించడానికి కార్యక్రమం చేయాలనా ?

శ్రీ సిపాచ్ వెంగయ్య — మైనరు యిరిగేషను స్కీముకు ప్రిఫరెన్సు యిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్ సిద్ధారెడ్డి --డాటు ఎఫ్ కెడు పరియాన్ లో ఏ స్కిమ్ను చేయాలని కార్ ఫర్ చేశారు నెంట్రలు గవర్నమెంటుకి లిస్టు పోయింది ఈ మధ్య కిర్నాలుజిల్లా కలెక్టరును మంజూరుచూచినప్పుడు శాంక్షను అయిన స్కిమ్ను స్టాపు చేయాలని చెప్పాను

REDUCTION OF COURT FEE FOR WRIT PETITIONS

2389 -

* 5380 Q—Sri R. Mahananda - Will the hon Minister for Planning & Law be pleased to state

(a) whether it is a fact that Court fee for Writ Petitions in our State is more than what it is prevailing in the adjoining States of Madras, Orissa, Mysore and Maharashtra, and

(b) if so, will the Government consider to reduce it?

Sri K. V. Narayana Reddy — (a) The answer is in the affirmative

(b) At present no such proposal is under the consideration of Government

శ్రీ ఆర్ మహానంద — మరే స్టేటులో రిట్టు పిటిషన్లు ఫీజు యెంత? తక్కిన స్టేటులో యెంత?

శ్రీ కె వి. నారాయణరెడ్డి — ఆంధ్రప్రదేశ్ లో Rate of Court fee levied is Rs 100 on writs other than Habeas Corpus

Madras Rs 25

Bombay Rs 20 on writs for enforcement of fundamental rights and Rs 50 on other writs

Travancore Rs 25 on writs other than Habeas Corpus

శ్రీ ఎ మాధవరావు :— రిట్టు పిటిషన్లు అన్నీ కూడా మామూలుగా వ్యక్తి యొక్క జన్మ హక్కును తెలిపేవి అందువల్ల 100 రూపాయల నుంచి తగ్గించడానికి ఆలోచన చేస్తారా?

శ్రీ కె వి నారాయణరెడ్డి — అటువంటి ఆలోచన లేదు

TARNICAL ANICUT

2440 -

* 5459 Q—Sri P. Mahendernath (Achampet) — Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether it is a fact that there is a proposal for restoration of 'Tarnical anicut' and conversion of Polkamkalva into permanent source in Kalvakurthi taluk, Mahabubnagar district,

(b) whether it is also a fact that the survey and the estimates have been completed long back, and

(c) if so, the reasons for undue delay in the restoration of the source?

Sri S Sidda Reddy —(a) A proposal to restore the Tarnical anicut was considered in 1965 and dropped as the scheme was found unremunerative. On a representation made by the concerned ryots in 1967 the matter is being re examined

(b) The survey and the estimate were made in 1965. Certain additional Particulars are being gathered

(c) Does not arise in view of answer to clauses (a) and (b) above

GUNDERU FLOODS

2341 —

* 5707 Q—Sri S Vemayya — Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether the Government are aware of the fact that Flood Havoc due to Gunderu hardly hit Magapuram, Mijeru, Vakkalagadda, Chinnapuram, etc, villages on 25-9 1967 and 26-9 1967 in Krishna district, and

(b) if so, whether there are proposals with the Government to protect the above from the floods permanently?

Sri S Sidda Reddy —(a) Yes, Sir

(b) At present there are no proposals. But certain protective works taken up for execution in the lower reaches of the drain prior to the flood of September, 1967 are yet to be completed. Further improvements if any required could be assessed after the works under execution are completed and their effect watched

శ్రీ ఎస్ వేమయ్య — అధ్యక్షా! ఈ వెల్లువల వల్ల అక్కడ సంభవించిన నష్టం ఎంత? దానిని ప్రభుత్వం ఎవనంలోకి తీసుకున్నారా? తీసుకుంటే దానికి కనీసం పెర్మనెంటుగా అలోచించేటటువంటి విధానాలు యేమిటి? తాత్కాలికంగా రక్షణ, యీ రెండు పనులు చేబుతారా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — నష్టం ఎక్కువగానే ఉన్నది. కరెప్టు ఫిగర్లు లేవు. వేరే ప్రశ్న వేస్తే తెప్పిస్తాను.

URACHERUVU OF PARVATHIPURAM

232

* 5862 (V) Q — Sri P Mahendranath — Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether it is a fact that the Government have sanctioned the reconstruction scheme of Uracheruvu in the suburbs of Parvathipuram village of Nagarkurnool taluk, Mahaboobnagar district and instructed the district officers to execute it immediately, and

(b) if so, the reason why the district officers have not taken up the said work for the last three months?

Sri S Sidda Reddy — (a) The Chief Engineer (Minor Irrigation) was permitted to take up the scheme provided it would be

found feasible administratively and financially, and provided that it could be completed by June, 1960. The scheme was sanctioned by the Chief Engineer.

(b) Due to paucity of funds

శ్రీమతి ఆర్ రత్నమ్మ (రామాయణంపేట) — నల్లవాగు ప్రాజెక్టు గురించి సర్వే చేయడమే తప్ప స్కీము పని ప్రారంభం కాలేదు ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారో తెలుపుతారా?

శ్రీ ఎస్ సిద్ధారెడ్డి — నల్లవాగు ప్రాజెక్టు యెస్టిమేటు తయారైనది అంతేకాక నిజాంపాగరు వైస్ ఉంటుంది దానికి సంబంధించి పాయలు రిమూవలు కోసము పెట్టాలని ఎజెండు ఉంది ఆలోచనలో ఉంది

PASUPERU PROJECT

2343—

* 5451 (D) Q — Sri M. Bhim Reddy (Dommat) — Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether any technical staff have arrived previously from the centre to survey the Pasuperu Project near Masapei in Medak District,

(b) whether joint investigation has been conducted for the project site,

(c) whether it is a fact that the construction has been stopped after completing some work,

(d) if so, the reason therefor and

(e) whether there is any proposal to complete it at least now?

Sri S. Sidda Reddy — (a) & (b) The hon. Member is presumably referring to Haldi Project near Hakeempet Village in Medak District. Complete surveys were conducted by the Public Works Department. A geologist from the Geological Survey of India, Southern Region, Hyderabad had investigated the site on 2nd and 4th February, 1966.

(c) No, Sir. The estimate has not yet been sanctioned.

(d) & (e) Does not arise.

MUNSIFF-MAGISTRATE COURT AT ACHAMPET

2344—

* 5462 Q — Sri P. Mahendranath — Will the hon. Minister for Planning and Law be pleased to state

(a) whether there is any proposal under active consideration of the Government for re-establishment of the Munsiff-Magistrate Court at Achampet taluk headquarters in Mahbubnagar district if so, when it will come into existence, and

(b) whether it is also a fact that there is a pucca Munsiff Court building at Achampet constructed by the Government?

Sri K. V. Narayana Reddy — (a) No, Sir.

(b) No, Sir.

శ్రీ జి శివయ్య — ఈ సందర్భంలో గత అసెంబ్లీ సమావేశంలో మూడు ముసలు కోర్టులు అక్టోబరులో పెడతామని చెప్పినట్లు ప్రతికలో వచ్చింది అక్టోబరులో పెడతా రా లేక పోస్టుపోను చేసే ఉద్దేశ్యము ఉన్నదా?

శ్రీ కె వి నారాయణరెడ్డి — ఈ ప్రశ్నకు దానికి సంబంధం లేదు

Sri G Sivayya — Connected to this, Sir He can easily say that, Sir

Sri K V Narayan Reddy — We are in the month of June, not in October

Sri G Sivayya — You are definitely implementing from the month of June at least or again are you going to change it?

Mr Speaker — Questions and Answers are over

PRIVILEGE MOTION

re Certain Information furnished to the House by the Minister for Education

Mr Speaker — Shri Badri Vishal Pitti and Shri B Ratnasabhapathy have given notice of a Breach of privilege. This is against the Minister for Education on the ground that he has made some incorrect statement on the floor of the House regarding the procedure followed in the matter of sanctioning grants

శ్రీ బద్రి విశాల పిత్తి — अध्यक्ष महोदय, यह जो सभा हक्क भगम् तौरमानम् है उस को पडकर सुना देता हूँ

ప్రభుత్వ గ్రాంట్ల సహాయము పొందుతున్న పాఠశాలలను, గ్రాంట్లు సహాయానికి చెందిన ఉత్తర్వులు సకాలములో ఇవ్వడము విషయములో బ్రిటిష్ మరీయు ఇద్దరు గౌరవ సభ్యులు కలన 28-2-83 న నియమము 74 క్రింద నోటీసు ఇవ్వడమైనది గ్రాంట్లు పొందు నెక్కడరీ పాఠశాలలకు బోధనా గ్రాంట్లు చెల్లించు ఉత్తర్వులు ఒక్క అసాధారణ జాప్యమువలన ఏర్పడిన పరిస్థితి ఉపాధ్యాయులకు చాల కష్టతరముగా వున్నందున పై విషయము 5-3-83న చర్చకు రావలసివుండె కాని ఆరోజు గౌరవనీయులైన మంత్రులు సభకు విషయములో తగిన సమాచారము సేరించుటకు అవసరమైన సమయము కొరకు గాను ఈ విషయము 18-3-83 న చర్చకు తీసుకొనవలసిదిగా కోరినారు అందు మీదట 18-3-83 కి ఈ విషయము వాయిదా వేయడమైనది ఈ విషయములో మాట్లాడుతూ బ్రిటిష్ ఈ విధంగా చెప్పారు సవంబరు మాసము తీతము విషయములో 11 డిసెంబరున అర్దరు డి ఇ ఓ జారీ చేసినారు ప్రాప్తి తిధి 18 డిసెంబరు వుంది దాని తరువాత

जी ई ओ को फिर से बिल बेजना पडता है। १३ को भेज। जी ई ओ से १६ को वापस मिला। ए जी कार्यालय को १६ दिसबर को भेजे। २० दिसबर को चेक मिला। बेक से २९ दिसबर को प्राप्त किये। वेतन जीतम बाटने का तरीका

Certain information furnished to the House by the Minister for Education

२९ डिसबर। इस तरह से अध्यक्ष महोदय इस में ७, ८ सीडिया होनी है। नवबर का वेतन २९ डिसबर को मिला। डिसेंबर का वेतन २७ जनवरी को मिला। जनवरी का वेतन १८ फरवरी को मिला। फरवरी का वेतन आज तक नहीं मिला। इस का कारण यह है कि डी ई ओ से अटकाम देर से जारी होती है। इस की तजह से ऐसी परिस्तिती है। प्रमाण के रूप में मैं जो प्रोसीडिंग आफ दी डी ई ओ है उस का हवाला दे सकता हूँ। यह १२ नासीख को निकला है। इस में पाठशालाओं है उन को वेतन देर से मिला है।

గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు ఇలా చెప్పారు ముట్టముదట డిసెంబరులో కొంచెము ఆలస్యము జరిగిన తరువాత జరుగలేదు ఇది పూర్తిగా పొరపాటు ఎందువల్లంటే జనవరి 1968 కి చెందిన రి—2—68 న మాత్రమే ఇవ్వబడింది ఆ సందర్భములో బ్రిటిష్ ఇలా చెప్పారు

उन्हो ने जो कहा है कि इसी महीने में देर हुआ है यह सही नहीं है। मेर पास उनके आरडर है तारीखे है। नवबर का वेतन के बारे में आरडर १२ डिसबर को निकला है। डिसेंबर का जनवरी में निकला है। जनवरी का फरवरी में आरडर निकला है। उन को मैं आप की सेवा में प्रस्तुत कर सकता है। यह आरडर निकलने के बाद भी ७, ८ सीडिय तैय करने में

శ్రీ టి వి రాఘవులు (విద్యాశాఖమంత్రి) —నాకు చేసిలోనుంచి చదువు తున్నాలో నాకు కొంచెము తెలిస్తే నేను refer చేసుకొంటాను Private reports మీద ఆధారపడితే ఎట్లా Tope record ఉన్నది

श्री बदरी विशाल पित्ती —मेन पाटें यह है कि शिक्षा मंत्री ने जो गलत बयान सदस में दिया है उस की तफसील मैं प्रस्तुत कर रहा हूँ

Sri K. Brahmananda Reddy —My submission is instead of reading and spending the valuable time of the House, he should say what is the main point on which he relies

My submission to you, Sir, is that even supposing an incorrect statement is made, once you rule that incorrect statement do not form part of privilege, then we can save a lot of time. Now, very frequently it is being said that incorrect statements are being made. If it is so, any hon. Member may bring it to the notice of the Minister concerned. That cannot form part of privilege. In my opinion—excuse my saying so—this would be spending unnecessarily the time of the House

श्री बदरी विशाल पित्ती —अध्यक्ष महोदय, मैं यह निवेदन करना चाहता हूँ कि गलत बयानी जानभज कर की गई है या जैसे ही हो गई है मैं यह सापित करने की कोशिश कर रहा हूँ। यह जानभूझकर की गई है। इस लिये यह विवेक अधिकार भग करने का प्रदन बन जाता है। उन्होंने यह जो कहा कि इसी महीने में देर हुई है यह गलत है। उसी दिन जब कि सदन में यह मसला पेश हुआ मैं ने उस की प्रतिलिपी दी है। नवबर का आनडर १२ डिसबर का निकला है। डिसेंबर क

जनवरी में निकला है। जनवरी का आरडर फरवरी में निकला है। उन को मैं आप की सेवा में प्रस्तुत करता हू। यह आरडर निकलने के बाद मैं ७, ८ सोडिया तैय करने में १५, ३० दिव लग जाते हैं

త రవ సభ్యులు ఈ క్రిందివిధంగా చెప్పారు So far as the payment of grant is concerned, please see that there is no delay

శ్రీ బదరీ విశాల పిత్తీ -అध्यక్ష జహాదయ, ముఖ్య మंत्री సదన మే నహీ రహతే ।
 ఇస్ లిఫ్ పూరీ బీజ్ ఉన్ కే సజనే నహీ హై । ఇసీ లిఫ్తే మే పూసా బివరణ్ దే రహా హై ।
 యహ్ జాన్ బుజ్జకర్ సదన్ కి గుమరాహ్ కరనే కే లిఫ్తే గలత్ బయానీ కీ గई హై ।
 అయినా అప్పటికే మంత్రిగారు గట్టిగా చెప్పారు We are not making any
 delays గౌరవనీయులైన వాసుదేవనాయక్ గారు కూడ గ్రాంటుస్ విషయ
 ములో ఐరుగుతున్న అలస్యము గురించి చెప్పారు There are aided schools
 here in the State and it is a fact that delay is being caused in releasing
 funds The delay is on the part of the Government or the D E O
 Government have to verify But aided schools have not been
 receiving funds from month to month గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు
 మరల కూడ పొరపాటు సమాచారము యిస్తూ ఇలా చెప్పారు We are not
 releasing month to month ఏదో 1, 2 పారశాలలకు చెందునట్టి విషయము
 కాదు ఇది గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు ఈ క్రింది విధంగా చెప్పారు డి ఇట్
 క్ ఫండ్స్ రిలీజ్ చేసిన తరువాత అతను ఇస్తూవుంటారు గవర్నమెంటు నెల
 నెల ఇవ్వడము అనేది లేదు దానిపై గౌరవ నాయక్ గారు ఇలా చెప్పారు
 The fact is, originally they were giving grants for six months to the
 D E Os Now D P I Office is giving month to month There is
 change Originally they used to give for 3 months or 6 months at a
 time to the D E O and the D E O used to receive the bills and
 pay them to the aided schools I do not know of late why they have
 changed from month to month and therefore the delay is caused
 వాస్తవముగా మార్చి 87 నుంచి ఫిబ్రవరి 88 వరకు గ్రాంటుస్ విషయములలో
 8 అర్డర్లు ఈ దిగువ తేదీలలో ఇవ్వబడినవి మార్చి, ఏప్రిల్, మే—24, ఏప్రిల్
 87, జూన్, జూలై, ఆగస్టు—8 జూలై 87 22 సెప్టెంబరు 87, అక్టోబరు 87, 25
 అక్టోబరు 87

सचिवर का अब तक ग्रेट ईन एंड देने का सरकार ने आरडर नहीं निकाला है जिसके कारण अध्यापकों को जून १९६७ का वेतन नहीं मिला है।

పై విధంగా మార్చి, జూన్, నవంబరు మరియు డిసెంబరు 67, మరియు జనవరి 68 అర్హుల అలస్యముగా ఇవ్వడమైనది గ్రాంటు విషయములో బ్రిటిష్ లోగడ 8 జూలై 67 న నియమము 74 క్రింద దిగువ నోటీసు ఇచ్చియుండిరి

अध्यक्ष महोदय यह विवरणभी मैं ने आपके सामने प्रस्तुत किया है। अब इस के बाद

పై విషయాలపై 24 జూలై 67 న చట్టంలో చర్చ జరిగింది అప్పుడు గౌరవ నీయులైన మంత్రిగారు ఈ విధంగా చెప్పారు “గౌరవనీయులైన సభ్యులు చేసిన కంప్లయింట్ నిరాధారం వారు చెప్పింది సేక్ గా వుంది” పై విషయాల ప్రకారం గౌరవనీయులైన విద్యార్థులకు మంత్రిగారు పూర్తి తప్పుడు సమాచారం ఇవ్వడమే గాక హృదయపూర్వకంగా కావాలని చెప్పారు... ఎందువల్లనంటే తగిన విచారణ చేసి సమాచారం సేకరించటానికి వారికి సమయం వుంది బ్రిటిష్ విశాల్ పిట్టిగారు కూడ అవసరమైన వివరణ అందజేశారు గౌరవనీయులైన నాయక్ గారు కూడా ఈ విషయం ప్రస్తావించినప్పుడు గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చారు ఆర్డర్ లో ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొనబడింది

Sub Education - Secondary - Payment of monthly teaching grants to aid d secondary schools during the year 67-68 release for the month of

పై సందర్భంలో మంత్రిగారి మాట రిలీజ్ ఫర్ ది మన్ అనే శబ్దం నోట్ చేసుకో తగినది ఈ విషయం ఇంతకుముందు కూడా ప్రశ్నించబడింది గౌరవ నీయ మంత్రిగారికి తప్పుడు సమాచారం అందజేయడం కూడా అల్లవాటగా వున్నట్లుగానూ, ఉద్దేశపూర్వకంగా కావాలని తప్పుడు సమాచారం అందజేశారని నిరూపణ అవుతున్నది ఇది ఏవిధమైన ప్రకటన కాదు గౌరవనీయులైన మంత్రి గారు చెప్పింది ఏవిధమైన ప్రకటనకు చెందినది కాక సభ్యులకు తప్పుడు సమాచారం అందజేయడం అభ్యాసానికి చెందినది వార్తావిక సమాచారం తెలుసు కోవడం అనేది సభ్యుల హక్కులకు చెందినది వార్తాపత్రిక సమాచారం ఇవ్వడం గౌరవనీయ మంత్రిగారి కర్తవ్యము గౌరవనీయ మంత్రిగారు తమ విద్యుత్త ధర్మంలో విఫలులయ్యారు. నా అభిప్రాయంలో ఇది ప్రధానమైన ప్రశ్న కనుక ఈ విషయం సభా హక్కులకు భంగం కలిగినది

శ్రీ ఎం వెంకటనారాయణ (పీఠాగ) — అధ్యక్షా, వారు చెప్పింే మాకు అర్థం కావడంలేదు

మిస్టర్ స్పీకర్ — వారు తెలుగులోనే చదివారు

శ్రీ ఎం వెంకటనారాయణ — సగం ఇంగ్లీషులో సగం తెలుగులో చది వారు.

శ్రీ బదరీ విశాల్ పిత్తీ — अध्यक्ष महोदय, यह जो प्रिविलेज वाला मामला है उस को मैं सक्षिप्त में निवेदन करना चाहता हूँ। प्रजा तांत्रिक प्रणालीको ठीक ढंग से चलाने को जिम्मेवारी हम सब लोगों पर आयाव होती है। इस संबंध में

AN INTRODUCTION TO THE PROCEDURE OF THE HOUSE OF COMMONS

Lord Campton

एक किता है उस के प्रष्ट ४७ से बढ़कर चुनाता हूँ।

“Democracy is a notoriously difficult system to work and not the least difficult part of it is to get a large representative body to func-

ction efficiently No system of procedure can be perfect For one thing it must always be adopting itself to new problems and is inevitably more or less out of date "

मेज पारलियामेंटरी प्रोसीजर में है कि जान भूझकर सदन को गलत इत्तेला देना प्रिविलेज का सामला बनता है। इस किताब में यह भी है

"It must always be adopting to new problems and is more or less out of date "

मैं इतनी गुस्ताखी तो नहीं करना चाहता कि मैं ने जो कहा है वह आउट आफ डेट है। लेकिन हो यह रहा है कि न्नी इस तरह जवाब दे देते हैं जैसे काफी हाउस में हो।

मिस्टर स्पीकर —शमरु ఎవరైనా ఎత్తులను ప్రక్కన కూర్చోపెట్టుకొని తెలుగులో తర్జుమా చేయిస్తే కాగుంటుంది మీరు తెలుగులో మాట్లాడితేనే నాకు అర్థం అవుతుంది నేను తెలుగులో మాట్లాడింది మీకు అర్థం అవుతుంది ఇక్కడ తెలుగు మాట్లాడుతామంటే సంతోషం గోపాలకృష్ణయ్య గారు చెప్పినట్లు తెలుగు అధికార భాష రూల్స్ ప్రకారం ఇక్కడ ఇంగ్లీషు కూడా అధికార భాష హిందీ మాట్లాడుతున్నారు దేశంలో అధికార భాష హిందీ పెట్టాలని చట్టం వుంది దానికి తర్జుమాదర్జునలు జరుగుతున్నాయి మీరు మాకు అర్థం అయ్యేట్లు చెప్పండి

శ్రీ బదरी विशाल पित्ती —यह मेरा दुर्भाग्य है कि मैं हिन्दी में बोलता हूँ

मिस्टर स्पीकर —मీरु మాకు అర్థం కాకూడదు అనే ఉద్దేశంతో చెబుతూ వుండవచ్చు మీరు మాట్లాడే హిందీ నాకు అర్థం కాదు మీరు ఏదైనా పర్సాటు చేసుకొని తెలుగులో చెప్పిస్తే కాగుంటుంది

శ్రీ బి రత్న సభాపతి —మీకు వున్న డిఫికల్టీయే వాటికీ వుంది. ఇంగ్లీషులో మాట్లాడలేరు తెలుగులో మాట్లాడలేరు

మిస్టర్ స్పీకర్ —హిందీ తెలిసినవారిని, తెలుగువచ్చిన వారిని ప్రక్కన కూర్చోపెట్టుకొని నాకు అర్థం అయ్యేట్లు చెప్పమనండి

శ్రీ బి రత్న సభాపతి —శమరు ఎరేంజ్ చేయండి

Mr Speaker —It is not my responsibility

శ్రీ బదरी विशाल पित्ती —लेकिन हमारा जो सविधान है उस के अनुसार मैं मैं बेबारी हिन्दी में बोल रहा हूँ। मुझे हिन्दी में बोलने का हक है।

శ్రీ సి వి కె రావు —చారికి తెలుగు సిరిగా రాదు ఇంగ్లీషులో మాట్లాడదలచుకోలేదు

శ్రీ బదरी विशाल पित्ती —पृष्ठ ४७ पर के.ए.पेयन में यह कहा गया है कि

Even the House of Commons with its unrivalled experience could only gain by experience by which other bodies of like activities have coped with one another difficult situations which constantly arise in democratic assembly

re Certain information furnished to the House by the Minister for Education

यह जो हमारे देश की डेमोक्रेटिक एसबलिया है उन में विचित्र बात यह हो गई है कि हमारे मंत्री आसानी से गलत बयानी कर देते हैं। मैं नहीं समझसकता कि जिस आसानी के साथ

మిస్టర్ స్పీకర్ — నాకు ఒక విషయం చెప్పండి. లెజిస్లేచర్ కాడిస్లో ఉద్దేశపూర్వకంగా కాకుండా పొరకాటుగా ఒక స్టేటుమెంటు ఇచ్చినప్పుడు సభ్యులను తప్పుడు త్రోవలో పెడితే—ఉద్దేశపూర్వకంగా కాకుండా పొరకాటుగా చేసినప్పుడు ఇటువంటివి బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రీవిలేజ్ క్రిందకు వస్తాయని మీకు తెలిసినంత వరకు ఎక్కడైనా వున్నదా?

श्री बदरीविशाल पित्ती मैं वहीं बतलाता हूँ

Mr Speaker — Assuming for a moment that the statement of Mr Raghavulu is incorrect is it your contention that he has made his statement deliberately with the intention of misleading the House?

श्री बदरी विशाल पित्ती जी हा

శ్రీ బి రఘు సభాపతి — ఈ విషయం మొట్టమొదట Call Attention notice పైన arise అయినది దానికి ఒక తేదీని నిర్ణయించారు ఆ రోజున వస్తుందన్నారని ఆ రోజున వారు ఏమి చెప్పారు మా దగ్గర full particulars లేవు అని. ఆ తేదీకి చెప్తామన్నారు ఆ రోజు discussion కు వచ్చినది ఖచ్చితంగా delay జరుగుతోంది Monthly payments చేస్తున్నారు కాని monthly payments dates సరిగా లేవు వారు చాలా delay చేస్తున్నారనేటటువంటి complaint మిత్రులు తీసుకు వచ్చారు అది సబబుకారు, correct కాదు అని వారు చెప్పారు దానిపైన మళ్ళీ discussion యింకొక రోజు జరిగింది అధికా, శ్రీ వాసుదేవనాయక్ గారు కూడా దానిలో జోక్యం కలిగించుకొని ఈ నిజమైన బాధలు, teachers పడుతున్నారని వారు clear గా చెప్పారు వారు చెప్పినది నిజమైనది కాదు, correct కాదు వారు మళ్ళీ statement యిచ్చినపుడు సభ్యులు అది without foundation అని చెప్పారు వారు చేసినటువంటి statement కు ఒక motive attribute చేశారు దానిపైన సభ్యులు ఖచ్చితంగా data యిచ్చి ఫలాన నెలలో యివ్వవలసినటువంటి మొత్తం మూడునెలలకు March, April, May, 1967 నెలలకు యివ్వవలసిన మొత్తం 24-4-67 వ తేదీన యిచ్చినారు ఇంత delay జరిగింది 3 మాసాలు delay జరిగిందని చూపించారు దాని పైన గవర్నమెంటు G O ని ఆధారం చేసుకొని యిచ్చినటువంటి information యిది—సభ్యులంతా యిచ్చినటువంటిది ఆ తరువాత కూడా సభ్యులుచేసినటువంటి statement correct కాదని persist చేసినారు మంత్రిగారు కనక దీనిని మూడు మాట్లు వారి దృష్టికి, మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చినారు తమరి దృష్టికి తీసుకువచ్చినపుడు తమరు కూడా ఇంపులో, ఈ విషయంలో క్లియర్ గా చెప్పారు The Hon'ble speaker has stated as follows :— "So far as payment of grant is also concerned, please see that there is no delay" దానికి రిపై యిస్తుంది ఆసరబుల్ మినిష్టర్ గారు We are not making any

delay Sir అని బచ్చితంగా, స్పెసిఫిక్ గా, కేటగొరిల్ గా ఒక స్టేట్ మెంట్
యిచ్చారు దానికి క్రింద ఉల్లి డిటెయిల్స్ ఇచ్చారు బ్రిటిష్ పార్లమెంటులో,
మీరు ఇచ్చిన స్టేట్ మెంట్ కరెక్టు కాదు అని ఈ విధంగా డేట్స్ చూపిస్తున్నారు
డిలే చేసినారు అని వారు చెప్పడం ఆ తరువాత కూడా బ్రిటిష్ పార్లమెంటులో
స్టేట్ మెంట్ ను విటెట్ ఫౌండేషన్ అండ్ ఇటీజ్ బేస్ లెస్ అని వారు చెప్పి
కారక్టరైజ్ చేస్తూ, స్టేట్ మెంట్ ను యిస్తూ యీ మాట ఫెర్ సిస్ట్ చేస్తూ మళ్ళీ
in correct statement ఇస్తుంటే—ఇఫ్ మినిస్టర్ గారు చెప్పారు యిదివరకు
ఇన్ కరెక్ట్ స్టేట్ మెంట్ అనేది ఒక పెద్దదా? కాదు అని ఆ స్టేట్ మెంట్ ను
దృష్టిలో పెట్టుకొని దానికి ఈ ప్రెవిలేజ్ మోషన్ వస్తుందా అని ఆలోచించేవానికి
మొదలు పెడితే ఒక యింప్రెషన్ మాత్రం కలుగుతుంది నాకు ఇన్ కరెక్ట్ స్టేట్
మెంట్ ఇచ్చినంత మాత్రాన ఏమీ లేదని in para 14 it is said

మిస్టర్ స్పీకర్ —దయచేసి వివరించండి In fact, 8 orders pertaining
to grant from March 1967 to February 1968 were issued on the follo-
wing dates this is the information furnished by you

March, April, May 1967 24 4 67 Do you think that there is
any delay in issuing the grants ?

శ్రీ బదరీ విశాల పిత్తీ —जी हा। इस लिये कि माच का वेतन पहली
एप्रैल को मिलना चाहिए। एप्रैल का वेतन पहली में को मिलना चाहिये। इस
तरह वेतन समय पर मिलना चाहिये।

మిస్టర్ స్పీకర్ —హిందీ నాకు అర్థం కావడంలేదు

శ్రీ బదరీ విశాల పిత్తీ —अध्यक्ष महोदय, अगर मंत्री महोदय यह कहते कि
देर हुआ है तो कोई बात नहीं थी। लेकिन वह गलत बयानी कर रहे हैं कि देर
नहीं हुआ। यह औसा मामला है कि इस पर यह प्रस्थाव लाया जाये।

మిస్టర్ స్పీకర్ —మీరిచ్చినటువంటి ఫిగర్స్ చదువుతున్నానండి మార్చి,
ఏప్రిల్, మే, 1967 కు 24-4-1967 తేదీన రిలీజ్ చేశారు దాంట్లో ఆలస్యం
వుందా? నాకు తెలిసినంతవరకు నాకేమీ ఆలస్యం కనపడడంలేదు, రెండవది,
జూన్, జూలై, ఆగస్టు 1967 కు 6-7-67 తేదీన రిలీజ్ చేశారు, సెప్టెంబరు,
నవంబరు, 1967 22-9-1967 అదే నెలలోనే రిలీజ్ చేశారు డెన్ ఆక్టోబర్
1967 కు 25-10-1967 న రిలీజ్ చేశారు మీరిచ్చిన ఫిగర్స్ నే చెప్తున్నాను
నవంబరు 1967 కు 12-12-1967 న రిలీజ్ చేసినారు బహుశా పది పదిహేను
రోజులు ఆలస్యం అయి వుంటే అయివుండవచ్చు డెన్ డిసెంబరు 1967 కు
8-1-1968 న

శ్రీ బి రత్నసభాపతి —నవంబరు 1967 ది 12-12-1967, డిసెంబరులో
చేశారు

మిస్టర్ స్పీకర్ —అవునండి

శ్రీ బి రత్నసభాపతి —సెప్టెంబరు మంత్ లోనే—నవంబరు—రెండవ
శాసనసభాపతి రిలీజ్ చేయవలసిన డబ్బు 12-12-1967 న రిలీజ్ చేస్తే డిలే కాదా?

మిస్టర్ స్పీకర్ — ఒక నెల అలస్యమైనదనుకొంటాను

శ్రీ బి రత్నసభాపతి — అదే రకంగా అక్టోబరు ది 25-10-67 న రిటీజు చేశారు

Mr Speaker — So, what I say is there was delay of some days

శ్రీ బి రత్నసభాపతి — కాని ఇది మీద టీచర్సుకు యివ్వవలసిన జీతము లను గురించినది

Mr Speaker, — Not much delay What is it you said Mr Raghavulu ?

Sri B Ratnasabhapathi — No delay what so ever

మిస్టర్ స్పీకర్ — నేనిదివరకే చెప్తూ వచ్చినాను మీకు కూడా తెలుసు కదా ? గవర్నమెంటు నుంచి కొన్ని కావడం ఒక సంవత్సరము పాటో, కొన్ని నెలల పాటో రాకపోతే అది డిలేటరీ భావించుకోవాలి అయితే కొన్ని రోజులలో రెండు మూడు నెలలలో అయి వుంటేనే అది ఎవి డిలే కాదు కేసు యిదివరకే చెప్తూ వచ్చాను పది పదిహేను రోజులు పడితే అది డిలేగా భావించు కుంటే ఎట్లా ? ఐ కెనాట్ ఆండర్ స్టాండ్ ఆ పంపించడంలో ఏ ఆరు మాసాలో అయితే ఏదో పది రోజులలో, 15 రోజులలో అలస్యం జరిగితే యిది పెద్ద డిలే అని భావించుకుంటే నేనేమి చెప్పేది

Sri B Ratnasabhapathi — The whole thing has to be viewed from the background that teachers are very poor and they depend on salaries only They have no other resources to fall back upon

Mr Speaker — That is why I certainly sympathise with the poor lot of the teachers కాని అదేమిటంటే కొన్ని సందర్భాలలో పదిహేను రోజులలో టెక్నికల్ డిఫిల్టీస్ వల్ల అలస్యం అయితే కావచ్చు ఒక్కసారి పంచాయతీ పమిటులో ఆరే మాసాలు సంవత్సరం వరకు జీతాలు యివ్వకుండా ఉన్నారు Really it is very unfortunate That is a thing which we cannot at any rate tolerate ఆ పది రోజులలో పదిహేను రోజులలో అలస్యం అవుతుందంటే కొంతవరకు tolerate చేయవచ్చు

శ్రీ బదరీ విశాల్ పిత్తీ - अध्यक्ष महोदय, मैं अभी ५, ७ मिनट से अपने विचार खतम कर देता हूँ ।

Mr Speaker — Let us see what the Ministers says
మీరు ఎంత కావాలో అంతా చెప్పారు చాలా సమాచారాలు చెప్పారు

श्री बदरी विशाल पित्ती — हय हमारी जो परंपरा है

మిస్టర్ స్పీకర్ — వంశ పారంపర్యంగా వస్తుందనా మీరు చెప్పేది ?

శ్రీ బి రత్నసభాపతి — చాక్లు కాని, వాళ్ళ అనుచరులు, మంత్రిగారికి కాని వంశ పారంపర్యంగా వస్తుందని భయం

॥ बदली विशाल पित्ती —मेरी यह स्पष्ट राय है कि मंत्री महोदय ने जान भूज कर हाउस को गुमराह करने के लिये यह बात कही है। मैं ने जो कागज अटेशन नोटिफ दिया था उस पर उपाध्यक्ष महोदय ने भी कहा और आप ने भी कहा था कि देर नहीं होना चाहिये। इस के बावजूद उन्होंने जान भूज कर यह कहा कि देर नहीं हो रही है। मैं मैज पारलियामेण्टरी प्रोसीजर के पृष्ठ १०९ से आप को पढ़कर सुनाना चाहता हूँ

“ It would be vain to attempt an enumeration of every act which might be construed into a contempt, the power to punish for contempt being in its nature discretionary. Certain principles may, however, be collected from the Journals which will serve as general declarations of the law of Parliament. It may be stated generally that any act or omission which obstructs or impedes either House of Parliament in the performance of its functions or which obstructs or impedes any member or Officer of such House in the discharge of his duty or which has a tendency, directly or indirectly, to produce such results may be treated as a contempt even though there is no precedent of the offence ”

अध्यक्ष महोदय, यह स्पष्ट है, मैं इस की व्याख्या नहीं करना चाहता। एक कौल साहब जो सचिव भी रहे हैं उन्होंने यह लिखा है कि

‘Each House is the guardian of its own privilege)’

यह हमारा प्रिविलेज है कि हम सही जानकारी हासिल करें। लेकिन यहाँ मंत्री महीदय ने जान बूझकर हमें गुमराह करने की कोशिश की है। ब्रीच आफ प्रिविलेज के बारे में कौल साहब की किताब में लिखा है।

"The term breach of privilege means disregard of any of the rights."

मैं यह निवेदन करना चाहता हूँ कि सही इतेला प्राप्त करना हमारा अधिकार है।

'Privileges and immunities either of members of Parliament individually or of the House in its collective capacity'

अध्यक्ष महोदय, मैं यही कहना कि इन सब बातों पर विचार होना चाहिये। मेरा यही निवेदन है।

శ్రీ టి వి రాఘవులు — ఇది కాలి ఎలెక్షన్ సోటీస్ ఆఫ్ఫర్ చేయడంలో ప్రపథమంగా నేను చెప్పడం జరిగింది. మొట్టమొదటగా కొంత ఆలస్యం అయినప్పటికీనీ డిసెంబరు నెల వచ్చేటప్పటికీ ప్రభుత్వం వారు జారీ చేసినట్లు వంటి ఉత్తర్వుల ద్వారా ఈ పరిస్థితులు సర్దుబాటుయినాయండి. గౌరవనీయ సభ్యులు ముఖ్యంగా డిసెంబర్ 12 వ తారీఖున స్థానికంగా వున్న డి ఇ ఓ యిచ్చినట్లు వంటి ప్రాసీడింగ్సు మీద ఆధారపడ్డారండి. 8 వ తారీఖున డి పి ఐ యిచ్చినట్లు వంటి ప్రాసీడింగ్సులో 9 వ తారీఖు, 10 వ తారీఖు నెలవులై నటువంటి కారణం వలన—9 వ తారీఖు నెకండ్ సాటర్ డే అయినదండి, 10 వ తేదీ సోదే అయినదండి—ఈ రెండు రోజులు నెలవండి—10 లక్షల రూపాయల

కిమ్మత్తు అయినటువంటి బిల్లును 11 వ తేదీన ఓ కే చేసి కాంటర్ సైన్ చేసి 12 వ తారీఖున రిలీజ్ ఆర్డరుని యిచ్చారు ఈ గౌరవసభ్యులు చెప్పేటటువంటి school కు 18 వ తారీఖున bill present చేశారు వారు నన్ను ఏమో delay గురించి complain చేస్తున్నారు నవంబరు నెల జీతము డిసెంబరులో due అవుతుంది డిసెంబరులో 12 వ తారీఖున ఇవ్వడం జరిగింది 1, 2 రోజులు A G's Office లో cheques ఇవ్వడం జరుగుతుంది అట్లాగే జనవరి, ఫిబ్రవరి గురించి

Mr Speaker So, salaries due for November were paid on 12-12-1967 or the grants were given on 12-12-1967

శ్రీ టి వి రాఘవైలు — తరువాత ఒక్కొక్కటి మనవిచేస్తాను 85 schools కు కూడా ఆ 12 తారీఖునే grant release చేసినట్లు నాదగ్గరి ఉన్నది వీళ్లు 18 వ తారీఖున bill present చేశారండి అందులో నేను అప్పటికే ప్రస్తావించానండి ఇవి సక్రమంగా చేయలేకపోవడానికి ఆఫీసర్లవల్ల జరిగే జాప్యముకంటే దానికి కావలసిన భోగట్టా, evidence of recognition, utilisation certificate ఇవన్నీ కూడా వారు e close చేయకుండా overdraw చేసినటువంటి కేసులు ఉన్నాయండి అందుచేత recoveries చేయవలసి యున్నదనికూడా మనవి చేస్తున్నాను కొన్నిచోట్లమాత్రం డబ్బు తీసుకొని teachers కు ఇవ్వడంలేదని చెప్పానండి ఈ సందర్భంలో వాసుదేవనాయక్ గారు నన్ను correct చేశారు ఏమిటి, నెల నెల ఇస్తున్నామని, మొదటిసారి అక్టోబరువరకు కేసులు release చేసినారు అప్పటినుంచి position tighten చేసినప్పుడు నెలనెల ఇవ్వడం మొదలు పెట్టారు, అంతేగాని నేను నేనుగా teachers కు ఇవ్వడం లేదండి ఎ రి teachers కు ఇచ్చేలోపల కొందరు మధ్యవర్తులుగా ఉన్నవారు కొంచెము పొరబాటు చేస్తే, దానివల్లకూడా ఇబ్బందులు జరిగిన కేసులు అమకు మనవిచేశాను ఆ సందర్భంలో ఆనాడు ఉన్న పరిస్థితులనుబట్టి వరంగల్ లో ఒక Officer ఒక clarification ఆడగడం దానివలన అక్కడ జాప్యం అయిందితప్ప 85 schools కు సంబంధించి ఎటువంటి జాప్యము కలుగలేదని మనవిచేశాను జనవరినెల, ఫిబ్రవరిలో ఇచ్చింది చెప్పినారు నాలుగు భాగాలుగా ఇచ్చినమాట నిజమే దానికికూడా మరి వీరు ఎప్పుడుకూడా ఒక record ఇవ్వాలండి Recognition ఉన్నదీ లేనిదీ మనకు తెలియదండి Competent sanction మనకు తెలియదు లక్షల రూపాయలు దీనికి overdraw చేసి కూర్చోన్నారు ఇది ఇవ్వలేదంటే teachers అందరూ, మళ్ళీ D P I ని పిలిపించి వొత్తిడిచేస్తే, పోనీ records లేకపోయినా ఇస్తూ వుండండి అని అన్నాము ఇదండి, ఉన్న సమాచారము అదితప్ప నేనేమీ బుద్ధిపూర్వకంగా మాత్రం ఈ సభవారిని తప్పుదోవలో పెట్టాలి, లేకపోతే పెడమార్గంలో పెట్టాలని, లేకపోతే ఉన్నది suppress చేయడంగాని ఇట్లాంటి అసత్యానికి నేను పాల్పడడం లేదని మనవిచేస్తున్నాను

Mr. Speaker — I will give my decision on 1-7-1968

శ్రీ వి. రత్నసభాపతి — అధ్యక్షా, అఖరున ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను నేను ఉద్దేశపూర్వకంగా నేను incorrect statement ఇవ్వలేదనేది మినహా మిగతా

అన్ని ఇందులో ఉన్నట్లు వంటివన్నీ correct అని చెప్పారు అందులో 85 schoolsకు సంబంధించి అంటే, 1 school కు 2 schools కు సంబంధించి examples చెప్పారు అందుకని తమరు వారిదగ్గర ఉన్న full statement ను తెప్పించుకొని మా statement ఈ రెండూ చూచుకొంటే మంచిదని, ఆ తరువాత decide చేసి committee కి పంపించి full enquiry చేయడం మంచిది

మిస్టర్ స్పీకర్ — మీరు పంపించినట్లువంటి వివరాలు చూస్తే మాత్రం వారు చెప్పింది—మార్చి ఏప్రిల్, మే నెలలకు సంబంధించినంతవరకు ఏప్రిల్ తోనే ఇచ్చారు అనగా మార్చి నెలకు జీతాలు ఏప్రిల్ నెలలో ఇచ్చివుంటారు Then, April and May జీతాలు, మరి natural గా 24th April లోగా release చేసి ఉంటారు Subsequent గా May లో they must have been paid

శ్రీ బి రత్నసభాపతి — తమకు ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను ఇది 22-3-68 న ఇచ్చిన call attention, దానిపైన ఉద్భవించినట్లువంటి privilege motion, incorrect statement, correct statement అనేటటువంటి వాగ్వివాదముపైన

Mr Speaker — He has made a definite and positive statement on the Floor of this House

శ్రీ బి రత్నసభాపతి — ఇప్పుడు వారు చెప్పినట్లువంటి statement ప్రకారం, he says that there are certain discrepancies అది అప్పుడు చెప్పకుండా మరల చూచుకొన్న తరువాత కొన్ని పొరపాట్లు జరిగినాయి నేను ఉద్దేశపూర్వకంగా incorrect statement చేయలేదు అని యిప్పుడు వారు statement ఇచ్చారు

Mr Speaker — Let us start from that Definitely positive statement, he has made on the floor of the House that there was no delay in the matter of releasing the grants, which according to you is not true, is an incorrect statement, made deliberately with the object of misleading the House, according to you And now, let us go by facts whether what he has said is correct or not Now you have to give some instances

శ్రీ బి రత్నసభాపతి — అది మొదట, తరువాత, facts ఇచ్చిన తరువాత there was delay అని ఒప్పుకొన్నాను He has conceded that there are certain discrepancies Let us start from that He has admitted

Mr Speaker — He has said that there was no delay in the matter of release of grants At one time he said that there was some delay At another time he said there was no delay So these are two contradictory statements So, it amounts that one of the statements must be incorrect

Sri B Ratnasabhapathi — Logical conclusion, Sir,

Mr Speaker — Very good I will consider about it I too have got some knowledge about these contradicting statements

re VITUPERATIVE LANGUAGE USED BY CERTAIN MEMBERS OF
PARLIAMENT AGAINST SRI P THIMMA REDDY, MINISTER
FOR AGRICULTURE

Mr Speaker — Dr T S Murthy, Sri B Papi Reddy and D Venkatesam have given notice of a privilege motion, which reads like this —

“To,

The Hon ble Speaker,

Andhra Pradesh Legislative Assembly,
Hyderabad

Sir,

We, the following members wish to raise a motion of privilege under rule 173 against Sri Rabi Ray, Sri K L Gupta, Sri George Fernandez, Sri Sheonaram, Sri H C Kachava, and Sri Sreedharan, all members of Lok-Sabha, for using vituperative language against a member of this House Sri P Thimma Reddy in connection with his alleged remarks against Harijans at an informal press meet without ascertaining the facts and without giving the member an opportunity to explain his side of the case, particularly when it is a subject pertaining to the rights of this Assembly.

డాక్టర్ టి ఎన్ మూర్తి — అధ్యక్షా, ఇది చాలా సున్నితమైన విషయం ఈ Privilege motion ఇచ్చేముందు మేము ముగ్గురుకూడా కూర్చోని ఆలోచించిన తరువాత చాలా బాధకరంగా ఇది ఇవ్వవలసి వచ్చింది ఇది ఒక అనిధార వ్రతము. పార్లమెంటుకు చాలా బాధ్యత అయినటువంటి ఒక శాసనసభ India కంటకూ ఒక suprem body అందులో ఉన్నటువంటి పరిస్థితి, వాళ్ళకు ఉన్నటువంటి privileges ఏమైనప్పటికీ బాధ్యతయుతంగా మాట్లాడుతారు, వాళ్ళు చెప్పినదానికి wide repercussions ఉంటాయి వీటివలన అనేక మైనటువంటి పరిణామాలు దారిద్ర్యసేటటువంటి పరిస్థితులు ఉంటాయి అనేటటువంటి ఉద్ధేళనతోటి ఎప్పుడూ వాళ్ళు మాట్లాడవలసిన బాధ్యత వాళ్ళమీద ఉన్నవని నేను అనుకుంటున్నాను ఇక్కడ మనకు వాళ్ళు చెప్పినటువంటి ఒక statement వలన సరియైనటువంటి information రాకమునుపు చేసినటువంటి statement వలన, ఎవరిగురించి అయితే చేశారో ఆ statement వారు demoralise అయి పోవడంగాని వారియొక్క administration లో ముందుకు నడవడానికి వీలులేని పరిస్థితులు ఏర్పడడంగాని లేకపోతే వారు ఏమిచేసినప్పటికీ, అది suspension తోటి ప్రజలు view చేసేటటువంటి పరిస్థితులు ఏర్పడతాయి దానివలన మన State Legislature కు కొన్ని rights ఉన్నాయి మనముకూడా ఎవరిని పడితే వాళ్ళను 4 గోడలమధ్య తిట్టవచ్చు తిట్టినందువలన మనలను ఎవరూ కాల్చివేసేటటువంటి అధికారములేదు అని మనకు తెలుసు అయినప్పటికీని మనము చేసేటటువంటి Statement వలన పరిణామాలు ప్రజలమీద ఏమివడుతాయి, ఎట్లాఉంటుంది అనేటటువంటిది మనము ఆలోచించి చేసే బాధ్యత ఉంది ఇప్పుడు వారు ఒక statement చేశారు. ఈ చేసినచో గోరీవనీయం తిమ్మా రెడ్డిగారిమీద చేశారనిచెప్పి వారిమీద మనకుకోసము ఉన్నట్లయితే, దానిని

re Vituperative language used by certain
Members of Parliament against Sri P.
Timmappa Reddy, Minister for Agriculture.

మనము తీసివేయవచ్చు కాని, రేపు నామీదచేయవచ్చు, లేక ప్రతిపక్ష నాయకులమీద చేయవచ్చు లేక ఇంకొకరిమీద చేయవచ్చు చేసినప్పుడు, దీనికి remedy ఏమిటి? ఈ విధంగా ఎరరినిపడితే వారిని తిట్టుతూ పోతూఉంటే? ముఖ్యంగా ఈ విషయంలో కొన్ని allegation paper లో పడినాయి, నిజమే కాని దానికి discussion కోసం time అడిగినప్పుడు దానికోసం wait చేయకుండానే paper లో పడినదానిమీదట న్యాయమైనవిషయం అవునా కాదా అని చర్చించడానికి ఉంటే, దానికి తగినటువంటి information రావడానికి ముందే కొన్ని విధాలైనటువంటి allegations—arrest him, kick him అనేటటువంటి తీవ్రమైనటువంటి పదజాలాన్ని ఉపయోగించి ఒకమనిషిని కొంచెవరచడం అనే ఓటువంటిది ఎంతవరకు న్యాయము? Justice not only must be done but must also be accen done అని జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు ఎప్పుడూ చెప్పి తూ ఉండేవారు ఆ చెప్పినటువంటి పరిణామం ఏమిటి? ముందరేమైనా ఏమైనా కనుకున్నారా? మాట్లాడారా? ఏమీలేదు Information వచ్చేవరకు ఒక రోజులు ఆగుమంటే ఓపికకూడా లేకుండా, ఈ విధంగా అయినట్లయితే ఎవరికి ఈ Legislature లో ఉన్నటువంటివారికీకూడా రక్షణ లేదు. Parliament అనేటటువంటిది supprime body అటువంటి ఒకవిధమైనటువంటి విశ్రమిగుడు వాళ్లలో ఉంటే ఉండవచ్చు కాని అటువంటి Parliament మన యొక్క దేశంలో 14,15 ఉన్నాయి వాటన్నింటికీ rights లేవా? వాళ్లకూడ ఈ విధంగా గనుక తిట్టడం ప్రారంభించినట్లయితే పరిణామం ఎవరికి దారి కిస్తుందో అసలు దీనిలో ఇప్పుడు ఇది నిజమూ అబద్ధమూ అనేదికాకుండా, నేను దానిమీద గట్టిగా stress చేయదలచుకొన్నాను ఒకళ్ళనొకళ్ళ యితూ తిట్టుకుంటూ పోయినట్లయితే ఆఖరికి యిది ఏవిధంగా దారి తీయాలి రేపు ప్రార్థన నేను యిక్కడ నుంచి తిట్టడం ప్రారంభిస్తాను వాళ్లు మళ్ళీ తిడతారు ఓరిప్పా ఆసెంబ్లీలో ఎవరో తిడతారు గుజరాత్ ఆసెంబ్లీలో ఆయన మళ్ళీ తిడతారు మహారాష్ట్ర ఆసెంబ్లీనుంచి ఆయన తిడతాడు Stability ఏమిటి? National integrity ఏమిటి? ఇది ఎక్కడికి పోతుంది? ఇక్కడ బాధ్యులైన వ్యక్తులు లేరా వాళ్లను అడిగితే వాళ్లు information పంపించరా? పంపించేవరకు 4 రోజులు ఓపికపడితే చాలదా? హరిజనులగురించి మాకు తీవ్రమైన అభిప్రాయాలు ఉన్నాయి అందరికీ ఉన్నాయి. ఆ విషయంలో ఎవరికీ సందేహం లేదు ఎవరికీ వారి విషయంలో ఏవిధమైన చెడుభావం లేదు Constitution వారికి వగిన rights యిచ్చినది అమలు ఎరచక పోయినట్లయితే 5 రోజులు 6 రోజులు ఓపికపట్టి తరువాత వారు చెప్పినట్లయితే బాగా ఉంటుంది కాని ఏమీ లేకుండానే ముందే గబుక్కున ఏదో వార్త వినడంతోనే తిట్టడం ప్రారంభించినట్లయితే ఎవరి యొక్క character అయినా నిలబడిడానికి అవకాశం ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. ఎవరి character కు protection లేదు, ఎవరిని పడితే వారిని నేను యిక్కడ కుర్చుని నా యిష్టం వచ్చినట్లు తిట్టవచ్చు అవకాశం పోవచ్చు. నన్ను అడుగే కాళికి అవకాశంలేదు. ఈ విధంగా పార్లమెంట్

re Vituperative language used by certain
Members of Parliament against Sri P
Timmappa Reddy, Minister for Agriculture,

మొంటు ఒక విధమైన అధికారం తన చేతిలో ఉన్నదిగా అని State Legislature members insult చేయడం ప్రారంభించినట్లయితే State Legislatures retaliate చేయడం ప్రారంభం చేసినట్లయితే ఈ constitution నవ్వులపాలై పోతుందనే ఉద్దేశ్యంతో అది తమ దృష్టికి తీసుకురావాలని నేను privilege motion యిచ్చాను నిజంగా యిది చాలా వాదనలమైన విషయం తమరిని తీర్పు యివ్వవలసిందని కోరుతున్నాను.

Sri C V K Rao —Sir, I rise on a point of order

Mr Speaker —Please hear me I want to ask one question I am not allowing any discussion, I am not admitting it What I want to know is whether there is a prima facie case for breach of privilege against the members of Lok Sabha I want to draw your attention to one matter Under Art 105 no member of Parliament shall be liable to any proceedings in any court of law That is a different matter That concerns with the legal aspect in a court of law The convention is neither House of Parliament can claim for exercise of any authority over a member of either House Consequently neither House can take upon itself to punish any breach of privileges or contempt made by a member or officer of the other House No case of breach of privilege or on tempt of the House can be founded on a speech made by a member in the other House or in any other State Legislature in India because the proceedings of House of Parliament and all Legislatures are privileged and no action can be taken in one House for anything said in the other House Equally so, for what is said in this House against members of Parliament, they cannot take any action against us So there is no question of breach of privilege involved Now you have given notice of breach of privilege I am only concerned with that I am not concerned with other things at all I am going purely on technical and the legal aspects So far as the legal aspect is concerned, there is a convention which is scrupulously followed by all the Legislatures in this country The only thing we can do is if any of the members of this House are aggrieved, that unwarranted statements or observations or remarks have been made against any member of this House, we can only pass a resolution and ask the Lok Sabha to take action against those people either for breach of privilege or under any other provision of law Beyond that no member of the Lok Sabha or Rajya Sabha or any member of the Legislature in this country is liable for breach of privilege by any other House That is the convention which is scrupulously followed Now when that is so, have you got anything more to say that there is a prima facie case either for me to allow in this House for discussion or send it to Privileges Committee?

Sri C V K Rao .—I rise on a point of order

Mr Speaker —There is no point of order here

Sri C V K Rao —Parliament cannot be made an issue of breach of privilege How can we permit the member to go ahead with explanations, Sir

Sri B Ratnasabhapathi — This is not with regard to a statement or discussion that has been made in this House. It is a statement made outside this House. ప్రమాదం అదే వచ్చింది. Admission కూడా మీరు House లో తీసుకురావడమే ప్రమాదకరం. House లో discuss చేసి ఉంటే Then there is an opportunity for a member to raise it here and for the Hon'ble Speaker to allow it here మీరు చదివినటువంటి దానిలో నాకు అర్థం అయింది ఏమీ లేదు. Whether Lok Sabha has any right to discuss or members of Lok Sabha have any right to discuss the statement made by a member of this House or a Minister of this House కాని యిక్కడ జరుగుతోన్నదేమంటే—

The statement has been made by the Minister outside the House and the Lok Sabha has taken serious notice అందువల్ల శమరు యిక్కడకు తీసుకురావడమే ప్రమాదం

Mr Speaker — When a notice of breach of privilege is given as to what I should do— whether I should hear the member or whether I should call him to my chamber or whether I should allow it after hearing the member or whether I should disallow it or whether I should permit the member to seek leave of the House— it is a matter for me to consider

Sri B Ratnasabhapathi — I agree, On most of our Call attention notice we are receiving from the Speaker's office that they have not been proper or there is no basis and therefore I am disallowing అవి వంటిస్తున్నారు. Call attention notices గాని, questions గాని short notice questions గాని అన్న అదే procedure ప్రకారం జరుగుతున్నది మీరు చదివినటువంటి ఆ procedure ను బట్టి If the statement had been made in this House and the members of Lok Sabha had taken serious view of it and discussed in Parliament then there is a question of privilege here. But here a statement is made by the Minister outside the House and I don't think anywhere in the procedure you have read, such a contingency is provided for

Mr Speaker — If you do not have my permission to speak, you cannot speak whatever you want

Sri C V K Rao — I rise on a point of order

Mr Speaker — There is no point of order involved in this

Sri C V K Rao, — Before I say what my point of order is, if you don't want to hear me, how am I to pull on, Sir. My point of order is this. In your observation you have said that discussion cannot be made here about a discussion in the House of Parliament, when that is the case, how can you permit a member to make out a prima facie case. That is my point of order. That is contrary to rules

Privilege Motion
 re Vituperative language used by certain
 Members of Parliament against Sri P
 Timma Reddy, Minister for Agriculture

28th June, 1968 355

Mr Speaker —That is exactly what I am telling Dr Murthy I am telling 'You have no right to move this question in this House ' That is exactly what I am telling him

డాక్టర్ టి ఎస్ మూర్తి —అధ్యక్షా, నాకు ఒక సందేహం ఉన్నది ఈ House లో Statement చేసినప్పుడే Privilege అవుతుంది Out side చేస్తే Privilege అవడం అని రెండు పక్షావతిగారు చెప్పారు అయితే యిక్కడ వచ్చే privilege motions అన్ని పోలీసు ఇన్ స్పెక్టర్ బజారులో తిట్టాడు అనే అది House లో ఉండగా చేశారా? అవతల చేశారా? ఆ Statement మీద depend అయి చేశారో నాకు సందేహం వచ్చినది

Mr Speaker —I am not concerned with Mr Ratnasabhapathi's statement. What I am now anxious in knowing is- you have given a Privilege motion I have read out for the information of the House the convention which is being followed in this House I am only telling you that there is no breach of privilege involved because if you follow the convention where is the breach of privilege There (in the Parliament) might be breach of privilege but it is not for us to consider It is for the Parliament to consider To that extent any member can bring to the notice of the Speaker of the House of what has taken place there and now your right will be, not to discuss it here and impeach somebody for what he has stated in the Lok Sabha, but it is for the Lok Sabha itself to consider this issue That is the only right you have got

శ్రీ సి హెచ్ రాజేశ్వరరావు —లోక్ సభలో జరిగినటువంటి సంఘటనల గురించి మనం చర్చించడం మన సభలో జరిగే సంఘటనల గురించి లోక్ సభలో చర్చించడం గురించి ఒక convention గురించి తమరు శలవిచ్చారు convention సరిగా ఉంటుంది.

Mr Speaker —It is like this For a statement made by you here in this House or in any House or Legislature in this country-no member or no House can take any action against you for Breach of privilege So far as discussion is concerned, it is an entirely different thing For what they have stated whether they are justified in making that statement or not and all that-we do not enter into discussion whether they are justified in making that statement We are only concerned with the Privilege issue which he has raised My contention is that there is no privilege and you cannot consider a privilege issue against members of that House There is no question of discussing the merits of the statement made by those people-merits in the sense whether they were justified for using that language or not and equally so, no member of any Legislature in the country can make any observations for the language we use here They cannot discuss

శ్రీ సి హెచ్ రాజేశ్వరరావు —పార్లమెంటు సభ్యులు తాము అందరికంటే గొప్పవారమని అనుకుని విద్రవీగుడు కలిగి వుండవచ్చుననే పద్ధతిలోనే మన కానసభలో కూడా మాట్లాడితే అది అక్కడ ప్రీవిలేజ్ అవుతుందా? కాదా?

re Incorrect reporting of the Statement made of Sri P Timma Reddy about harijans by Sri Sitaram, Correspondent of 'Patriot',

Mr Speaker — Let them consider about it. At any rate, it is not for me to make any observations so far as these things are concerned. I won't make any observation. మూర్తిగారు ఎట్లా కన్సిడర్ చేయనివ్వండి. At any rate, it is not for me to make any observations so far as these things are concerned. I won't make any observation.

శ్రీ బి రత్నసఖాపతి — అధ్యక్షా పార్లమెంటులో మనకు సంబంధించి ఒక విషయం వచ్చింది. పార్లమెంటు సభ్యులు కొంతమంది యిక్కడికి వచ్చారు. మేము వాళ్ళను అడిగాము. కానీ సభలో జరిగిన వ్యవహారాలు పార్లమెంటులో తీసుకురావచ్చనా అని.

Mr Speaker — It won't form part of the record. We expect everybody in this country to realise his responsibility. Beyond that I won't say anything.

Sri D Venkatesham — As per the convention, when the Parliament has no jurisdiction to discuss about the matters of the State and when the Speaker of the Lok Sabha has allowed the discussion in the Parliament I request the Speaker also to allow us to discuss about the words and about the matters that have been published and the language that has been used by the Parliamentarians. The question is this House has no jurisdiction to take any action. I too agree.

Mr Speaker — It is not for me to say anything. The Lok Sabha Speaker has thought it fit for his own reasons to admit discussion. When you raise a point it is for me to decide whether I should allow discussion or not. There is no use of quailing what the Lok Sabha Speaker has done. What he felt right he has done and what I feel right according to me I will do.

శ్రీ టి పురుషోత్తమిరావు — ఇప్పుడు వారు చెప్పినది ప్రొసీడింగ్స్ లోకి. Mr Speaker — When I call a member, it will go into record. When I do not call a member and if he gets up on his own accord and goes on speaking, it won't go into record. That is what I have been saying. I called Mr Venkatesham to speak and it will certainly go into record.

re In correct reporting of the Statement of Sri P Timma Reddy about Harijans by Sri Sitaram, Correspondent of Patriot

Mr Speaker the following members have given notice of a privilege motion. I will read the motion itself. The members who have given notice are

Sarvasri G Venkata Reddy
G Satyanarayana
K C Srinangiah Chetty
M B Rajarao
V Muniswamaappa
Ch Mallikarjuna
K Prabhakararao
A Ram Reddy
T Nageswararao
K Someswararao
D Venkatesam
T V S Chalapathi Rao

re Incorrect reporting of the Statement
of Sri P Thimma Reddy about Harijans by
Sri Sitaram Correspondent of Patriot

The motion reads like this

'We wish to raise the following Privilege Motion under Rule 173 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules against Sri Sitaram, Correspondent of 'PATRIOT' newspaper for falsely reporting the statement of Sri P Thimma Reddy, Hon ble Minister for Agriculture about Harijans at an informal press conference on 22-4-68 and thus damaging the reputation and affecting the individual rights of the Hon ble Member of this House' etc

శ్రీ ఎ మాధవరావు — అధ్యక్షా, బ్రిఫ్ ఆఫ్ ప్రీవీలేజ్ ఏ మెంబరుకు అయితే అది ఎఫెక్టు అయినచో ఆ మెంబరు దానిని రైన్ చేయాలి. తిమ్మారెడ్డి గారికి ఎఫెక్టు అయింది దానిపై మిగతా మెంబర్స్ రైజ్ చేయవచ్చునా?

శ్రీ సి వి కె రావు — తిమ్మారెడ్డిగారికి అంత అభ్యంతరం లేదేమో?

డాక్టర్ టి వి యస్ చలవతిరావు — ఇండాక మూర్తిగారు ఎట్లా రైన్ చేశారు?

Mr Speaker — I don't know yesterday when Mr C V K Rao raised question of breach of privilege against the Deputy Prime Minister of India whether he was affected by that statement

Sri C V K Rao — I am one of the legislators whereas Mr Thimma Reddy is a Minister directly involved and Ministers are responsible to us

Mr Speaker — Apart from that, a breach of privilege issue can be raised by any member of this House. I don't think you need any ruling on that point

Sri C V K Rao — In this particular case, Mr Thimma Reddy is directly involved. What we feel is that Mr Thimma Reddy should raise it or should have gone to a Court of Law saying it was a matter for defamation and things like that. Because he is a Minister we felt like that instead of something going on like this

డాక్టర్ టి వి యస్ మూర్తి — ఇది హానర్ ఆఫ్ ది హౌస్ మొత్తానికి ఎఫెక్టు ఆయ్యేటటువంటిది. ఏ మెంబర్ ను తిట్టినా అందరినీ తిట్టినట్లు అనుకోకపోతే యింకా యీ హౌస్ గౌరవమేమి వుంటుంది?

శ్రీ వి రత్నసభాపతి — అధ్యక్షా, ఇంతవరకూ యిటువంటి కన్వెన్షన్స్ లేవు. ఇప్పుడొక కన్వెన్షన్ సృష్టిస్తే దానికి వెనక ముందు వచ్చే పరిణామాలు కూడా ఆలోచించాలి. రైస్ వారిపై ప్రీవీలేజ్ మోషన్ యిచ్చారు, దానికి ముందు మేముక ఆర్డర్ మెంట్ మోషన్ యిచ్చాము. ఇవన్నీ కలిపి ఒక రోజున తీసుకున్నా బాగుండేది. హరిజనసభ్యులు వున్నారు తిమ్మారెడ్డిగారు వున్నారు అందరూ వున్నారు. ఇవన్నీ కలిపి తీసుకుంటే బాగుంటుందని తమకు మనవి తేస్తున్నా

Mr Speaker — I am only telling you one thing, Mr Ratnasabhapathi. As I have observed on the very first day these are all matters connected one with the other. I agree with you. So far as

the adjournment motions and these privilege matters are concerned they are all connected one with the other. So far as the notice given by Dr Murphy is concerned, I told him there is no case in it. Similarly I don't know I want to know whether there is any prima facie case, if there is no prima facie case I won't allow even discussion. But how can I disallow it?

శ్రీ వి. రత్నసభాపతి — ముకు మనవిచేసేదాం లే కొంతమంది కాంగ్రెసు సభ్యులు ప్రివిలేజ్ నోటీసు యిచ్చారు దానిపై డిస్కషన్ లో వారు డిటెయిల్స్ లోకి వెడతారు డిటెయిల్స్ లోకి వెళ్ళకుండా మాట్లాడడం సాధ్యం కాదు నోటీసు యిచ్చింది వారు కాబట్టి వారు మాట్లాడతారు కాని యితరుల అభిప్రాయాలు మాత్రం బయటకు చెప్పడానికి అవకాశం లేదు కేవలం వన్ సై డెడ్ డిస్కషన్ జరుగుతుండే మోననే భయంతో సేనీషియం తమకు మనవిజేస్తున్నాను అందరికీ అవకాశం యిస్తే ఆ డిటెయిల్స్ విని దాని ఒడ్డుజబిలిటీ గూర్చి తాము అలోచించడానికి అవకాశం వుంటుందని మనవి జేస్తున్నాను

Mr Speaker — I am not going to allow anybody to speak on the merits of the case. I am going to ask them only technically, whether there is any prima facie case.

శ్రీ వి. రత్నసభాపతి — అదెట్లా సాధ్యమవుతుంది? సరే,

Mr Speaker — Can anyone of you enlighten whether there is any prima facie case in this. I am only now concerned at this stage. I am not going to speak about the merits of the case whether there is a prima facie case. This news item appeared in a paper called 'PATRIOT' in Delhi. It does not refer to any statement by Sri Timma Reddy in his capacity or in the discharge of his duties or anything like that. It refers to a statement alleged to have been made by Mr Timma Reddy in the course of his interview with press correspondents. Assuming all this to be true it is only for a moment for the sake of argument even if you assume it to be true where is the question of breach of privilege or discussion by this House.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి — అధ్యక్షా, ఆంధ్రదేశంలో తిమ్మా రెడ్డిగారు హరిజనులగురించి అన్నట్లుగా చెప్పబడుతున్న స్టేట్ మెంట్ పేట్రీయాట్ పత్రికలో వడింది అది తిమ్మా రెడ్డిగారి విషయమేకాదు ఆంధ్రదేశంలో రాజకీయ పక్షాలు ఎన్నోవున్నాయి రాజకీయ నాయకులు వున్నారు డెమోక్రటిక్ సెటప్ లో రాజకీయ పక్షాల తరపున వనిచేసే వ్యక్తులకు ఎంతో గౌరవం చూపవలసి వుంటుంది ఈ సందర్భంలో కాంగ్రెసు మంత్రులవర్గంలో సభ్యుడైన, ముఖ్య పాత్ర వహించిన తిమ్మా రెడ్డిగారిపై ఒక విధమైన స్టేట్ మెంట్ అన్నా, అనక పోయినా ఒక స్టేట్ మెంట్ క్రియేట్ చేయబడింది.

Sri B. Ratnasabhapathi — He is going into the details Sir.

Sri G. Venkata Reddy — I am not going into the details ఒక రకమైన స్టేట్ మెంట్ వేయడం, దాని మూలంగా ఆంధ్రదేశంలో అరాజకీయ భావధం, పార్లమెంటులో కూడా జరగడం.

re Incorrect reporting of the Statement of
Sri P Thimma Reddy about Harijans by
Sri Sitaram Correspondent of Patriot

Mr Speaker —Generally, the statements made by the Ministers either in their party meetings or during the Press interviews, are not privileged statements. Supposing there is a remedy open to Mr Thimma Reddy or any other person against whom any damaging statement is made or false statement is attributed

Sri G Venkata Reddy —If we allow the state of things in this country

Mr Speaker —I am only concerned with this privilege issue. If there is remedy open to Mr Thimma Reddy, he can certainly take action against the persons concerned in a Court of Law for Defamation, or whatever it may be. Now for statements made outside the House, where is the privilege? You cannot consider this as a privilege.

Sri G Venkata Reddy — Simply we should curb all these state of things in the country.

Sri B Ratnasabhapathi —How did he come to know that Mr Sitaram has been responsible for this Statement? Let them state the source also. That is very important for the privilege motion. The evidence and the source—ever thing has to be specifically stated. తమరి రూలింగ్ ప్రకారం that Sitaram is responsible for this అని ఇవ్వాలి. This is the source of information for him. herefore, that is a baseless statement and that is an unfounded statement technically. There is no place for the privilege motion now, Sir.

Mr Speaker —They have clearly stated in the motion itself—under 73 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules against Sri Sitaram, Correspondent of Patriot newspaper.

Sri B Ratnasabhapathi —That is UNI. He is representing an Institution called UNI. Therefore it is the UNI and the paper that can come and not the person who has not been given an opportunity to explain. కరెస్పాండెంటు ఆక్కడ వాలమంది వున్నారు, అయిన ఆక్కరేకాదు.

Sri G Venkata Reddy —One submission Sir. He is the man who is responsible for all these troubles in the country.

శ్రీ జి లచ్చన్న (సోంపేట) — అధ్యక్షా, నిన్న తమరు ఒక రూలింగు ఇచ్చారు, ఇంకా 24 గంటలైనా కాలేదు. హౌస్ బయట ఎవరు ఏమి అనుకున్నారో మనకు సంబంధంలేదు. అనే రూలింగు నిన్న తమరు ఇచ్చారు. ఆ ఒక్క పాయింటు పైన అయినా దీనిని ఇప్పుడు కన్సిడర్ చేయవలసిన అవసరం వుండదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను వారిని అడుగుతున్న విషయం కూడ అదే.

Sri G Venkata Reddy —So far as the third party is concerned, so far as the taking into cognizance of the utterances in the public is concerned, there is one judgment of the Madras High Court previously on the T N C C President Mr Subrahmaniam. They have clearly

stated that the Assembly has got every power to take cognizance of the statements made outside. That is an other aspect. My submission is that if these things are going on in the country, there is no safety for the M L A s or the Ministers or anybody who is working in the political field—by falsely reporting the statements even though he did not utter. That is why, to safeguard the interests of the M L A s and the Political Parties and the people who are at the public field, I brought this to the notice of the House Mr Speaker, Sir

శ్రీ వి రత్నసభాపతి —ఎవరి సేఫ్టీ కావాలి యిక్కడ? Whose speech he is discussing? Unfortunately the people involved belong to the Harijan Community

శ్రీ కె మునిస్వామి —మధ్యలో మేము నలిగిపోయాము. అధ్యక్షా?

BUSINESS OF THE HOUSE

Sri G Sivajiah —Sir, I have given a privilege motion during the last session that one of the hon Members of this House was arrested within the premises of this Assembly compound

Mr Speaker —As a matter of fact an informal meeting was held in my Chambers. All of us came to the decision that the Chief Minister should enquire into the matter and send a report to this House. Let us find out whether the Chief Minister has enquired into the matter and if he has enquired into the matter, we will find out when he will be in a position to place the report on the Table of the House

Sri Ch Rajeswara Rao —This is only to attract the attention of the Chief Minister Sir

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి —చేస్తున్నాము

శ్రీ సి పాచ్ రాజేశ్వరరావు —అందరూ ముఖ్యమంత్రిగారి నిజ స్వరూపం యీనాడు స్పష్టంగా బయటపడింది. ఒక మన్య సందర్భంలో చాల గంభీరంగా యిక్కడ చర్చ జరిగి, అల్లకల్లోలంగా వుంది. సభ్యులు తికమక పడుతున్న సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు నెమ్మదిగా లేచి సామ్యంగా, మృదువుగా మనం స్పీకరుగారి గదిలో కూర్చుని మాట్లాడుదామని సలహా యిస్తే వారి సలహాను మేమంతా వెంటనే అంగీకరించి, అట్లాగే తమ సమక్షంలో ఒక నిర్ణయానికి వస్తే, ముఖ్యమంత్రిగారు పరిశీలన చేయమని చెబుతాను. న్యాయం చేస్తాను. సభా గౌరవాన్ని కాపాడతానని హామీ యిచ్చిన తరువాత ఆ విషయం ఇప్పుడు తమ దృష్టికి అడ్డర్న మెంటు మోషను ద్వారా తెస్తే, వారు చేస్తూనే వున్నాము అంటున్నారు. ఇది నిజంగా ముఖ్యమంత్రిగారి ఘనత అనుకోవలసి వుంటుంది.

శ్రీ జి లచ్చన్న —చేస్తూనే వున్నాము అనడం కంటే చేస్తూనే వుంటాము అంటే యింకా బాగా వుంటుంది. ఇక మళ్ళీ ఆ సబ్జెక్ట్ రీ ఓపెన్ కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ —ఆ అదృష్టం మీకు. పట్టినప్పుడు మీరు అట్లా చెబుదురు గాని.

Calling attention to matters of urgent public importance 28th June, 1968. 361
 re Incomplete stage of famine relief works
 in Kanigiri, Podili and Darsi taluks

శ్రీ జి లచ్చన్న — అదృష్టం అనుకుంటే వచ్చేది కాదు అనుకోకపోతే రానిది కాదు కాలా వచ్చినప్పుడు అందరికీ బుద్ధి చెబుతుంది

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — అసెంబ్లీ సమావేశం అయ్యేలోపల మన విచేస్తాను

శ్రీ సి జంగారెడ్డి — నేను పోలిసు ఫైరింగ్ విషయమై యిచ్చాను

Mr Speaker I think, I have disallowed it You find out from the office as to what I have done

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఘృష్ణమంత్రిగారు తిమ్మారెడ్డిగారి విషయమై లోక సభకు పంపించిన ఉత్తరాలు కరెస్పాండెన్సు స్టేటుమెంటు యిస్తానన్నారు

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — నేను అసెంబ్లీ సెక్రటరీగారికి యిచ్చాను

Mr Speaker — They will be circulated to all the Members

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re — Incomplete stage of famine relief works in Kanigiri, Podili and Darsi taluks

(Mr Deputy Speaker in the chair)

శ్రీ ఆర్ మహానంద — ఇటీవల నెల్లూరు జిల్లాలోని దర్శి, పొదిలి, కనిగిరి తాలూకాలలో శీత్రమైన కరువు పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి అక్కడ ప్రజలను అడుకోడానికి ఏ ప్రెలులో రెవిన్యూ మంత్రిగారు పర్యటించిన పివప 25^వ లక్షల రూపాయలు చెరువులు, తదితర పనులకు కేటాయించడం జరిగింది ఇందుకు వ ఖ్యమంత్రిగారిని ఆశించిస్తున్నాను ఈ రూపేడా దాదాపు 40,50 సంవత్సరాలుగా చెరువులకు రిపేర్లు లేక బాధపడే ఆ ప్రాంతాలలో నగం చెరువులు వరకు రిపేర్లు అవుతున్నాయి కాని ఈ ఖర్చు చేయడానికి నెలొఖర్చవరకే గడువు ఇచ్చినందువల్ల దాదాపు మూడుసార్లు పూర్తి కాకుండా నిలబడి ఉన్నాయి ఈ నాటివరకు వర్షము చుక్కలేకండా ఉంది ఆ మూడు తాలూకాలలోను పోయిన సంవత్సరమే మేలు అనే పరిస్థితులు కనిపిస్తున్నాయి వారు దయ తలచి ఇచ్చిన 25 లక్షలు పూర్తిగా ఖర్చు అయ్యే వరకు గడువు ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. 200 చెరువులు, 10 15 రోడ్లు ఇంకా బావులు గత 40, 50 ఏండ్లుగా జరుగనివన్నీ బాగుపడుతున్నాయి పూర్తిగా ఖర్చు అయ్యేవరకు గడువు ఇవ్వకపోతే కొన్ని పనులు సగంలో చేనిలిచి పోయి అంతా నిరర్థకమై పోతుంది. ఈ డబ్బు ఖర్చు చేయడానికి time extension ఇప్పించాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ బి వి రాజు: — కరువునివారణకోరకు కిటికీ ల ఊలు మొత్తం 11 జిల్లాలలో ఖర్చు చెట్టడానికి ప్రభుత్వం కార్యక్రమం నిర్ణయించి 805 లక్షలు

కరువుపనులకు కోటిరూపాయలు అప్పులుగాను 20 లక్షలు transport of drinking water—మంచినీటికాపులు శ్రద్ధిగా వడకపోతే మంచినీళ్ళు సమైచేయడానికి—కార్యక్రమం తయారుచేసి జిల్లాలవారిగా విభజనచేసి అందరు కలెక్టర్లకు తెలియచేయబడింది ప్రతికలెక్టర్ ప్రకటించడం కూడా జరిగింది అందులో నెల్లూరు జిల్లాకు 25 లక్షల రిరీ వేలు కేటాయించబడింది అక్కడి ఇంతవరకు పని కాగాజరుగుతొంది అని కలెక్టరు గారు రిపోర్టుపంపారు మొత్తం మూడుకోట్లు జూన్ ఆఖరులోగా ఖర్చుచేయడానికి అవకాశం ఉందని అంచనా వేయబడింది భారతప్రభుత్వాన్ని కోరడంతోనే వారు assistance గా రెండుకోట్లరూపాయలు ఇచ్చారు జూన్ నెలలోపల పనులన్నీ పూర్తి కాకపోతే డబ్బుకేటాయించడం జరుగదేమో అనే భయం గౌరవసభ్యులు వెలిబుచ్చారు, అట్టేబదు ఆఖరువరకు స్కిము శాంప్లను చేస్తున్నాడానికి ప్రభుత్వం సైన్సియించింది నిన్ననే ఆర్డర్లు వెళ్ళాయి అనుకుంటాను, వెళ్ళకపోతే తొందరగా పంపడానికి ప్రయత్నముచేస్తాము గౌరవసభ్యుల సహకారముతో ఈపనులు తొందరగా జరిగితే భారతప్రభుత్వమునుంచి రావలసిన సహాయం సంవత్సరములోనే వస్తుంది, ప్రజలయిబ్బందులు తీరుతాయి

re -INADEQUATE WATER SUPPLY POSITION IN VIJAYAWADA

Dr T V S Chalapath Rao (Vijayawada-East) —Here it is stated 'regarding inadequate water supply position in Vijayawada' But it is regarding lack of water mains in more than half of the town Kindly permit me to read my motion

"I call the attention of the Minister for Municipal Administration to the fact that in spite of spending about 55 lakhs of rupees for improving the water-supply in the Vijayawada Municipal town, nearly more than half of the citizens are not having the supply of protected water for want of distribution mains in their streets. Only 3 out of 6 square miles of the town are having distribution mains. The total output of water is 9 million gallons per day at the rate of 30 gallons per day per individual. That means it is meant for the entire population of Vijayawada. Yet, on account of the above mentioned reason, namely, lack of water mains it is not available even to half of the population of the town

Even where the distribution mains are available and where the reservoirs also are constructed, like Satyanarayanapuram etc., the supply is not satisfactory as the distribution mains were laid long ago and require to be changed

To provide distribution mains to the entire town, it is estimated that nearly 70 to 80 lakhs of rupees are necessary. This cannot obviously be met from the revenues of the Municipality which are hardly sufficient to meet the ordinary expenditure. So, a capital loan has to be raised. The Municipality is indebted already to the tune of nearly one and half crores. The L I C has already lent about 10 lakhs of rupees and it is not possible to expect and more loans from

Calling attention to matters of urgent
public importance
re Inadequate water supply position
in Vijayawada,

28th June 1968 363

that agency So, a loan has to be raised from the citizens of Vijayawada including the scheduled Banks situated in the town Unless this loan also is guaranteed by the Government, it cannot be hoped to be subscribed

"For the above reasons, it is requested that the Government be pleased to permit the Municipality to float a loan as detailed supra and to guarantee the same"

ఇందులో mention చేయవలసిన చిన్న విషయం ఒకటి ఉంది పుర ప్రజలకు అసౌకర్యం విషయం అట్లు ఉండగా— ఈ విషయమై 50, 60 లక్షల రూపాయలు మునిసిపాలిటీ ఖర్చుచేసినవి, దానిని pump చేయడానికి రోజూ వెయ్యిరూపాయల ఖర్చు అవుతోంది ప్రజల నుంచి 100 లు కూడా రోజూ return రావడంలేదు ఆరుమైళ్ల విస్తీర్ణములో ఉన్న అసంఖ్యాకులైన ప్రజలకు water mains లేవు వారు వాడుకుంటేనే ఇన్ని లక్షల ఖర్చుకు return వస్తుంది, లేపోతే it continue to remain unproductive investment economy point of view తో ప్రభుత్వం నేను సూచించిన విధంగా ప్రజల నుంచి మునిసిపాలిటీ అప్పీసుకోడానికి అనుమతి ఇస్తూ గ్యారంటీ ఇస్తే రెండు మూడు సంవత్సరాలలో పట్టణమంతా water mains పడతాయి, 90 లక్షల గాలన్ల నీరు మూడు లక్షల ప్రజలకు అందుతుంది, అప్పుడే పెట్టబడిన return వస్తుంది. అనుకూలమైన భూతితో మంత్రిగారు పరిశీలించి అనుమతి ప్రసాదించాలని కోరుతున్నాను

The Minister for Municipal Administration Sri N Chench - rama Naidu —Vijayavada Municipality has a population of 2,80,397 as per 1961 census Prior to the taking up of the improvements Scheme, the Municipality was supplying a quantity of 40 lakh gallons per day from the 3 following systems—

(1) Old Head works (Infiltration wells in the River Bed)	25 lakh G P C D
(2) Tube wells in Krishna Tank	3 „
(3) Wells in Pushkaram Ghat	12 „
Total	40

This worked out to 17 G P C D as against the normal present requirements of 30 G P C D Detailed investigation of the water supply Improvements Scheme was therefore approved in 1964, for an ultimate population of 6 lakhs at 30 G P C D The investigation was completed and detailed plans and estimates have been prepared with Head works prepared at Bhavanipuram

Due to paucity of funds, the entire scheme could not be sanctioned in a single stage Sanction has been accorded to the following 4 stages

(1) Stage I —Laying mains in unserved areas,	Rs 7.78 lakhs
(2) Stage II —Construction of ground level service reservoir of 3.25 lakh gallons capacity at Wynchipet	Rs. 3.15 „

Calling attention to matters of urgent public importance
re Incomplete stage of famine relief works in Kanigiri, Podili and Darsi taluks

(3) Stage III — Construction of an elevated R C C service reservoir of 3.25 lakh gallon capacity near watch factory	Rs. 7.34	„
(4) Stage IV — Installation of a rapid gravity filtration plant of 5 mgd capacity clear water pumpset pumping mains, off take arrangements in River Krishna	Rs 28.74	„
Total	47.01	„

All those stages have been completed and the total quantity of water available now from all the sources is 90 lakh gallons per day. Capable of servicing population of 3 lakhs at 30 gallons per day per head. The entire quantity of 90 lakh gallons day could not be equitably distributed due to lack of mains in certain parts of the town and inadequacy of the existing distribution system, comprising pipes of smaller size laid a long time ago. The above position can be rectified by remodelling the distribution system in the entire town estimated to cost Rs 82.09 lakhs for the ultimate requirements, which is a part of the comprehensive water supply improvements referred to below. The question whether any immediate improvements to give some relief with less financial commitment would be possible will be examined.

The detailed plans and estimates for the balance works of the Improvements Scheme were prepared costing Rs 224.92 lakhs as detailed below —

(a) Remodelling of distribution system	Rs 82.09 lakhs
(b) Development of Head works at Boavanipuram for supplying an additional quantity of 90 lakh gallons per day	Rs 76.68 „
(c) Construction of an additional Town service reservoir	Rs 36.26 „
(d) Laying of an additional pumping mains	Rs 29.88 „

Detailed plans and estimates for the remodelling of distribution system costing Rs 82.09 lakhs were received by the Government and the matter is being examined specifically with reference to the method of financing. An amount of Rs 50 lakh was received from the L. I. C. during 1964-65 and Rs 17 lakhs during 1967-68 for this purpose.

It can therefore be seen that provision of funds has been the main bottleneck for the execution of the improvements scheme. The question of raising a further loan from the L. I. C. will be taken up and also the suggestion of the Hon'ble Member to permit the Municipality to float a loan from the public and the Scheduled Banks will be examined as and when proposals are received by the Government from the Secretary and Special Officer, Vijayawada Municipality.

NON-OFFICIAL BUSINESS BILLS

The Andhra Pradesh Shops and Establishments Amendment Bill, 1967

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah -Sir, I move that the Andhra Pradesh Shops and Establishments (Amendment) Bill, 1967, be read a first time

Mr Deputy Speaker -Motion moved

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య -ఈ బిల్లు యొక్క ఉద్దేశ్యము మనవి చేస్తున్నాను ఆంధ్రప్రదేశ్ షాపు అండ్ యెస్టాబ్లిష్మెంట్స్ ఆక్టు, 1968 లో ఆదివారంనాడు అన్ని షాపులు మూసివేయాలని అన్నారు కార్మికులకు కష్టపల్పరిగా ఒక హాల్ డెయిలీ వ్యాల నే మంచి ఉద్దేశముతో పెట్టివుంటారు తారీఖులు మారినై యజమానులు హాల్ డెయిలీ యెగగొడుతారేమోనని ఆదివారం ఉండడం మంచిది అనుకున్నారు అయితే సమాజములో ఆదివారం అందరికీ శలవు యిస్తారు ఎవరైనా బజారుకు వెళ్ళి కొనుక్కోవాలంటే షాపు వుండవు అందుచేత కష్టంగా ఉంది కొన్ని షాపులు అయినా లేకపోతే యిబ్బంది వస్తుంది ఇప్పుడున్న ఆక్టు ప్రకారం కన్ని షాపులు అయినా తెరిస్తే చట్టంలో మాందీటరీగా ఆదివారం శలవు అని చెప్పబడింది కాబట్టి షాపు తెరిచిన తారీఖుద ప్రాసిక్యూషను పెట్టడానికి అవకాశం ఉంటుంది ఎవరికయినా జబ్బుగా ఉంటే మందు దొరకదు మందు యివ్వడానికి వీలు లేకపోగా చచ్చిపోతే కష్టానికి గుర్తొందొరకదు అందువల్ల ఆదివారము శలవువల్ల యిబ్బందివచ్చింది వర్కర్సుకి హాల్ డెయిలీ కంపల్సరీగా యిచ్చవలసినదే ఆదివారానికి బదులు యింకొకరోజు ఆయా ప్రాంతాలలో నోటిఫికేషన్ ద్వారా యివ్వడానికి వీలును కల్పిస్తూ యీ బిల్లు తెచ్చాను దీని ఫస్టరీడింగుకు ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకుంటారని దీనిని పాసు చేయాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ సి వి కె రావు -అధ్యక్షా, ఈ బిల్లుమీద నేను కొంచెం మాట్లాడదలచుకున్నాను వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు తీసుకువచ్చినటువంటి అమెండ్మెంట్ గురించి బిల్లు యొక్క ఉద్దేశ్యము మంచిదేగాని నిజానికి వారు కొంచెం దూరంగా ఆలోచించలేదు అని నేను మనవి చేస్తున్నాను, ఇది చాలా కన్ఫ్యూషను లేవదీస్తుంది. యూనిఫారం కన్వెన్షను ఒకటి ఉన్నది ఖచ్చితంగా ఆదివారం ఒకరోజు శలవు అని యింట రేషనలు కన్వెన్షను దేశంలో అన్ని షాపులు గుర్తించినవి

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ -బొంబాయి స్టేటులో కొన్నిచోట్ల సోమవారం కొన్నిచోట్ల లక్ష్మీవారం యీ విధముగా ఉన్నది

శ్రీ సి వి కె రావు -నీడయినా ఒకచోట ఎగ్జెంషను ఉంది అనుకుంటాను అదీ కాకుండా మందల షాపు విషయంలో ప్రత్యేకంగా ఉన్నది మందులు అమ్మడానికి అత్యంతరం ఉన్నట్లు నాకు యేమీ కనిపించడంలేదు కాని దీనివల్ల ముఖ్యంగా వర్కర్సుకి చాలా యిబ్బంది కలుగుతుంది ప్రజేడు యూనియనుకు సంబంధించినటువంటివాడిని కాబట్టి చెబుతున్నాను, ఈనాడు షాపులను నిర్వహించేటటువంటి యజమానులకు అది కూడ మంచిది తెలియని పరిస్థితులలో లేబరు తాస్ అమలు పెట్టడానికి చిక్కులు ఉన్నాయి అనుకుంటున్నారు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఓటి రెండు దాకా డాల్సె తెరిస్తే యిబ్బంది లేదని వారి అభిప్రాయం కన్ఫర్మ్ చేయాలని కోరుతున్నాను

* శ్రీ సి వి కె రావు — నా ఉద్దేశ్యం యేమిటంటే ఒక రోజు సంపూర్ణం అయిన హోలీడే యూనిఫారంగా ఉంటే చేశాంటే ఉన్నటువంటి ప్రజలయొక్క ఆరోగ్యం దృష్ట్యా, వనివారి ఆరోగ్యం దృష్ట్యా కొన్ని సంప్రదాయాల దృష్ట్యా మార్పడం సవ్యం కాదని నా అభిప్రాయం కాబట్టి గోపాలకృష్ణయ్యగారి బిల్లును ఉపసంహరించుకోవడం మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ కె మునుస్వామి — శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రవేశ పెట్టిన బిల్లును నేను బలవరుస్తున్నాను ఎందుకంటే యీనాడు ప్రత్యక్షంగా బెన్సులోను యితర ప్రాంతాలలోను ఆదివారానాడు కంపల్సరీగా శలవు ఇవ్వాలని పాపులూ సీవేయాలనే వంధాలో సామాన్య ప్రజానీకానికి చాలా యిబ్బంది ఉలు పెడుతున్నారు సి వి కె రావుగారు ఓటి రెండు పాపు ఉండవచ్చు అన్నారగాని ప్రత్యక్షంగా యీ మధ్య యెక్కివ గట్టిగర్బి తీసుకున్నప్పుడు లేబరు ఆఫీసరు బస్సు స్టాండు దగ్గర ఉగారు అంటే చిల్లర డి.కాడాలు నెత్తిన పెట్టుకుని అక్కకునేవారు యెంతో యిబ్బంది వడతారు ఆదివారంనాడు కార్మికలకు ఉద్యోగస్థలకు అందరికీ శలవు దివం కను బజారుకు వెళ్ళి కొనుక్కొడానికి అవకాశం ఉండాలి అది చాలా ఉచితం వారంలో యేదో ఒకరోజు హోలీడే అనడం సముచితంగా ఉంటుంది యెవరికీ యేవిధముగానూ ఇబ్బంది ఉండదు ప్రాక్టికలుగా యంతకుపూర్వం ఆ పస్టితి ఉండేది కాబట్టి ఆదివారం అనేటటువంటిది కంపల్సరీగా చేయకుండా వారంలో యేదో ఒకరోజు హోలీడే అనేటటువంటి విధముగా బిల్లులో ప్రతిపాదించినది అభ్యులు ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను ఇంకొక విషయం యేమిటంటే డిపార్టుమెంటు అధికారులు ముఖ్యమైన విషయాలు వడిలిపెట్టి పాపు క్లోజ్ చేశారా లేదా అని చూసి పోతున్నారు పాపులో వనిచేసే వర్కర్స్ శ్రేయస్సుకోసం శలవు యిచ్చారా లేదా అని చూడడంతో పాటు వారికి సరిగా జీతాలు యిస్తున్నారా లేదా మస్టరు రోల్సులో సిగ్నేచరు తీసుకుని డెయిలీ మెయింటెనెన్సు చేస్తున్నారా అనేది గుర్తించకుండా ఆఫీసర్స్ వచ్చి పాపు క్లోజ్ చేయడం మాత్రం చూసివెళ్ళడం బరుగుతున్నది ప్రతి పాపులోపున్న employees కి శలవు రోజున జీతము ఇస్తున్నారా అదా అనేది కూడ గమనించడానికి 15 రోజులకొకసారి ఫోబర్ ఆఫీసరు VISIT చేయాలనే రకముగా కూడ సవరణచేసి ఆదివారము శలవురోజు అని కాకుండా వారములో ఏదో ఒక రోజు holiday వుండే రకముగా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ జర్ మహానంద — అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రతిపాదించిన ఈ బిల్లును బలవరుస్తున్నాను లోగడవున్న చట్టము ప్రకారము విధిగా అన్ని shops ఆదివారము close చేయాలంటే చాల ఇబ్బందిగా వుంటున్నది అన్ని shops ఆదివారం holiday అంటప్పటికి ఆ రోజున ఎవరైతే చనిపోతే గుడ్డలుకొని కప్పడానికికూడ వీలులేని పరిస్థితులు ఏర్పడినవని

పత్రికలలో చదివాము అందువల్ల ఆదివారము రోజునే close చేయడమనేది కాకుండా అక్కడున్న పరిస్థితులనుబట్టి వారములో ఏదోఒక రోజు holiday పుంటే బాగుంటుంది బస్టిలోనే గాకుండా అన్ని గ్రామప్రాంతాలలో కూడ అమలు జరగాలనే ఉద్దేశ్యము వుంది కాబట్టి ఈ రోజున జరుగుతున్న పరిస్థితులలో సోకరి చేసుకొనే ఉద్యోగస్తుల కేగాక గ్రామాలలో కూడ ఈ యిబ్బంది వుంది అందువల్ల వారు తెచ్చిన బిల్లును ప్రభుత్వము ఒప్పుకొంటే బాగుంటుంది

శ్రీమనీ జే, డివలపింగ్ — శ్రీమన్ మహోదయ, ముఖ్యమంత్రి కథనా హే కి అగర ఇనవార కే దిన పూరే షాప్స్ క్లొజ్ కర్వే తో ఇంకా సే పూరే లోగో కి తక్లీఫ్ హోనీ హే । మమలన్ టీచర్ హే, ఎన్ జొ ఓజ్ హే, క్లర్క్ హే, క్లీ హే, లెవర్ హే ఇన్ సబ్ కే లియే తక్లీఫ్ హోతీ హే । ఇన్ దిన్ ఇన్ కిన్చీ చీజ్ కి జర్కరత్ హో యా మెడీసన్ కి జర్కరత్ హో తో ఇన్కో కోడీ చీజ్ నహీ మిల్ సక్తీ । ఇబ్ ఆప్ కి సన్డే హీ కి బన్ద కర్నా హే జొ ఇన్ కి బజాయ్ కిన్చీ ఆర్ దిన్ బన్ద కర్ సక్తే హే । ఆమ్ తొర పర్ సబ్ లోగో కి ఆర్ మిల్ టిషీ వాలో కి బీ ఇన్వార హీ కే దిన్ వక్న్ మిల్తా హే, వ్చీ కి ఇన్ సబ్కో ఇమీ దిన్ లుట్ టీ మిత్తీ హ్ ఆర్ ఇన్ సబ్ కే లియే మల్లత్ కి బాత్ యహ్ హే కి వహ్ ఇసీ దిన్ జాకర్ బాజార్ సే జర్కరత్ కి చీజ్ ఖరీద్ లెతే హే । ఖేహ్జా మేరీ రిక్వెస్ట్ యహ్ హే కి సన్డే కి బజాయే కిన్చీ ఆర్ దిన్ బాజార్ బన్ద రఖ్ సక్తే హే ।

ఇన్ కే సాథ్ హీ సాథ్ హే ఒక ఆన్ సజేషన్ దేనా చాహ్తీ హ్ । జేసే అమీ మహాన్దా కహ్ రహే థే అగర్ ఆప్ సన్డే కి బజాయే మన్డే వా ట్యూజ్డే ఇన్ దిన్ బీ బజార్ బన్ద రఖ్ అగర్ ఇన్ దిన్ కిన్చీ కి మెడీసన్ కి జర్కరత్ పడే యా కిన్చీ కే పాస్ మిత్తా హోజాయే ఇన్ కే లియే కఫన్ కి జర్కరత్ పడే ఆర్ ఇన్ దిన్ బాజార్ బన్ద హో తో జాహేర్ హే బడీ తక్ శీక్ హోగీ, ఆర్ కామ్ ఖరాబ్ హోగా । ఇన్ లియే ఇన్ దిన్ బీ బాజార్ మే ఒక దొ దుకాన్ ఖులీ రహ్నా చాహ్తీ । అజలా మే ఆమ్ తొర పర్ జొ బాజార్ భరతా హే వహ్ ఇన్వార హీ కే దిన్ భరతా హే । యహ్ కే దుకాన్దారో కి బీ ఇన్వార కే దిన్ దుకాన్ బన్ద రఖ్నే కే లియే కహే తో బడీ తక్లీఫ్ హోగీ హే । * ఇన్ సెయ్ బీ ఇన్వార కే దిన్ దుకాన్ ఖులీ హోగీ చాహ్తీ । హఫ్తే మే ఒక దిన్ దుకాన్ బన్ద రఖ్నా చాహ్తే హే తో సన్డే కి బజాయే కిన్చీ బీ దిన్ బన్ద కర్నా సక్తే హే । లెకిన్ వేసే శ్రుట్కీ కే దిన్ బీ బాజార్ మే ఒక దొ దుకాన్ ఖులీ రహ్నీ చాహ్తీ । ఇన్ సే ఇయాదా ముఖే ఆర్ కుత్త కహ్నా నహీ హే ।

శ్రీ కె యస్ నారాయణ (సికింద్రాబాద్) — అధ్యక్షా, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రతిపాదించిన బిల్లును సేనుమాడ బలవరుస్తున్నాను ఆదివారమునాడే shops మూసేయాలనే ప్రతిపాదనవల్ల చాల ఇబ్బందులున్నవి ఇది మంత్రిగారికి represent చేశాము పికిల్ గారాజుడు శంకర్ స్వేచ్ఛా మరియు ఆదివారము నాడే business చేసుకొనే పరిస్థితి వుంటుంది. సికింద్రాబాదు-హైదరాబాదులలో కూడ ఇలాంటి పరిస్థితులున్నవి. ఆదివారము holiday

పుండడము వల్ల army personnel కి చాల ఇబ్బందిగా వున్నదని ప్రభుత్వానికి represent చేశాము. ఆదివారమునాడే holiday అని కాకుండా సోమవారమో, మంగళవారమో holiday ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుంది అప్పుడు కూడ ఆదివారము బదులు సోమవారమో, మంగళవారమో అన్ని shops మూసివేయడము మంచిది కాదు. Categorywise చీసి కొన్ని shops సోమవారము, కొన్ని shops మంగళవారము close చేస్తే బాగుంటుంది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు చావు సందర్భములో కావలసిన వస్తువులుకూడ దొరకని అనుభవం వున్నది. ఏ రీజియన్ లో ఆదివారము ఎక్కువ business వుంటుందనేది అలోచించి చేస్తే బాగుంటుంది. లందువల్ల ఆదివారమే అన్ని shops మూసివేయాలనే పద్ధతి మార్చాలని వారు తెచ్చిన బిల్లును బలపరుస్తున్నానని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి వెంకటేశం — అధ్యక్షా! వాఎలాగ గోపాలకృష్ణయ్యగారు తెచ్చిన బిల్లును బలపరుస్తూ Sunday compulsory holiday పెట్టినందువల్ల వున్న కొన్ని సాధక బాధకాలను గురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకునిరావలసిన అవసరము వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. Sunday compulsory holiday వుండాలని అదేశాలు పంపారా అని గత సమావేశములో ప్రశ్న చేస్తే any day of the week can be treated as a holiday అని reply ఇచ్చారు. ఆదివారము compulsory గా shops మూసివేయాలని లేబరు ఆఫీసరు మా ప్రాంతములో orders వేశారు. కొన్నిచోట్ల cases పెట్టారు. నాయీబ్రాహ్మణ సంఘమువారు మంగళవారము సెలవుపెట్టుకొంటారు కాని ఆదివారము మూసివేయాలని ఆర్డరు పంపారు. ఒక బాలునికి పాము కరిచినది. ఆ రోజున ఆదివారం కనుక మందులపావులన్నీ మూసివేయబడివున్నవి. మందుల దుకాణముతీసి ఈ ప్రత్యేక పరిస్థితులలో మందులు ఇవ్వబోతే లేబరు ఆఫీసరు వచ్చి వారిపైన case పెట్టడము జరిగింది. 10 రూపాయల జరిమానాకూడా వేశారు. ఎదుకు shop తెరిచారు అనేది గమనించకుండా cases పెట్టే పరిస్థితులు వుంటున్నవి. దుకాణదారుడు తనకువరోజు శలవువుంటే బాగుంటుంది. అనుకొంటారో ఆ choice వారికే విడిచిపెట్టడము మంచిది అందువల్ల మన బిల్లును ప్రభుత్వమువారు బృహత్తో వాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి (నక్రెకల్) — అధ్యక్షా! గోపాలకృష్ణయ్యగారు తెచ్చిన బిల్లు చట్టరూపములో లేకపోయినప్పటికీ గవర్నమెంటు ఇప్పటికే పాటిస్తున్నది. Illegal గా జరుగుతున్నది ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యాన నడిచే నూపర్ మార్కెట్ ఆదివారమునాడు తీసిపుంచుతున్నారు. Cases పెట్టే పరిస్థితిలేకుండా పుండడము ఈ బిల్లు ఉద్దేశ్యము. ఆచరణలో చూసినప్పుడు ఇబ్బందులు ఎదురవుతున్నవి. Illegal methods అనుసరించకుండా పుండడము కొరకు ఈ బిల్లు ఉద్దేశించబడినది. ఆదివారము శలవుపుండడము అవసరమే కొన్ని shops అయినా తీసిపుంచే పద్ధతిని అనుసరించడము మంచిది. ఈ బిల్లును బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ వై వెంకటరావు — అధ్యక్షా! గౌరవసభ్యులు వావిలాలగోపాల కృష్ణయ్యగారు తెచ్చిన బిల్లును బలపరుస్తున్నాను. ఆదివారము compulsory holiday గా declare చేయడము చాల అవర్గదాయకముగా వున్నది. ఇది ప్రమేయ పరిణామాలకు దారితీస్తున్నది. మందుల షాపులు అన్నీ ఒకే రోజున close చేసే రోజు బిల్లుగా వున్నచారితే మందులు దొరకక చాల దారుణమైన పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. అదిగాక మెయిన్ యాక్టులో చాలా లోపాలువున్నాయి. ఈనుధ్య తెనాలి థాక్ ఎసోసియేషన్ కు లేబరు ఆఫీసరువచ్చి మీరు కూడా పాస్ అండ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్స్ యాక్టు క్రిందకు వస్తారు మీరు కూడా కట్టాలన్నారు. In the Act it is mentioned in Section 2(5)

“Commercial establishment means, an establishment which carries on any trade, business, profession.” ప్రొఫెషన్ అని వుంది కను. లాయర్స్ కూడా ప్రొఫెషన్స్ అనే డెఫినిషన్ క్రింద వస్తారని చెప్పి ఆ థాక్ ఎసోసియేషన్ పై కేసు పెట్టలేదు కాని గౌరవంగానే చెప్పి ఆలా ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ చేశారు కనుక దీనిని సవరించటం అవసరం. అలాగే మెడికల్ ఎసోసియేషన్, లాయర్స్ ఎసోసియేషన్స్ వస్తాయి చాలా మంది ఆదివారం కంపల్సరీ హాలిడే చేయటంవల్ల చాలా ఇబ్బందిపడుతున్నారు. గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఇటువంటి బిల్లు తెచ్చినందుకు చారినీ అభినందిస్తూ ఈ బిల్లును బలపరుస్తున్నాను.

Mrs Godfrey (Nonnominated Anglo-Indian) —Speaker, Sir, while agreeing with Mr Gopalakrishnaiah, I strongly recommend that certain shops in certain localities should be kept open on Sundays. Mr C V K Rao is looking to the benefits of the employees of the shops. But we got to look to general public also. The whole public activity paralyses when the shops closed on Sunday. Because we need medical aid on Sundays and we need certain things during the week-end. We on Sunday. Sunday being holiday, it facilitates most of the people to do their shopping and keep it away for the whole week.

So, I would request that one medical shop, one general shop and one cloth shop in every locality should be permitted to kept open on Sunday and holiday be given to the workers on any day in the week. Thank you.

శ్రీ ఎమ్ సి హెచ్ వాగయ్య (ప్రతిపాదు) —అధ్యక్షా! గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రతిపాదించిన ఈ అనధికార బిల్లును బలపరుస్తు. కొన్ని సూచనలు చేయదలచు కొన్నాను. సాధారణంగా towns లో షాపులుగురుందరకు నెలపు వుంటుంది కనుక అలాగే అందరూ వచ్చేటట్ చేసుకోవటం అగుగుతుంది. మందులకు సంబంధించి నాళు అనుభవంవుంది. ఒక పేషెంటు ప్రమాదస్థితిలోవుంటే డాక్టర్ ఒక మందు కావాలంటే డిప్ వేసుకొని ఎన్ని పాస్ తిరిగినా close చేసి వుండటం వల్ల D M O కు చెప్పుకొని చారీ చేత ఒక్క shopowner కు ఫోన్ చేయిస్తే అప్పుడు ఆ owner వచ్చి shop తెరచి మందు ఇవ్వటం జరిగింది. అలాగే మోటారు ఫోమూరు దుకాణాలు, కూరగాయల దుకాణాలు మూసివేయటంవల్ల ఇబ్బందులు

వస్తాయి పనిచేసేవారు తలుపులు దగ్గరగా వేసుకొని పనిచేస్తూనే వుంటారు పబ్లిక్ కు మాత్రం కేవలం ఆదివారమే మూసివేయాలనిటంలో చాలా ఇబ్బంది కలుగుతున్నది కనుక గోపాలకృష్ణయ్యగారు బిల్లును ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ సి హెచ్ రాజేశ్వరరావు — అధ్యక్షా ప్రభుత్వం తలపెట్టిన బిల్లుకు గోపాలకృష్ణయ్యగారు తీసుక వచ్చిన బిల్లుకు పెద్ద తేడాలేదు దాదాపు ఓమీ లేదనే చెప్పవచ్చు ప్రతి ఆదివారం సెలవు వుండాలని స్పష్టం చేస్తూ అయితే వారంలో ఏదో ఒకరోజు తప్పనిసరిగా సెలవు వుండాలి, అది ఆఫీసుకు తెల్సాలని రికార్డులో వుండాలని గోపాలకృష్ణయ్యగారి బిల్లులో వుంది కనుక ప్రభుత్వం దానిని అంగీకరిస్తే మన శాసనమయం కలిగివస్తుంది కనుక దానిని అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తున్నాను

డాక్టర్ టి వి ఎస్ చలపతిరావు — అధ్యక్షా, ఇదివరకు శాసనంలో వారంలో ఏదో ఒకరోజు విధిగా సెలవు వుండాలని పొందుపరచి పాస్ అండ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్స్ బిల్లు ఇక్కడ ప్రవేశ పెట్టిన తరువాత, సెలవు కమిటీలో చర్చ జరిగినప్పుడు, శాసనసభలో చర్చ జరిగినప్పుడు అందరూ ఒకేరోజు యూనిఫార్మ్ గా సెలవు ఇస్తే బాగుంటుందనే అభిప్రాయం వచ్చింది సెలవు కమిటీ ఎవిడెన్స్ లో కూడా అలావచ్చినట్లు వాకు జ్ఞాపకం ఆనాడు మాలో ఈ సందేహం లేకపోలేదు ముఖ్యంగా నేను డాక్టర్ని కనుక మందుల పాస్ మూస్తే ఎట్లాగ? మందు ఇచ్చాక కూడా అది fail అయితే కాదా చచ్చిన తరువాత గుడ్డ కావలసినట్లేది అది రెండో విషయం ఆనాడు ఆ సందేహం వెలిబుచ్చితే తరువాత చూడవచ్చు అన్నారు గత సంవత్సరం అనుభవం బట్టిచూస్తే ఎంప్లాయి, ఎంప్లాయర్ సంగతి కాక జనరల్ పబ్లిక్ కు చాలా ఇబ్బంది కలిగిందన్న మాట యథార్థమే మేము కూడా మంత్రిగారికి represent చేశాము సెలూన్స్ హోటల్స్ కు ఎట్లా అయివున్న పోడా కిక్కి పావులకు ఎగిమన్ ఇచ్చారు దీనికి కూడ ఇవ్వబోతున్నారేమో నాకు తెలియదు మొన్న బిల్లు ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు నేను follow కాలేదు అనుభవం బట్టి ఒకేరోజు అన్ని shops మూసివేస్తూ న్నందువల్ల జనరల్ పబ్లిక్ కు చాలా ఇబ్బంది కలుగుతున్నది అందులో there are no two opinions అటు వర్క్స్ విశ్రాంతికి భంగం కలుగుతుందా వుండాలి పాస్ కు సంబంధించి చాంబర్స్ ఆర్గనైజేషన్స్ వున్నాయి ఏ shop ఎప్పుడు close చేసేది వారి వద్ద information వుంటుంది వారు ఎవరు ఏరోజు మూసివేస్తే కాగుంటుందో వారు జస్ట్ చేసుకొని అనుచుంగా వుండేట్లుగా ఈ శాసనాన్ని ఎలాగూ సవరణ చేయబోతున్నారు కనుక ఈ నిధంగా సవరణచేస్తే public కు ఇబ్బంది వుండదు వారానికి ఏదో ఒకరోజు కంపల్సరీ హాలిడే అటు ఎంప్లాయిర్ ఇటు ఎంప్లాయికి కూడా వుండటం అవసరం అది కూడా దానివల్ల ఫుల్ పీల్ అవుతుందని మనవిచేస్తూ గోపాలకృష్ణయ్య గారి ప్రతిపాదనను బలపరుస్తున్నాను ఇక ఉద్యోగులు లేకుండా owners నడిపే shops కు holiday లేకపోయినా ఫలవా

లేదని అంటున్నారు అది ప్రమాదకరమైన విషయం ఎట్టి డెస్క్ లో ఎర్కర్స్ ను మావరు దానివల్ల ఇతర వ్యాపారులకు కూడా నష్టం జరిగే అవకాశం వుంది కనుక ప్రతి పాపుకు కూడా కంపెనీగా వారానికి ఒకరోజు తప్పక holiday వుండాలని పెడితే బాగుంటుంది అటు ఎర్కర్స్ interest safeguard చేసినట్లు వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ సి వి కె రావు — చట్టంలో ఆదివారం కాకుండా వారంలో ఏదో ఒకరోజు holiday పెట్టుకోవచ్చుననే ప్రొవిజన్ వుండనే వుంది ఆదివారం common holiday అంటే మందులు దొరకవు అంటే ఏ hour లో వెళ్ళినా దొరికే అవకాశం కూడా వుంటే మంత్రిగారు దానిని స్పష్టంగా clarify చేయాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ ఎమ్ వెంటనారాయణ — అధ్యక్షా, ఈ పార్స్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్స్ యాక్టు విషయంలో ఆదివారంనాడు పాపులను కట్టాలని, క్లోజ్ చేయాలనే పరిస్థితులలో సంతలు జరిగేచోట్ల, తాడేపల్లిగూడెం, పెద్దాపురం మొదలైన సంతలు జరిగేచోట్ల అది మాకు మాత్రం ఎంతమాత్రం యిష్టంలేదు వారం రోజులలో ఏదో ఒక రోజున కట్టుకోడానికి, క్లోజ్ చేసుకోడానికి అనుమతించ వలసినదని చెల్లిగ్రాములు యివ్వడం, అప్పుడు మంత్రిగారికి నేనేమో మనవి చేయడం, కొన్ని పొండినువారు అనుమతించడం కూడా జరిగింది అదే విధంగా వారంలో ఒక రోజున అందరూ కట్టడానికి సావకాశముంటే బాగుంటుంది తప్ప కేవలం ఆదివారమే అనేటటువంటిది వున్నట్లయితే అది కొన్ని చోట్లకి యిబ్బంది కలుగుతుంది ఒకవేళ మనమేమైన చేర్చవలసివుంటే అది ఆదివారంనాడు హండిన్ కు వర్తించకుండా వుంటే పోతుందని అవసరమైతే ఇన్ క్లూడ్ చేయవలసినదని నేను సూచన చేస్తున్నాను మరి మందుల పాపుల విషయంలో కూడ ఇప్పుడు సి వి కె, రావుగారు అన్నట్లు అది చాలా అవసరమని, దానిని గురించి కూడా క్లారిఫై చేయవలసినదని కోరుతున్నాను అలాగే కూరగాయల దుకాణములు, మోంసం దుకాణాలు వీటన్నిటినీ కూడ ఎలిమినేట్ చేశాము అక్కడక్కడ కొన్ని కొన్ని దుకాణాలలో గుమాస్తాలు, అసిస్టెంట్స్ వనిచేస్తున్నారు. వాళ్ళకు కూడా దినవి వర్తించేట్లు ఏర్పాటు చేయవలసినదని నేను కోరుతున్నాను

شری سی۔ وی۔ کے۔ راؤ — ( ) — مسٹر اسپیکر سر۔ شاپس ایکٹ میں جو ترمیم لائی جا رہی ہے وہ ان کے بڑے اسٹورس کی جانب سے۔ کریو۔ کم۔ ہم ایک رسالہ سے سوچ رہے تھے آئیڈ را پرورش میں تو ان کے ہمت ہی پروگرسو انکٹ پہلیجا ڈائیگنا لیکس اسکے برعکاس آج یہ ترمیم لائی جا رہی ہے۔ موجودہ شاپس ایکٹ بھی سی۔ وی۔ کے۔ راؤ صاحب کے رسالے میں لایا گیا تھا جبکہ مسٹر۔ مہاسا کے کسی اسٹیٹ میں ایسا کوئی نفاذ نہیں ہے۔ مگر آج تمام بیوپاریوں کی طرف سے یہ مسلسل کوشش ہو رہی ہے کہ اس کے کو جو کچھ کر رہے ہیں وہ ہوتا ہے۔ یہ بھی نہیں ڈیپارٹمنٹ کے پاس اتنی مشوری نہیں

(اور کر دگئے بھی کتنی بھرتی) جو نہ حاجت کرے کہ گوسے دن کو کسی شاپ بند ہوئے والی ہے۔ اگر اس بریم کو پاس کر لیا جائے۔ میں ماننا ہوں کہ میڈنس یا اور دوسرے خاص خاص شاپس کو ہم نہ کسٹیشن دے سکتے ہیں لیکن دوسرے ٹرے بچا رہیں سونا۔ چاندی کٹرے کی دوکاناں یا مسڈیاں ہیں نہ سب دو سٹڈے ہی کٹر بند رہا چاہئیں۔ حال تو یہ ہے کہ آج بھی بعض مالکان سٹڈے کو دوکاناں بند نہیں کر رہے ہیں۔ اگر سٹڈے ہی تمام شاپس کلر ہوں تو ادک ڈر اور خوف رہا ہے۔ اس کا کہ میں نے کہا اسکی خلاف ورزی کریں و جو مسری ہمارے پاس ہے وہ خود پرارکبوش کیلئے کی ہیں۔ اسی صورت میں سٹڈے کو تعطیل نہ دئے کیلئے جو بریم لائی جارہی ہے میں اسکی مخالفت کرنا ہوں۔

డాక్టర్ టి ఎస్ మూర్తి — అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఇంట్రడ్యూస్ చేసి నటువంటి బిల్లు వచ్చే తే వుందో నాన్ అఫిషియల్ బిల్లు వుందో దానిలో కూడా కొన్ని కష్టాలున్నాయని చెప్పి మనవిచేయడానికి నేను ఇక్కడ నిలబడ్డాను ఒక్క ఆదివారము కాదు మిగిలిన రోజులన్నీ ఎప్పుడువడితే అప్పుడు వాటిని, పాపులను బంధు చేసుకోవచ్చని చెప్పి పరిష్కారము యిచ్చినట్లయితే ఎవరు ఏరోజున బంధు చేస్తున్నారో నేటటువంటిది ఊరికే ఒక బోర్డు కట్టమన్నారు దానినే ఏదో బోర్డు కట్టిన పరిస్థితి మటుకు అదేమవుతుందంటే—పాపుకి ఒకరును నేను నాదగర గుమాస్తాలు లేర నేటటువంటి పేరుమీద వాళ్ళను ఎక్కడో తోవల కూర్చోపెట్టి తోవల వారంలో ప్రతిరోజూ కూడా వారంలో 7 రోజులూ కూడా తీసి ఈ దుకాణములు నడిపించే పరిస్థితి వున్నది ఇది చాలా ప్రాక్టికల్ డిఫికల్టీ ఆదివారం ఒక్క రోజూ తిరిగే లేబర్ స్టాఫ్ చూడగలరేగాని, బోర్డు చేశారో లేదో చెప్పగలరుకాని ప్రతిరోజూ ఎవరెవరు క్లోజ్ చేశారో లేదో తిరిగి చూడడం కష్టమైనవని లేబర్ స్టాఫ్ ఎక్కడెక్కడ ఎవరెవరు క్లోజ్ చేయాలి అని ఒక లిస్టు తయారుచేసి పెట్టుకోవాలి ఈ పాపులు యీ పీధిలో ఫలాని నంబరు యింటిలోని వాళ్లు యీవేళ క్లోజ్ చేస్తారు అని చెప్పి ఒక లిస్టు తయారుగా పెట్టుకొని ఆ లిస్టు ప్రకారము రోజు రోజు చెల్లి వాళ్లు క్లోజ్ చేస్తున్నారా లేదా అనే పని రోజు రోజూ ప్రతిరోజూ చేయవలసినటువంటి పరిస్థితి వచ్చి నట్లయితే ఇది చాలా పెద్ద బ్రహ్మాండమైన పనైపోతుంది దీనివల్ల వారికి వీలు కూడా వుండదు కరష్టము కూడా పెరిగే ఛాన్సుకూడ వుంది. ఏదో నెమ్మదిగా చూసి పది దుకాణములతోవల, దుకాణముల మధ్యలో ఒక దుకాణము మూయవలసినదే ఆ దుకాణము మూశారా లేదా అని ప్రతిసారి వారు కనుక్కునేది కష్టం కూడ. దీనికి సంబంధించిన వాళ్లు కూడా కొద్దో గొప్పో కక్కుర్తివడి దానిని వదిలేసే అవకాశవక పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది కావాలంటే ప్రత్యేకంగా లిబరల్ గా ఎవరికైనా తగిన కారణం వుంటే ఎగ్జెక్షన్ యివ్వవచ్చు కాని ఒకటే రూలుక్రింద ఆదివారము కాదు ఏరోజు వడితే వారంలో ఆ రోజున క్లోజ్ చేయవచ్చు అనేటటువంటిది వుంటే వారంలో 7 రోజులూ పనిచేయవలసి

నటువంటి పరిస్థితులు రాబోతాయామో అనే సంగతి మంత్రిగారు గుర్తుపెట్టు
కోవాలని చెప్పి కోరుతున్నాను.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ — అధ్యక్షా, డాక్టర్ చలవతిరావు గారు
చెప్పినట్లు ఈ పార్చ్ అండ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్స్ బిల్లు

శ్రీ ఎ మాధవరావు — వారు రిటై చెప్పేదానికి ముందు నాదొక చిన్న
మనవి ఎవరైనా స్వంతంగా చేసుకొనేటప్పుడు వారం రోజులు చేసుకోవచ్చు,
లేకుంటే వారు కూడా మూసి వేయాలా ?

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ — అదికూడా చేస్తే బాగుంటుంది ఇప్పుడు
ప్రవేశపెట్టినటువంటి బిల్లులో ఏదో ఒక రోజున మాత్రమే అన్ని దుకాణములు
యావత్తూ, స్టేటులో ఉన్నవన్నీ మూసివేయ వలసినదనే తత్వం కాకుండా నీలున్న
ప్రకారం యజమానులు వారంలో ఒక రోజు మూసివేయవలసినదే టేబులంటి
సూత్రం వుందని సెలెక్టు కమిటీలో దీనిని మార్చి ఆదివారం రోజున మాత్రమే
విధిగా అన్ని దుకాణములు మూసివేయవలసినదని వారొక నిర్ణయానికి వచ్చి
వారు ఆ విధంగా శిఫార్సు చేశారు అప్పుడు ఆ కమిటీలోని సభ్యులందరూ
అంగీకరించి ఆ విధంగా ఆ సూత్రం పెట్టడం జరిగింది కార్యరూపంలో అనేక
చిక్కులు, యిబ్బందులు ప్రజలకు వున్నాయని ప్రజలు చెప్తుండగా సాధ్యమైనంత
వరకు ఎక్కడోక్కడ కేటగిరిజైస్ ఎగ్జంప్షన్స్ యిచ్చే అవకాశం వుండినదో
అక్కడ ఎగ్జంప్షన్స్—యిచ్చు వచ్చాము గత సంవత్సరంలో అనేక సందర్భము
లలో అటువంటి ఎగ్జంప్షన్స్ యిచ్చారు అయినా అనేక చిక్కులు యింకా
వున్నాయని ప్రజలు చెప్పారు దుకాణములను నడిపే వారు చెప్పారు గౌరవ
నీయ సభ్యులు కూడా చెప్పారు దానిని దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రభుత్వం ఒక
ఆమెండుమెంటు బిల్లు ప్రవేశపెట్టగలదని ఇక్కడ ఈ వోస్ లోనే నేను చెప్పి
నట్లు జ్ఞాపకం ఉంది కేవలం ఒక్క ఆదివారం రోజున కాకుండా, కంపల్లను
లేకుండా ఏ రోజునైనా కాని దుకాణం మూసి వేయవచ్చునని ఆమెండుమెంటు
కాకుండా దానికి సంబంధించినటువంటి కాన్సిక్వెన్సియల్ ఎమెండ్ మెంట్స్ కూడా
జాలా ఉన్నాయి వీటితో పాటు రిజిస్ట్రేషను, దానికి సంబంధించినటువంటి కొన్ని
మూత్రాలు, ఇంకా కొన్ని వేరే ఎమెండ్ మెంట్స్ కూడా అవసర మనిపిస్తాయి
వాటన్నింటిని ఒక సమగ్రమైన సవరణతో పాటు ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టడం
జరిగింది అది ఫస్ట్ జూలై 88 వ తేదీన ఈ వోస్ దానిని గమనిస్తుంది చాలా
మిత్రులు చెప్పారు, హాస్పిటల్స్ కు చెందినటువంటివి వాటికి సంబంధించి మందులు
అమ్మేటటువంటి షాపులు సెలూన్స్—మంగలి షాపులు—వాటన్నిటిపైన ఈ
నిర్బంధం లేదనే విషయం, అనూక మిత్రులకు తెలిచేమో, ఎవరైనా వారు
దానిని పాటించకపోతే తప్పు ఎవరిది ? కొన్ని ఎగ్జంప్షన్స్ ద్వారా, లేకపోతే
చట్టంలోనే ఎగ్జంప్షన్స్ యివ్వడం జరిగింది. అలా ఒక రోజుననే షాటిని మూసి
వేయడం చాలా ఇబ్బందికరమైనది. అనేక విషయాలలో ఎగ్జంప్షన్స్ యివ్వడం
సాధ్యం కాదు. అందుకు ప్రావిజను ఆ విధమైన సవరణ తేవడం అవసరమని ఆ

బిల్లును ఇంట్రడ్యూస్ చేశాము ఒక మిత్తుడు చెప్పాడు, ఇబ్లిగ్‌గా కూడా కొన్ని షాపులు క్లోజ్ చేయకుండా నడుపబడుతున్నాయని, అందులో సూపర్ బజారు విషయంకూడా ఆ సభ్యులు చెప్పారు అది ఇబ్లిగ్ కాదంటే దానిని ప్రభుత్వం ఎగ్జెంట్ చేసినది తప్పనితంగానే అధివారము సూపర్ బజారు మూసివేయబడకుండా తెరిచే వుంచబడుతున్నదన్నమాట ఇప్పుడు ఏ సవరణలైతే ఆలోచిస్తున్నారో ఆ సవరణలే ఇంకా సమగ్రంగా మరి కాన్సిడర్‌నియియట్ ఎమెండుమెంట్స్ కూడా మేము ప్రవేశపెట్టినటువంటి బిల్లులో వున్నాయి వాటిని ఈ సభ వారు ఈ వచ్చే జూలై మొదటి తేదీన సమగ్రంగా చర్చించగలరు సంపూర్ణమైన సవరణలు అందులో వస్తున్నాయి అందుచేత వావిలాల్ గోపాలకృష్ణయ్య గారు ఒకే భాగం గురించి ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఈ సవరణ సమగ్రమైనది, సమంజసమైనది కాదు ఇప్పుడు దీనిని అంగీకరించవలసిన అవసరం లేదు నేను ప్రవేశపెట్టిన బిల్లులో వారి భావాలకు సరిపోయే పద్ధతిలోనే సవరణలు వున్నాయి ఇంకా అందులో ఎవరైనా ఏమైనా సూచించనట్లయితే విషయాలను అప్పుడుగను నింపవచ్చును కొందరుసభ్యులు అసలు పునాదిగానే ఈ సవరణ చేయకూడదు, ఒకేరోజున అన్ని shops close ఉండాలని, ఇప్పుడు ఉన్న system మాత్రమే మంచిదనే వాదన కొంతమంది సభ్యులు చేశారు ఇవన్నీ విషయాలపైన చర్చించేటప్పుడు, రెండవ తేదీన వారు చర్చచేయవచ్చును నేనువానికి సమధానం ఇవ్వగలను గోపాలకృష్ణయ్యగారి కోరికకూడ వూర్తి అవుతుంది ఈ ప్రవేశపెట్టిన బిల్లులో, అందుకువారు విరమించుకొంటేనే మంచిదని వారిలో నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి వి కె రావు — మంత్రిగారు ఒకటి clarify చేయలేదు ఏ shops-owners గానీ, అధివారముకాకుండా, మరొక రోజున సెలవిచ్చేటట్లయితే, వారు Inspector కు declare చేయవచ్చు. ఆ విధంగా hotels ఉన్నాయి తరువాత మండల shops విషయంలో clarify చేశాము మంత్రిగారికి తెలియలేమో ఇప్పుడు hotels కొన్ని ఉన్నాయి అవిధంగా, అధివారాలనాడు మూసివేయడం లేదు. వారు ఏమిచేస్తారంటే, Thursday సేలవురోజుని బోర్డుమీద ప్రాస్తారు ఆ విధంగా exemptions తీసుకొన్నటువంటివి ఉన్నాయి ఇప్పుడు మా ఊరిలో ఉన్నాయి అధివారము నాడు కాకుండా, Thursday నాడు మూసేటటువంటి hotels

శ్రీ కృష్ణ శై ఈశ్వరీశాయి (ఎల్లారెడ్డి) — ఇప్పుడు మినిస్టరుగారికి ఏమి కష్టం ఉన్నది? Super Bazar కు మాత్రం special గా ఎందుకు ఇవ్వాలి ఎప్పుడూ ప్రభుత్వము ఒక మాదిరిగా uniform గా చేయడంలేదు ఇక్కడ ఒకరికి లాభము చూడడం, అక్కడ ఒకరికి నష్టము చూపించడము వాళ్ళ ఇష్టంవచ్చినట్లు చేస్తారు Super Bazar మాత్రం ఎందుకు మూసుకోవాలి అందుకని నేను అంటున్నాను Sunday కుబురుగా, మరేదైన ఒకదినము పెట్టండి ఏమి ప్రోత్సాహి లేకపోతే ప్రజలకు చాలా నష్టం అయిపోతుంది.

శ్రీ కె ఎస్ వారాయణ — Super bazar Co-operative Store కు, exemption ఇవ్వడం చాలా అవసరమండి, చాలా వ్యాయం కూడాను ప్రజలకు చాలా తక్కువ ధరలకు ఇవ్వాలి అనే ఉద్దేశ్యంతో చేయబడింది కాబట్టి దానికి exemption ఇవ్వడం వ్యాయం

శ్రీ మతి శే ఈశ్వరీబాయి — కె ఎస్ వారాయణ మరచిపోకున్నాడు, తక్కువ వాళ్లు అంతా business men, అది ఒక వ్యాపారంగా చేసేటటువంటిది కాదని వాళ్లు బ్రతకాలి Super Bazar కూడా బ్రతకాలి తక్కువ ధరలకు ఇచ్చిరకూడా, వాళ్లుకూడా బ్రతకాలి రడమ వాళ్లుకూడ బ్రతకాలి అనుకూల మనము view లో పెట్టుకోవాలి వారు మాత్రం అంతా business men బ్రత కూడను Superbazar మాత్రమే బ్రతకాలి అంటే కాదు

శ్రీ కె బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు), — Workers లేనటువంటి shops లో, ఏనాడు నెలపుకవ్వవచ్చు ఏమీటికేదీ clear గా చెప్పకపోతే కష్టము యలమూని దాంట్లో తన ఇష్టము వచ్చినట్లు చేసేదానికి అవకాశం ఉంటుంది

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — ఇది ఆనాడు discussion కు వచ్చినప్పుడు చెప్పండి

శ్రీ కె మునుస్వామి — Super Bazar కు లాభము పొందానికాదు, ఆరోజు exemption ఇచ్చింది Employees కు కొనుక్కోవడానికి అవకాశము ఉంటుంది వారికి అటువంటి అవకాశాలు కల్పించాలని, అదే ఉద్దేశం Towns లో కూడా employees ఉన్నారు, Villages లో కూడా employees ఉన్నారు ఆలాంటి వాళ్లకు ఆ రోజు అవకాశం ఉండాలి కదా, కనుక్కోవడానికి అందుకని ఇక్కడ ఉండేటటువంటి వర్గతి అక్కడ కూడా ఉంటే వాగుంటుందని మంత్రిగారు ఇది అలోచిస్తారని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఇప్పటికీ యీ ప్రధాన ఉద్దేశాన్ని బలపరుస్తూ, మంత్రిగారితో సహా 14 మంది ఈ అభిప్రాయాన్ని బలపరుస్తున్నారు వారికి నా ధన్యవాదాలు కాని ఈ బిల్లులో నా ఉద్దేశము కచ్చదు రావుగారు చెప్పింది, బహుశా వారు ఇది చదివకుండా చెప్పినారు అని నా ఉద్దేశము Act లో కూడా — every shop shall remain closed on Sunday or any full day which shall be a holiday for every employee in the shop తరువాత original గా ఏమీ ఉన్నదంటే — Every shop shall remain closed on every sunday which shall be a holiday for every employee in the shop అది mandatory దానికి exemption ఇస్తే, అది High Court కు గనుక పోతే అది mandatory ఒక వేళ దానికి exemption ఇస్తే దేనికి ఇస్తున్నారంటే, దాని క్రింద ఇంకొక clause ఉన్నది ఆ clause లో ఒకరోజు కాకపోతే ఇంకొకరోజు అని ఉన్నది అది గనుక High Court కు పోతే ఇప్పుడు ఇచ్చిన exemptions అన్నీ కూడా nullify అయిపోతాయి అయితే ఎవరూ Court కు వెళ్ళడం లేదు,

అదికాస్తా ప్రజలకు ఉపయోగంగా ఉంటున్నదిగనుక వారు వెళ్ళడంలేదు ఇప్పుడు Government ఇచ్చిన exemptions G O ప్రకారం ఇచ్చారు ఈ exemption దీనిక్రింద ఇవ్వడానికి ఎక్కడా లేదు ఎందుకంటే proviso లేదు ఆ Act లో కాని ఇబ్బంది వచ్చిందిగనుక అప్పటికి వచ్చిన చిక్కను తప్పించుకోడానికి చేస్తున్నారు తరువాత రావుగారు చెప్పింది ఇంకొక point Sunday inter-national holiday గా మనము ఒప్పుకొన్నాము దాంట్లో ఎవరికి రెండవ అభిప్రాయము లేదు Sunday holiday గా ఉండాలి అయితే ఈ రెండింటిని adjust చేసుకోవాలి జనానికి కొన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నాయి మనము ఏ Act చేసినా, ఏది చేసినా, జనానికి ఎంత ఉపయోగపడుతుంది అనేది ఒకటి అక్కడ work చేసినవాళ్ళకు అక్కడ work చేసినవాళ్ళకు protection ట్లా వస్తుంది అనేది, ఈ రెండింటిని సమన్వయం చేసుకోవాలి అందువల్ల చేసు నా విల్లులో చెప్పినదాంట్లో ఎప్పుడైతే ఆదివారము public holiday అయితే, ఆదివారము నాడే ఇవ్వాలి, మరొకరోజు కాదు అది mandate, దానిక్రింద ఇంకొకటి ఉన్నది original Act లో దాంట్లో ఏమీ ఉన్నదంటే, ఇంకొక holiday కూడా ఇచ్చుకో వచ్చునని ఉన్నది అయితే, వీరంతా ఇస్తున్నటువంటి exemption, ఆ holiday ఎప్పుడు ఇవ్వవచ్చును అనేది గవర్నమెంటు exemption ఇవ్వవచ్చును అని చెప్పుకున్నారు దానిప్రకారముగా ఇస్తున్నారుగాని, first Sunday ఏమైనా ఎవరుకూడా ముట్టుకోడానికి వీలులేదు కాని నేను చెప్పేది "Every shop shall remain closed on Sunday or any full day which shall be a holiday for every employee in the shop The Government may by notification as required in respect of any specified clause that they shall in addition to Sunday or any other day

ఇదేమైనా ఇప్పుడు గవర్నమెంటు ఇస్తున్న exemption ఈ clause క్రింద అది అట్లాగే ఉంటున్నది "Or any other day which shall be a weekly holiday as mentioned in clause I—be closed at such an hour for the afternoon of one week day as may be fixed by the Government

ఆదివారము కాకుండా ఆదివారము ఏమైనా ఒకరోజు దానితోపాటు అదనంగా ఇచ్చటటువంటి మరొకరోజు అని అన్నదాంట్లో ఎన్ని hours అనేది మార్పుకోవచ్చును అనేటటువంటిదాంట్లో దానికి exemption time మార్చి ఇచ్చుకోవచ్చునని ఉన్నది కాని ఈ ఆదివారము అనే question వచ్చేటప్పటికి, "provided that one day shall be fixed if the above day under clause (2) happens to be the same day as under clause (1) ఇప్పుడు Govern-ment exemption ఇవ్వడానికి అవకాశము ఉన్నదే అది ఆదివారము కాకుండా ఇంకొకరోజున ఇచ్చుకోవాలి ఇస్తున్నారు అనుకోండి, దానిని నేను question చేయడంలేదు నేను చెప్పేది ఏమిటంటే, ఆదివారము, మరొకరోజు ఇచ్చుకో వచ్చు ఆదివారము కాకుండా, ఇంకొకరోజు సెలవు ఇవ్వాలి అనేటటువంటిది Act లో ఉన్నది ఆరోజు ఆదివారము ఇస్తే, ఆదివారము కాకుండా ఇంకొకరోజు కూడా ఇచ్చేది, మరల ఆదివారమునాడే ఇచ్చేటటువంటి ప్రశ్న ఉండకూడదు.

వారు చెప్పింది ఏమిటంటే గవర్నమెంటు బిల్లు తెచ్చిందని గవర్నమెంటు బిల్లు ఎప్పుడు తెచ్చింది నా amendment ఇచ్చిందేమైనా September 22 ఆనెంట్ లి leave of the House ఇచ్చింది మీరు తెచ్చింది అప్పటికి కాదు పెట్టి పెట్టి ఇవతల ఏమైనా బిల్లు force అవుతూ వుండే-ప్పటికి సరే అది వస్తుంది కాబట్టి policy ఒప్పుకొన్నారు. ఒప్పుకొన్నదానిని ఎమైనా oppose చేయడానికి అసలు ఇబ్బంది ఉన్నది ఈ బిల్లు override చేయడానికి వీలులేదు చివరకు ఏమి చెప్పమన్నారంటే మేము కూడా బిల్లు తీసుకొనివస్తున్నాము అంటున్నారు. బిల్లు తీసుకురావడం జాగానే వుంది ఆ బిల్లులో every Sunday holiday గా ఉండాలి అనేటటువంటి general principle ను accept చేయలేదు అది మొట్టమొదటి question అయితే తరువాత కావాలంటే amendment చేసుకోవచ్చునని అంటున్నారు ఇక్కడ Sunday అనేటటువంటిది international holiday అనేది రావుగారు చెప్పారు అసలు ఇది దేశంలో accept చేయాలి దానికేమైనా facilities కొరకు కాస్త మార్పుకోవాలని అంటున్నే Sunday ఎప్పుడైతే లేదో—ఇండా ఒక మిక్చరు చెప్పాడు, ఒక category కి సంబంధించినప్పుడు, ఆ category లో ఏమైనా కొన్ని దుకాణాలు తెరచి ఉంచడం మంచిదని ఈవ్వరీబాయి గారు ఒకటి చెప్పారు Sunday పెట్టడం లాభములేదని అది వేను కూడా అంగీ రించడం లేదు వారు చెప్పిన ఒక point ఏమిటంటే convenience ఉండాలి అనేది వారు కూడా ఒప్పుకున్నారు, వారితోటి నేను ధన్యవాదాలు చెప్పుతున్నాను, కాని Sunday నాడు దుకాణాలు ఉండితీరాలి అనేది సిద్ధాంతం మాత్రం నేను ఒప్పుకోవడం లేదు, మనము ఎట్లయితే ఉన్నామో life లో వాళ్ళు కూడా అట్లే వున్నారు. అయితే దాంట్లో వాళ్ళను బహుళ rotation లో తీసుకొమ్మనంటే, లేకపోతే ఇంకొక విధంగా adjust చేసుకొమ్మనంటే, ఆ విధంగా Sunday బదులు ఇంకొక రోజు పెట్టుకొనేటటువంటి వద్దతి తోటి, Sunday రోజు కొన్ని దుకాణాలు ఉండేట్లయితే అది ఉపయోగం అవుతుంది అయితే మూర్తిగారు ఒక point చెప్పారు, ఇది గనుక మీరు తీసివేసేటట్లయితే, ఆదివారము అని అనకపోతే, ఆదివారము కొన్ని దుకాణాలు పెట్టమని చెప్పితే, మరికొన్నిటికి ఇంకొక రోజు అని చెప్పితే, మూసుకొంది ఏదో, తెరచుకొనింది ఏదో తెలియదు, అప్పుడు వారు ఆదివారము వని చేయించు కొంటారు, ఇంకొక రోజు కూడా వని చేయించు కొంటారు, అది లాభము లేదని చెప్పారు అది ఎప్పుడు వస్తుంది? తెలుసా ఇప్పుడ జరుగుతున్నది అదే Departmental గా ఉన్నటువంటి ఉద్యోగస్థులు ఎవరైతే ఉన్నారో వాళ్ళు వెళ్ళి చూసేటటువంటి మనుష్యులు ఉన్నప్పుడే హక్కుగా వీళ్ళు పోట్ల దుకాణాల్లో గలిగిన సత్తా ఉన్నప్పుడే మనం help చేయగలము కాని ఇక్కడ employees ఉండి, ఆఫీసర్ వెళ్ళి కనుక్కంటే ఏమంటాడు? ఏమిలేదు తలుపు వేసి పాత లెక్కలు చూసుకుంటు న్నాము అంటారు ఏమి అబ్బాయి, నిజమే నా అంటే నిజమేనంటాడు వాడు, విభాగం లేనేమీ ఉండే ఎవడు? అసలు హక్కు ఎవరికి రక్షింపబడుతుంది అంటే ఎవరైతే assist చేయాలని వాడు హక్కు ఉన్నదని చెప్పాడో దానికి Act గాని

అనంగాని సహాయం చేస్తుంది కాని నా హక్కు నేను మానుకున్నాను వాడితో
surrender అయిపోయినాను అంటే ఎవడూ రక్షించేవాడు లేడు వాడు
assert చేసుకోవాలి ఇంకొకటి ఉన్నది ఆ తారీఖు ముందు తెలియపరచాలి
ఆ తారీఖు ఎప్పుడు వడితే అప్పుడు మార్చడానికి పీలులేదు ఆ విధమైన
నిర్ణయం చేయాలి అది ఎవరిదగ్గర ఉంటుందని డాక్టరుగారు చెప్పినది ఒక
serious point నేను అంగీకరిస్తున్నాను అది షిఫ్ట్ దగ్గర ఉంటుంది మన
అందరికీ తెలిసినదే, షిఫ్టరు వచ్చి - చూస్తేనే తప్పితే మనం పోయి దుకాణం
మూసి ఉన్నదన్నా పీలులేదు ఆయన పోయి చిట్లాట ఆడుకుంటూ కూర్చుంటే
మనం ఏమీ చేసేది లేదు, మా ఊళ్ళో అట్లాంటిది ఎరుగుతూ ఉంటుంది
దుకాణాలు తెరచి ఉంటాయి ఆయన పోయి చిట్లాటే ఆడుకుంటూ ఉంటారు
నేను వచ్చాను దుకాణాలన్ని మూసి ఉన్నాయి తెరచిలేవు అని వ్రాస్తూ
ఉంటారు చిట్లాటే ఆఫీసులో ఆయనకు దుకాణాలు మూసి ఉన్నాయో, తెరచి
ఉన్నాయో ఎలా తెలుస్తుంది? officers నడిపేటటువంటి పత్రాంతో కూడా
ఉంటుంది ఇప్పుడు ఈ విల్లు తీసుకువచ్చినారంటే - దీనికి Consequential
అని అంటున్నారు దీనికి consequential ఏమీ ఉన్నదో నాకు తెలియదు
consequential అంటే ఆదివారానికి సంబంధించినది గవర్నమెంటు యిచ్చిన
clause లో కొన్ని వివరాలు ఉన్నాయి మూడు నెలల వరకు మార్చడానికి
పీలులేదు అది declare చేయాలి అట్లాంటిది చేయాలి అన్నారు అది చేయవచ్చు
ఆ మాత్రం restrict ed గా ఒకసారి యిచ్చినటువంటి మార్పుకోవాలని ఉండడం
కాగానే ఉన్నది అయితే general principle అంశమ్యుగారు చెప్పినది ఒక
fundamental ఉన్నది shop employees అందరూ కూడ దీనిని అంగీకరించరు
నాకు తెలుసు నేను కూడా వాళ్ళతో మాట్లాడాను వారు అంగీకరించరు అంటే
నేను అడిగాను జనం యొక్క సౌకర్యం కావాలని మాకు ఉన్నహక్కు కాస్త
పోతుంది అంటున్నారు. మీకు హక్కు ఒక్కటే ప్రశ్న అయితే convenience
కూడ ఉన్నది convenienceకు మించిన హక్కులేదు. convenience యిచ్చిహక్కు
తెచ్చుకోవాలి గాని convenience లేనటువంటి హక్కు మాత్రం వద్దు ఎప్పుడూ
హక్కు తీసుకోవాలి? Shop employees తరపున నేను చాలామార్లు ఉన్నాను
వాళ్ళ తరపున నిలబడ్డాను ఒకవేళ వాళ్ళకు అంగీకారం కాకపోయినప్పటికీ,
వాళ్ళతో విభిన్నత వచ్చినాగాని regret తో చేయాలిగాని చేయకుంటేమాత్రం
అసలు అంగీకరించడానికి తయారుగాలేను ఆదివారంనాడు సోసైటీ అంతా
తెలుపుపెడితే వాళ్ళకు ఆదివారంనాడు కొనుక్కోనే అవకాశం లేదు దుకా
ణాలు మూసివేస్తే సోసైటీలో marketing facility ఎక్కడ ఉన్నది ఉన్న
మార్కెట్స్ అన్నీ పోతాయి అందువల్ల fundamental గా ఒప్పుకోక తప్పదు
ఎవరికి ఎన్ని యిబ్బందులు వచ్చినా సోసైటీయొక్క షేమంకూడ మనం చూడా
ల్సిన అవసరం ఉన్నది సోసైటీ షేమంతోపాటు workers షేమం కూడ
చూడాలి అన్నది చాల primary consideration అనేదానిలో నా కేసు

అభ్యంతరంలేదు దానిని నేను uphold చేస్తున్నాను దుకాణాలలో ఒక category సెలూన్స్ మొదలైనవి ఒకటో రెండో ఆదివారం తెరవాల్సి అని పెట్టుకున్నారు అట్లా కొన్ని మార్పులు చేసుకోకపోతే ఆ రోజు ఏమీ పని జరగకుండా ఉన్నది ఆదివారం మొత్తంగా తీసుకువస్తున్నారు కనుక, compulsory గా యింకో రోజు తెలపు యిచ్చేట్లుగా చూడాలి అదైనా చేస్తే జనం బ్రతుకుతారు ఈ రెండింటినీ, ఒకటి ఆదివారంనాడు market-ing కు అవకాశం యిచ్చేదిగా ఉండాలి Workers కు విధిగా ఆదివారం తెలపు ఉండి తీరాలి ఇది కాకుండా యింకో తెలపుకూడా Act లో provide చేసి ఉన్నది అక్కడే చిక్కు ఉన్నది దుకాణదారులను ఆదివారం బదులు మంగళవారం నాడు చెట్టమన్నాము అనుకోండి అతనికి యింకో holiday ఉన్నది దానికి అతను మంగళవారంనాడే యిచ్చాను అంటాడు అంటే రెండు రోజులు ఒకేసారి వస్తాయి అదిమాత్రం రాకూడదు ఆదివారం తరపున యిచ్చిన compensating holiday యింకో రోజు వస్తుంది దానికి additional గా యింకో రోజు యివ్వాలి అనేది చాల ప్రధానమైన point గా ఉండాలి అయితే యిప్పుడు గవర్నమెంటు బిల్లు తీసుకువచ్చాను అంటున్నారు. గవర్నమెంటు బిల్లు తీసుకువచ్చినా దీనిలో నాకు రెండు సమస్యలు ఉన్నాయి నేను ఈ clause కనుక vote down చేసేటట్లుంటే గవర్నమెంట్ బిల్ రి నెలలవరక రాదు అది ఒకటి చెబుతున్నాను గవర్నమెంటు అయినా సరే జ్ఞాపకం ఉంచుకోవాలి నా clause కనుక వారు vote down చేసేటట్లుంటే రి నెలలవరకు వారు ఈ clause ను మళ్ళీ తీసుకురావడానికి వీలులేదు Rules ను ఒకసారి గవర్నమెంటును చదువుకోమని చెబుతున్నాను దానిమీద ఏమీ చేస్తారో నాకు చెప్పండి

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — Withdraw చేయమంటున్నారు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — గవర్నమెంటు యిన్నాళ్ళనుంచి ఎందుకు నిద్రిపోయింది మేము కోటితో చెప్పడం కాకుండా Act గా కూడా తీసుకువచ్చి గొంతుమీది కత్తి పెట్టినట్లు పెడితే యింకా యిది కొంపమునుగుతుందని వచ్చారు అది ఒప్పుకుంటే నా కేమి అభ్యంతరంలేదు withdraw చేయడానికి అది ఒప్పుకోరు Prestige

Mr Deputy Speaker — Both of you have to reconcile, because if it is voted down the Government may not be able to move a fresh bill. If the Minister accepts in principle

శ్రీ కొండా లక్ష్మణబాపూజీ — వారికి అది ఒకటేపని కనుక కొన్ని క్లాజులు వ్రాసి వంపించడం సహజం అయిపోయింది. మాకు అనేక సమస్యలు, అనేక

విషయాలు Amendment సిద్ధంచేసి consent తీసుకొని Law Department examine చేసి తేవడానికి ఆలస్యం వట్టింది దానివల్ల వారు ఏమీ అనుకుంటున్నారు — గొంతుమీదకు వస్తేనే మేము సిద్ధం అయినామని అనుకుంటున్నారు అది సరైనది కాదు Previous Bill లో మేము ఆ compulsion పెట్టలేదు Select Committee వారు దానిలో మార్చినారు Experience వచ్చిన తరువాత మళ్ళీ అది consider చేయవచ్చు ఒకసారి amendment పెట్టాము I cannot accept it in principle It is his look out

Sri Vavilala Gopalakrishnayya — I have no prestige at all I will get the prestige when the worker gets his privilege and the masses get the benefit అంతేగాని నాకు prestige ఎప్పుడు లేదు గవర్నమెంటు ఎప్పుడూ అంతే Official Language Bill కూడ వచ్చి గొంతు మీద కూర్చుని 4 మారులు వెళ్తే చివరికి మీరు మానుకోండి మేము తెస్తాము అన్నారు మానుకుంటాము తెచ్చుంటే తెచ్చారు కనుక అదేమి question లేదు అది మా శాధ్యత వారి శాధ్యత కూడ కనుక వారు రంగంమీదకు వచ్చేంతవరకు తరమడం మా శాధ్యత ఎన్ని procedures ఉన్నాయో అన్నీ తీసుకుని వాళ్ళు చివరకు వచ్చినట్లయితే మాకేమీ అభ్యంతరంలేదు నేను యిప్పుడు withdraw చేయకూడదు Rules చూసేటట్లయితే నేను withdraw చేస్తే చిక్కు ఉన్నది I will agree to this, to defer this Bill at this stage

డాక్టర్ టి వి ఎన్ చలపతిరావు — Prestige ఎప్పుడు అంటే workers కు బాగా ఊమం జరిగిన రోజునే అన్నారు వారు చెప్పిపట్టుగా withdraw చేయక Vote down అయితే 6 నెలలదాకా worker interests suffer అవబోతున్నాయి In the interests of the workers, it is advisable, desirable and necessary for Mr Vavilala Gopalakrishnayya to reconsider his decision and withdraw the Bill

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — డాక్టర్ చలపతిరావుగారు merit మీద మాట్లాడుతున్నారు కాని వచ్చిన చిక్కు ఏమంటే నేను withdraw చేస్తాను అనుకోండి — Once the subject has come to the House and if it is withdrawn, within six months it cannot be raised again in the House, If it is voted down, it cannot come అందువల్ల నేను procedure గా తమకు సౌకర్యం చెపుతున్నాను I will just defer it, with the leave of the House With the support given by all sides, I beg to move "That leave may be granted to defer the Bill at this stage"

Mr Deputy Speaker — Motion moved

Mr Deputy Speaker — The question is

"That leave may be granted to defer the Bill at this stage"

The motion was adopted

The consideration of the Bill was deferred

Resolutions
re Assignment of waste lands to
landless poor

28th June 1968 381

Andhra Pradesh (Telangana Area) Tenancy and Agricultural Lands
(Second Amendment) Bill, 1968

Sri Vavilala Gopalakrishnayya — Sir, I beg to move

‘ That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh (Telangana Area) Tenancy and Agricultural Lands (Second Amendment) Bill, 1968 ’

Mr Deputy Speaker — Motion moved
(Pause)

Mr Deputy Speaker — The question is

‘ That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh (Telangana Area) Tenancy and Agricultural Lands (Second Amendment) Bill, 1968 ’

The motion was adopted

Mr Deputy Speaker — Sri K Govinda Rao is absent, and so the next Bill is deemed dropped

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — గోవిందరావు గారి తల్లి చనిపోయింది అందుచేత వెళ్ళారు

THE ANDHRA PRADESH PAYMENT OF SALARIES AND
REMOVAL OF DISQUALIFICATIONS
(AMENDMENT) BILL, 1968

Sri D Venkatesam — Sir, I beg to move

‘ That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 1968 ’

Mr Deputy Speaker — Motion moved.
(Pause)

Mr Deputy Speaker — The question is

‘ That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 1968 ’

The motion was adopted

RESOLUTIONS

re ASSIGNMENT OF WASTE LANDS TO LANDLESS POOR

Mr Deputy Speaker — We shall take up further consideration of the resolution which reads as under

‘ This House recommends to the Government to assign all the Government waste lands to the landless poor for the purpose of cultivation within a period of one year ’

On this we had discussion previously and eight members had participated in the discussion.

శ్రీ వి వి రాజు — అధ్యక్షా ఈ విషయంపై యిదిరకకు ఎన్నోసార్లు చర్చ చేయడం జరిగింది

శ్రీ ఎ మాధవరావు — ఎన్నిసార్లు చర్చచేసినా వారుమాత్రం ఏమీ అమలు జరపడంలేదుగదా

శ్రీ వి వి రాజు — మేమేదయినా అమలుజరిపామంటే అవన్నీ గ్రామీణుల సభ్యులు చెప్పినవే

శ్రీ ఎ మాధవరావు — అధ్యక్షా ఈ అసెస్ మెంట్ను రి సవర్ణరం నాలుగు మాసాలుగా ఈ కానన్ సభలో అందరూ మాట్లాడుతున్నారు మామూలుగా చిన్న రైతాంగం యీ అసెస్ మెంట్ కి రైతారు ఏ ముఖ్యమంత్రిగారో, రెవిన్యూ మంత్రిగారో జిల్లాపర్యటనార్థం వచ్చినప్పుడు రైతారుగాను వినిపిస్తారా అలాగ ఎస్ సెస్ మెంట్ ఆర్డర్లు తయారుచేసి, అ ఫైనల్ లో నలుగురైదుగురికి యివ్వడం జరుగుతూ వుంటుంది ఈ పట్ల ఎవరికి పెడబున్నాయి? దీనివలన పేద రైతులు ఏమైనా లాభపడుతున్నారా? అనే విషయాలను ప్రభుత్వం ఎప్పుడైనా యోచించినదా అని నేను అడుగుతున్నాను ఈ పట్ల లేవీ పేదవారికి చేరడంలేదు అంతేగాక, యిచ్చినచోట, చాలా చోట్ల ఆ తరువాత వాటిని కాన్సిల్ చేస్తున్నారు నెల్లూరుజిల్లాలో వెంకటగిరి తాలూకాలో జరిగిన సంఘటనలు అనేకం మీకు ఉదాహరణగా చెప్పగలను నేను అయిదేకరాలు ఎస్ సెస్ మెంట్ కు యిచ్చారు ఒకచోట ఆయన సాగుకు చేరుదానిరిగాను అన్ని ఏర్పాట్లు చేసుకున్నారు కానీ త్రవ్వారు, కాటిల్ సెడ్ వేళారు సాగుకు తీసుకు వచ్చేలోపల స్పిన్సింగ్ మిల్ కు కావాలని దానిని కాన్సిల్ ఏకారు ఇదేవిధంగా చాలాచోట్ల జరుగుతున్నది పేద ప్రజలకు యివి దొరకడం లేదు అథవా ఎక్కడయినా ఒకటి రెండు చోట్లయిచ్చినా, అక్కడ వారి సాగుకు రావలసిన నీటి వసతిగాని యిశరత్తా అవశరమైన వసతులేమీ కల్పించడం లేదు సబ్సిడీలు యివ్వడం లేదు అటువంటప్పుడ యింక పేదప్రజలకు మేమీ అవకాశం కల్పిస్తున్నామని ఎట్లా చెప్పకోగలరని అడుగుతున్నాను నెల్లూరు జిల్లాలో వెంకటగిరి తాలూకా, రావూరు తాలూకా నెల్లూరు తాలూకాలో చూస్తే, అంతా ఘరానాదారులే ఈ అసెస్ మెంట్ ఆన్సి చేయించుకున్నారు దున్నుకుంటున్నారు కలెక్టరువగైరాలకు యిది తెలుసు ఏమీ చెప్పినప్పటికీ, మేము చూస్తున్నాం, అని తప్ప యిక్కడ యింకో సమాధానం రాదు ఎంతమందికి ఎస్ సెస్ మెంట్ యిచ్చారని అడిగితే మసిపూసి మారెడుకాయ చేసినట్లుగా ఏవో లెక్కలు తీసుకొచ్చి చూపించారు ఈ పద్ధతిలో ఎంతకాలం నడుపగలరని అడుగుతున్నాను ఎస్ సెస్ మెంట్ యిస్తున్నామంటూ యిరవై ఎకరాలలో మధ్య ఇరవై సెంట్కు యిస్తారు ఆ ఇరవై ఎకరాల ఆయనకు వీరికి కొట్టటలు తరువాత ఎస్ సెస్ మెంట్ ఇచ్చిన తరువాత, కొన్ని శతాబ్దాలు కలెక్టరుచుట్టూ తిరిగి తిరిగి డబ్బు ఎంతో ఖర్చు పెట్టుకున్న తరువాతగాని వారి స్వాధీనంలోకి రావడం లేదు. ఇది ఒక పెద్ద నాటకంగా, బూటకంగా తయారైంది ఎవరైతే కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారు లేచి, లేక యితరులుగాని లేచి ఒక నిశితమైన గలాటా, గలాటా చేస్తా

రచే భయం కలిగినప్పుడు మంత్రిగారు అక్కడ పర్యటన చేయడం, అక్కడవుండే వారికి మేము యిచ్చాము అని చెప్పుకోవడం, యివన్నీ జరుగుతున్నాయి ఇవన్నీ పోలీసువారు లాభపడడానికి ఒక రకమైన తంత్రంగా కయ్యారేనది తప్ప మరేమీ లేదు ఈ ఎసైన్ మెంట్స్ వలన పేర ప్రజలెవరూ లాభపడడంలేదు. ఈ రోజున వారికి నీటి వసతులు చూపించగలిగామా? ఎన్నిడిలు యివ్వగలిగామా? పేద ప్రజలకు యీ ప్రభుత్వం చేస్తున్న ఉపయోగాలేమిటని అడుగుతున్నాను డైలాండ్స్ లో పేదవాడి బాధలు మాడింది వీళ్ళు నీరు యివ్వరు పైవారు వీరికి నీళ్లు రానిప్పుడు గలాభా ఎమైనా జరుగుతాయని పోలీసువారిని పోషించడం జరుగుతున్నది పట్టు యివ్వడం, వెంటనే స్వాధీనపరచడం ఆ తరువాత దానిని సంరక్షించడానికి చర్యలు తీసుకోవడం యిటువంటివేమీ జరగలేదు గృహనిర్మాణంపేర ఊరి బయట యిచ్చినట్లు ఎసైన్ మెంట్ పేర ఎటువంటి వసతులూ లేని చోట్లయిస్తున్నారు, అట్లా కుండా దీనిపై ఒక నిర్ణీతమైన పాలసీ ఏర్పాటుచేసుకుని ఒకపద్ధతి ప్రకారం ఎంత భూమి వుందో ఎన్ని ఆప్లికేషన్స్ వున్నాయో చూడడానికి సక్రమంగా జరగడానికి ఒక చుంత్రాంగాన్ని వేసుకుని చేస్తే బాగుంటుంటే నెల్లూరు జిల్లాలో చూడండి, ఎన్ని ఆప్లికేషన్స్ వున్నాయో అక్కడ వారేవిధంగా డిస్ పోజిట్ చేస్తున్నారో ఒక్కసారి చూడండి ముఖ్య మంత్రిగారు చచ్చినప్పుడు ఏనో కొన్ని యిప్పించారు కాని యీరోజువరకూ వారికి అవి స్వాధీనంలోకి రాలేదు ఇచ్చినచోట్ల బి యస్ 4 ప్రకారం ఎన్ని వున్నాయి? ఇవన్నీ ఆలోచించాలి కాసనపథలో మాత్రం ఉపన్యాసాలు యిస్తారు మాకు సోపలిజం అంటే ప్రీతి అంటారు ఎన్నిసార్లు చెప్పినా పట్టించు కోరు పేద ప్రజలకు ఏమాత్రం కూడా వుపయోగం చేద్దామనే యోచనే లేదు సమాజాన్ని తీర్చిదిద్దవలయుననుకున్నప్పుడు, సమ ఉపద్ధతులను రచించేటప్పుడు ఒక నిర్ణీతమైన విధానప్రకారం దానిలో జీవాన్ని పోయ్యాలి అటువంటి జీవాన్ని పోయకుండావున్న దుస్థితిలో సమాజాన్ని వదులుతున్నాము, అందువల్లనే యీ వర్గభేదాలకు కావులుస్తున్నది గవర్నమెంటే ఒక వర్గానికి యీకొక వర్గానికి తగాదాలకు దోహదం ఏర్పడేటట్లు చేస్తున్నది ప్రజానికానికి యివ్వబడు తున్నవాటిని మిగతావారు కబళించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పుడు వర్గ పోరాటం చూస్తున్నాము ఇది ఒక రాచకురుపువలె తయారవుతోంది భూములు ఎసైన్ మెంటు చేసేటప్పుడు ఒక ప్రయారిటీ లిస్టు పెట్టి అందులో ఒక్కొక్కరికే యిస్తూ రావడం జరుగుతోందా? ఒకటి తరువాత రెండు ఆ తరువాత మూడు అని యీమాటరిగా లిస్టు మెయిన్ టెయిన్ చేస్తున్నారా? ప్రయారిటీ లిస్టు పెట్టి ఆప్లికేషనులు రిజిస్టరు చేసినదాని ప్రకారం ఎసైన్ మెంటు యిస్తున్నారా అని తెలిస్తూ మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. అట్లా కాకపోతే లాభం ఏమిటి? మంత్రివర్యులు దీనిని తప్పకుండా ఆలోచించాలి 45-46 కుంబి అసైన్ మెంటు పోలీస్ వున్నప్పటినుంచి—పాలిటికల్ పథరర్సుకు, మిగతావారందరికీ యిస్తూ వచ్చారు ప్రయారిటీ లిస్టు పెట్టి, డై ఏకరేజీ ఎంత, నెట్ ఎంత, యిచ్చినదానిని స్వాధీనపెట్టేటప్పుడు ఏవిధంగా స్వాధీనం చేయాలి అనేది, రికార్డ్ ఆఫ్ డైలాండ్స్ లో సక్రమంగా తీర్చిదిద్ది వ్రాసే రచనాపద్ధతి వుండాలి ఈనాడు

యిచ్చేది కూడ ఒకచేతితో యిచ్చి ఇంకొక చేతితో తీసేయడం అవుతోంది అట్లా కాకుండా రెవిన్యూ మంత్రిగారు ఆలోచించి సక్రమంగా, ప్రతి ఒక్కరికీకూడ, ఉన్న యావత్తుభూమిని సమపాళంగా భాగించి ఎంత యివ్వడానికి వీలుంటుందో అంతా యిస్తారని ఆశిస్తూ ఇంతటితో విగమిస్తున్నాను

శ్రీమతి జె ఈశ్వరిబాయి -- అధ్యక్షా, లాండ్ అసైన్ మెంటు గురించి నేను ఇంతకుముందు కూడ మాట్లాడానని రాజుగారు అన్నారు ఎప్పుడు మాట్లాడినాకూడ ఇది ఒక విధానానికి రాకుండానే వుంది తాలూకావైజ్ డిస్ట్రిక్టువైజ్ ఎంతమందికి భూములు వంచారో ఒక లిస్టు మెయిన్ టెయిన్ చేయాలి మెంబర్లు ఇక్కడ అడిగినప్పుడు యిచ్చే ధోరణిలో వుండాలి. మేము అడిగినప్పుడు సప్లయ చేస్తామంటారు ఏండ్లు గడిచినా సప్లయ చేయరు, తెలంగాణా రీజిన్ లో కమిటీలోకూడా వాగినీ అడిగాను వారు ఆర్ డి ఓలకు అర్హులు వంటివాము, వారు చేయాలి అన్నారు అక్కడ నేను ఒక ఆర్ డి ఓను అడిగితే ఇంతవరకు అర్హులు రాలేదు అన్నారు అయితే ఇప్పుడు ఆర్ డి ఓ అబద్ధం చెప్పారనుకోవాలా, లేక మంత్రిగారే అబద్ధం చెప్పారనుకోవాలా? హరిజనులకు భూములయిచ్చిన వాటిలో కాళ్ళు రప్పలు ఎక్కువ ఎంత కష్టపడి చేసినా సాగుకు వచ్చేటట్లు లేవు ఆ భూములు హరిజనులకు భూములు వంచినట్టుతున్నాము కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం యీ గొప్ప పని చేస్తోంది అంటున్నారు ఏ జిల్లాలలో, ఏ తాలూకాలలో వీరు చేసిన గొప్పపని-హరిజనులకు భూములు వంచారు? నల్లగొండ జిల్లాలో భువనగిరి తాలూకాలో ముత్తిరెడ్డి గూడెంకు సంబంధించిన ఒక యిన్స్టిట్యూషన్ చెబుతున్నాను అక్కడ నద్దినాలాల ప్రక్క హరిజనులు, థాక్ వర్డ్ క్లాసులవారు వీరిద్దరు కలిసి భూములు దున్నుకొని వంటలు పెండించి కోతకోసుకున్నారు అలాక కూడదని ప్రత్యేకంగా ఆర్ డి ఓలు నోటీసులు యిష్యూ చేస్తున్నారు రాజుగారికి రి నెలలనుంచి యీ విషయం చెబుతున్నాను ఆయన చెప్పి కొంచెంకూడ పట్టడం లేదు ఈవేళ వాళ్లంతా వచ్చి రాజుగారి కాళ్ళకూడ పట్టుకున్నారు ఆయనకు కఠినత్వం తప్ప కోకర మైనా లేదు ఇటువంటి మంత్రులు వుంటే యింక వీడ ప్రజలు ఏవిధంగా బ్రతుకుతారు? ముత్తిరెడ్డిగూడెంపాళ్ళ కూలి చేసుకుని బ్రతికేవారు కాళ్ళ పట్టుకుంటున్నారు

శ్రీ వి బి రాజు -- ఈ వేళ ఎలక్షనులు వున్నాయి. రేపు చూస్తాను అని చెప్పాడుకదా

శ్రీమతి జె ఈశ్వరిబాయి -- ఇటువంటి రేపులు చాల చెప్పారు వారికి భూములిచ్చే విషయంలో వారు చెప్పే రేపు రానే రాదు రాజుగారికి భువనగిరిలో తహశీల్దారు మంచివారు, ఆర్ డి ఓ. మాత్రంచేసే అన్యాయం ఇంతా ఇంతా కాదు, అక్కడ ఒక పెద్ద కాపటలిష్టు జడలి యెల్లయ్య అనేవారు వారున్నారు వారి ఇంట్లో యీ ఆర్ డి ఓ కిరాయికి వుంటారు. ఆర్ డి. ఓ తహసీల్దారు-వీరంతా వారి జీపులో తిరుగుతూ వుంటారు నేను స్వయంగా భూమిని అక్కడ ఫంక్షను వున్నప్పుడు-ఒకరోజు ముందు అక్కడకు వెళ్లి

నా కళ్ళతో స్వయంగా చూచాను ఆ ఆర్ డి ఒ బీదలను బాధలు పెట్టుతున్నారని అండ్లకోసం భూములు అలాట చేశారు ఆ భూమి యిచ్చిరి సంలు అయిపోయినా యంతవరకు హరిజనులకు అలాట చేయడం లేదు అందుతో కూడ ఆడల ఎల్లయ్య తి నేశాడు మూడు ఎకరాలనుంచి—పోలీసువారు తీసుకుపోతున్నారు బీద ప్రజలను. కాళ్ళమీద రోకళ్ళుపెట్టి కొట్టుతున్నారు నేను బి.జి. దగ్గరకు కూడ వెళ్లాను ఇప్పటికీ కోర్టులతో కేసులు నడుస్తున్నాయి ప్రభుత్వం ఒక స్టాండు తీసుకొని భూమి యిస్తాము అన్నప్పుడు ఆర్ డి ఒ బీద, తహశీల్దారులమీద మంత్రిగారు ఆధారపడకుండా, స్వయంగా వెళ్లి చూడాలి నిజామాబాద్ కలెక్టరు కంకర్, ఆయన చాల కలెక్ట్ జంటిల్ మాన్ ఆయన విషయం ఒక చిన్న మాటకూడ మాట్లాటడానికి లేదు ఆయన న్యాయమే చేస్తారు మాకు న్యాయం కావాలి అటువంటివారు వుండాలి కాని పేద వారిని నాశనం చేయాలంటే ఎట్లా? గోచికూడ జైలుకు లాగుతున్నారు—పూర్వం ఆకులు కట్టుకొని తిరిగినట్లు —ప్రభుత్వం ఆ దశకు తెస్తోంది ఇప్పుడు. రెవిన్యూ సెక్రటరీ దగ్గరకు వెళ్లి యీ విధంగా వుంది అంటే మేము వ్రాయడానికి వీలు లేదు. రాజుగారి పరనల్ సెక్రటరీలు వున్నారు అవి ఎక్కడో వేసేస్తారు పైలు తీసేటప్పటికి మూడు రోజులు అయిపోతుంది అన్నారు ఇప్పుడైనా వారిని జేదఖలు చేసి భూమిలేని వారికి యివ్వాలని కోరుతున్నాను ఇట్లా చేస్తే క్రింది వారికి నీరు దొరుకదని వస్తుంటారు కాని అది అబద్ధం ఆ లైనులో 60 ఎకరాల భూమి వుంది ఇప్పుడు కూడ సాగు చేస్తూనే వున్నారు హావుస్ సైట్స్ కూడ వున్నాయి ఇప్పుడు చెప్పినా చేయకపోతే—నేను మళ్ళా కాలి ఆలెస్ట్ తెస్తాను ప్రతి మనిషికి 5 ఎకరాలు యిచ్చి తీరాలని చెబుతున్నాను ఎల్లారెడ్డి తాలూకాలో కూడ ఎంత లాండు వున్నది, ఎంత లాండు యిచ్చారు అనేది చూడాలి ఫార్మెస్ పరియాన్ వున్నాయి పోరంబోకు పరియాలు తీసుకొని—ఇండ్లను జేదఖలు చేస్తున్నారు ఆదిలాబాదు నుంచి 800 మంది వచ్చి 4-5 రోజులనుంచి శ్రీ చెంచు రామనాయుడుగారి దగ్గర తిరుగుతున్నారు ఏ మంత్రికి, ఏ సెక్రటరీకి కూడ దయాదాక్షిణ్యాలు లేవు పేదవారిపైన 84 తదపాత వచ్చినవారిమీద యాక్టును తీసుకోవాలి కాని అంతకుముందున్న వారిపైన తీసుకోకూడదని మంత్రిగారు వాసినాకూడ సెక్రటరీలు చేయడం లేదు అవతలి వారి డబ్బు యిచ్చి ఆఫీసర్లు వోరు మూసేసి వసూలు చేయించుకుంటున్నారు

శ్రీ జై. వెంకటరావు :— అధ్యక్షా, సాగుకు లాంటి బంతు భూములను పేద వ్యవసాయ కూలీలకు చండుతాము త్వరగాపంచుతాము అని మన ప్రభుత్వం ప్రతి సారి చెబుతూనే ఉన్నారు ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే ఉన్నట్లు అందులో ప్రజలకు మాత్రం ఏమికనబడజేదని నేను అనుకుంటున్నాను. అదేరీ అభిప్రాయం కూడా అదే వ్యవసాయ కూలీల పరిస్థితి చాలా దోర్భాగ్యంగా ఉంది, వ్యవసాయ కూలీలు సంవత్సరంలో చాలాపు రోజు, చూసాలు *landless labourers* లో నిరుద్యోగంతో ఉ అధారం లేక ఒక ప్రాంతం నుంచి మరొక ప్రాంతానికి తరలి వెళ్ళ వలసికొని పరిస్థితులున్నాయి ఎక్కడైనా ఏ కొంచెమైనా సాగుచేసు

కోవాలనే ఉద్దేశంతో భూములు అక్రమణ చేసుకొని చాలా ఖర్చు చేసి reclaim చేసుకుంటే క్రొత్త category వారొకరు తయారైనారు Political sufferers వారిలో కైల్ థ్యాగిస్, నాన్ కైల్ థ్యాగిస్ అని రెండు రకాలు, వ్యవసాయ కూలీలు reclaim చేసుకున్నవి వీరు assign చేయించుకుంటున్నారు ఇది చాలా దారుణమైన విషయం కోర్టులకు వెళ్లి ప్యాజ్యూలు వేసుకొనవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పాడాయి Socialist pattern of society అని డెయూక్రెటిక్ సోషలిజం అని ఎన్నికలకు వెళ్లటపుడు చెబుతుంటారు మీ welfare మాకు ప్రధానం అని చెబుతుంటారు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో దావాపు more than half హరిజనులు, వ్యవసాయ కూలీలు ఉన్నారు వారికి త్వరితగతినీ ఇప్పించాలి ఇప్పించినంతర్హాలలో కూడా చాలా విలంబన జరుగుతోంది తహసీల్దారులు ఇది మాత్రమేనా మాకు పని మాకు వేరే duties ఉన్నాయి అంటున్నారు రివెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరుకు refer చేస్తే ఆరు నెలలు తరువాత డిప్యూటీ తహసీల్దారుకు వెడుతుంది మరొక నాలుగు నెలలు తరువాత తహసీల్దారుకు వెడుతుంది, ఈ విధంగా అలస్యం కావడం వల్ల ప్రయోజనం లేదు పట్టాలు పొందడానికి చాలా డబ్బు ఖర్చుచేయవలసి వస్తుంది పేద వాళ్లు డబ్బు ఇచ్చుకుంటే తప్ప ప్రభుత్వం వీలున్నప్పటికీ పట్టాలు ఇవ్వడం లేదు పట్టాలు ఇవ్వడానికి honesty integrity ఉన్న pecial staff ను వేసి పేద ప్రజానీకానికి త్వరితగతినీ భూముల వంపిణీ చేస్తే చాలా బాగుంటుందని రెవెన్యూ శాఖా మంత్రిగారికి సూచిస్తున్నాను

శ్రీ కె మునిస్వామి :—అధ్యక్షా ఈ assignment వ్యవహారంలో చేసుకోక మాట అనడానికి సాహసీస్తున్నాను ఈ బిల్లు రద్దు చేస్తే బాగుంటుంది, కాస్తో కూస్తో పేదహరిజనులు సుఖంగా ఉంటారని చెప్పదలచుకున్నాను అనాధీనులు బంజరులు పేదవారికి పట్టాలు ఇస్తున్నారని అనడంతోనే ఎక్కడ అనాధీనాలున్నాయో, బంజరులున్నాయో ఒకటి రెండు రోజుల కూలి ధారపోసి కరణానికో మునరబ్ కో ఇస్తే కాని నంబర్లు చెప్పడంలేదు అప్లికేషన్ ఫారం తీసుకుని ఆఫీసులో ఇస్తే ఇన్ క్వయరీ చేయడానికి గచ్చిన రివెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు అధమపతనం మారు రూపాయలైనా ఇస్తే వేకాని consider చేయడంలేదు రిపోర్టులు అన్నీ తహసీల్దారుకు ఇస్తే ఆయనకు కూడా ఇవ్వాలి మధ్యలో జరిగేది ఏమిటంటే—ఏ గ్రామంలో భూమికై హరిజనుడు దరఖాస్తు పెట్టాడో ఆ గ్రామములోని రైతులకు రివెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు ఫలానావాడు అప్లికేషన్ పడ వేసాడు, వెంటనే objections వెయ్యి అని వారివద్ద లంచం తీసుకుని రెచ్చగొడుకువాడు ఏదో భూమి వస్తుందని హరిజనులు ప్రయాసపడితే ఫోలిసులకు ఈ విషయం తెలియచేసి వారిని అరెస్టు చేయడం, కొట్టడం, అనేక రకాలైన ఇబ్బందులు పెట్టడం జరుగుతోంది ఇంతకంటే చెక్కికట్ గోజరిగేమోరం ఉన్నది మామూలు పేట తాలూకాలో ఉగ్గమాడి ప్రాంతంలో వందలాది ఎకరాలు అనాధీనం భూములున్నాయి అవి బీడుపడి ఉన్నాయి అప్లికేషన్ పెడితే objections పెట్టారు Objections పెట్టినవారు దున్నరు, దున్ని పండించుకుంటామన్నవారికి అదకాకం ఇవ్వరు ఎప్పుడో lease కు తీసుకున్నామని objections పెట్టారు రెవెన్యూ

కూడా ఈ విషయంలో చాలా bar గా ఉన్నది ఎన్నో సంవత్సరాలుగా బీడుగా పడిఉన్నా సెటిల్మెంటు కోర్టువల్ల వారికి ప్రొటక్షన్ వస్తోంది Assignment వ్యవహారంలో కోర్టు కలిగించుకోకుండా ఉండాలి బీడుగా వంద సంవత్సరాలుగా పడివున్నదానిని మేము దున్నుకుని బ్రతుకుతామని హరిజనులు అందులో ప్రవేశిస్తే మూడి అని objection వస్తే దీనిపై సెటిల్మెంట్ కోర్టులో 1982 నుంచి కేస్ డింగుగా ఉన్నది ఇంకవరకు తేలడంలేదు అనాధీన భూములను పేదలకు ఇస్తున్నారు అనే రూలు ప్రకారం సులభంగా సంపాదించుకునే హరిజనుడు ఒక్కడు కూడా లేడు కాళహస్తి తాలూకాలో బుచ్చిరాయుడు ఖండ్రిక అని సూర్యారావు పట్టాలు అని 50, 60 వేల ఎకరాలు వున్నాయి ఆ సూర్యారావు అనే ఆయన ఎక్కడనుంచి వచ్చాడో కాని మొదట చాలా ఆనందంగా దేవునితో సమానంగా పేదవారికి ఆధారం కలుగజేశాడు అని వార్తలు విన్నాము ఆయన తహసీల్దారుగా వచ్చినప్పుడు అప్పకేషన్లు పెట్టుకున్న హరిజనులకు పట్టాలు మంజూరు చేసారు అవి కొండవాల ప్రాంతాలు, అడివి ప్రాంతాలు కావడం వల్ల చెట్లు, పుట్ట కొట్టి సాగుచేసుకుంటున్నారు Still the land is under their possession కొంత కాలానికి సూర్యారావు సెటిల్మెంట్ ఆఫీసరుగా వచ్చాడు ఆయన అను ఇచ్చిన పట్టాలనే రద్దుచేసి objections పెట్టిన వారికి పట్టాలు ఇచ్చారు తాలూకా లెవెల్లో assignment advisory committee లో మేము raise చేస్తే ఒక్క మాటతో కొట్టివేస్తారు సూర్యారావు పట్టాలు విషయంలో ఏమీ చేయలేము అన్నారు మంత్రిగారికి కూడా వ్రాసాను, జవాబు రాలేదు సూర్యారావు పట్టాలు విషయం వెంటనే క్రద్ద తీసుకుని కాన్సిల్ చేస్తే అధమ పడం 1000 హరిజనుల కుటుంబాలు యానాది కుటుంబాలు రెండు మూడేకరాలు చొప్పున దున్నుకునే అవకాశం వస్తుంది కాళహస్తి తాలూకాలో సూర్యారావు పట్టాలు సూక్లూరుపేట తాలూకాలో సెటిల్మెంటు వ్యవహారాలు relaxation తొందరగా ఇప్పిస్తే మనం అనుకున్న desire fulfil అవుతుంది అనేకమంది బాగుపడుతారు అనాధీనాలు, బంజరులు పేదవారికి అందాలంటే officials తోను non-officials తోను నిండిన కమిటీలనువేసి వెంటనే గ్రామానికి వెళ్ళి అనాధీనాలు ఎన్నో ఉన్నాయో గుర్తించి land less poor ను కూడా గుర్తించి పంచితే మంచి పని చేసినట్లు అవుతుంది Desirable people కు ఇవ్వగలుగుతాము ఇప్పటి వద్దతిలోనే పోతూంటే అసలు assignment వద్దతి లేకుండాపోతే మంచిది అనిపిస్తోంది అనాధీనం ఇస్తున్నారు అనగానే ఉమ్మడిగా ఆనుభవించే భూమిని పలుకబడి, డబ్బు ఉన్నవారు ముందుగా పట్టా కొట్టి వేస్తున్నారు దానికై సలహా కమిటీలువేసి చేస్తేనే బాగుంటుంది ఈ విషయంలో ఇంకా పూర్వం సూచనలు ఇచ్చాము రివెన్యూ మంత్రిగారు దీనిని అతోచించాలని కోరుతున్నాను Employment ఉద్యోగాలు సంపాదించి సంతమాత్రంచేత they are not coming up నెల పూర్తి కాకుండానే సరిపోత బాధపడి అప్పలలోపడేవారు, retire అయిన తరువాత ఏమీ చేస్తారునునేవారు ఉన్నారు. హరిజనులకు కష్టపడినతరువాత ఉద్యోగాలు వస్తే కొంత స్టేటస్ వచ్చినతరువాత పూర్వపులో బాగుపడడానికి అవకాశం కనిపించడం లేదు మానిటరీ లిమిట్సు

120-200 రూపాయలు పెట్టి అది మించిపోయింది కాబట్టి అన్నేను మెంటు యివ్వ
కూడదని నెల్లూరు జిల్లాలో రూలు ఉంది ఆ విధముగా టీవర్సు అప్పికేషన్సు
రిజిస్ట్రేషన్ చేశారు నేను కాలెక్షన్సును మోసను ఇస్తే జవాబు చెప్పారు అక్కడ
నాకు భోగట్టా ఇచ్చినవారిని ఒకటిన్నర మాసాలు సర్వీసు అయినప్పటికి సూక్ష్మారు
చేతునుండి ట్రాన్సుఫరు చేశారు He has only 1½ month's service He
was transferred to a place which is the northern end of the District
దాని విషయంకూడా నేను అర్జీ యిచ్చి ఉన్నాను కాని దానికి జవాబురాలేదు
ఉద్యోగం చేసినవారు పర్మనెంటు అనెట్టు సంపాదించుకోలేదు అందుచేత
హరిజన యెంట్లాయీసు విషయంలో మానిటరీ లిమిట్సు రిలొక్సు చేసి వారి
కయినా యివ్వాలని ప్రాధేయపడ్డాను ఇతర డిస్ట్రిక్టులలో యీ రెస్ట్రీక్షన్సు
లేదు మా జిల్లాలో శంకరన్ కలెక్టరు యెందుకు పట్టుపట్టారో అర్థంకావడం
లేదు ఇలాంటి పరిస్థితులలో It is the Government's duty to see there
is a certain permanent asset to each and every family landless poor
and harijan employees It is my duty to raise it in the Assembly
అని చెప్పాను యెందుకు రిస్ట్రీక్షన్సు చేస్తున్నాడు కాలూకాలో తిరుగు
కాము అక్కడక్కడ భోగట్టా సేకరించి ఏత్ ఏ క్యూలు వేస్తాము L A Q
is the first business of the Assembly the answer to which is
given by the Government, not by me Government gave the list
నేను యెవరిపేర్లూ చెప్పలేదు ఎవరెవరిని రిజిస్ట్రే చేశారని అడిగితే గవర్న
మెంటువారే లిస్టు చదివారు ఆ లిస్టులో ఉన్నవారిని అటోమెటిక్కుగా
ట్రాన్సుఫరు చేశారు ఒకవిధముగా చూస్తే యిది ఒక ప్రీవిలేజ్ క్రింద తీసుకో
వలసిన విషయం అధిమహం మానిటరీ లిమిట్సు రిలొక్సు చేసి లాండులెస్సు
పూరుకి హరిజన్సుకి హరిజన క్రిస్టియన్సుకి, రిటైరయిన తరువాత దున్నుకొనడానికి
బ్రతకడానికి వసతులు కల్పిస్తారని ఆశిస్తూ యెంక్వయరీ చేయాలని మనవి
చేస్తున్నాను

శ్రీ టి సి రాజన్ (వలమనేరు) — అధ్యక్షా దీనిగరించి చాలమంది
చాలా విపులంగా మాట్లాడినారు నేను యెక్కువగా చెప్పదలచుకోలేదు కాని
రెండు పాయింట్సు మాత్రం రివిన్యూమంట్రి గారికి చెప్పదలచుకున్నాను
దేశంలో బంజరుభూమి యెంతవుంది అనే లెక్క గవర్నమెంటు దగ్గర ఉంది
కాని యెంతమంది భూమిలేనివారున్నారనే లెక్క వారి దగ్గరలేదు నేను
కోరేది యెమిటంటే బంజరుభూముల లెక్కతో సరిసమానంగా ప్రతి గ్రామంలో
భూమిలేని ప్రజలపేర్లు రిజిస్టరు చేయించాలని మొట్టమొదటది. తరువాత
భూములు లేనివారికి గవర్నమెంటు తనంతట కామ పందిపెట్టాలి దరఖాస్తు
కోరేసేవసరం లేకుండా కరణాలు రివిన్యూ యినప్పైక్కున్న సిఫార్సుమీద యిస్తే
మొట్టమొదటసారి భూమిలేని వారికి భూమి దొరుకుతుంది ఇప్పుడున్న
పరిస్థితులలో భూమిలేనివారు సర్వేనంబరు కమిషన్సుని రావాలి ఇది చాలా
కష్టమైన విషయం కరణాలకు తప్ప యింకెవరికి సర్వే నంబరు దొరకడం
కష్టం. వారు రికార్డు రికార్డుపైలు చేయారుచేసేటట్లు ఉంది ఏ గ్రామంలో
యెంతభూమి ఉంది, భూమిలేనివారు యెంతమంది ఉన్నారు, యెంతభూమి

ఉన్నది అని యెన్నూమరేటుచేసి ఆ భూములు యిచ్చిన తరువాత యితర గ్రామస్థులకు యివ్వడం వీలుపడేటట్లు చట్టాన్ని సవరించిగాని ఉత్తరువులద్వారా గాని యేర్పాటుచేస్తే బంజరుభూములు పంపిణీ సక్రమంగా జరగడానికి వీలుంటుంది పామాన్యంగా కరణాలు కాలమంది పైల్పు ప్రివేరు వేయరు వారికి అభిమానం ఉండేవారికి చేస్తారు, లేకపోతే డ్యేయర్ ఆ పరిస్థితులలో ఉపాసీల్లారుకూడా చేతకానితనంతో యేమీ చేయలేకుండా ఉన్నారు కరణాలను ప్రభుత్వపరంగా అయినా నిర్బంధించి అయినా పైల్పు తయారుచేసి విధిగా మనం ఆర్డరు పాసుచేస్తే నేగాని త్వరగా పంపకం జరగదు శివాయ జమాదారులు అనుభవిస్తున్నప్పటికీ వారి దగ్గరనుండి దరఖాస్తు రాలేదని పట్టాలు యివ్వలేదు దరఖాస్తు కావాలని లేకుండా యెవరు శివాయజమాదారుగా అనుభవిస్తున్నారో వారికి 5 యెకరాలు పట్టం వెంటనే యిచ్చేదానికి ఆర్డరు చేయాలని కోరుతున్నాను ఇదివరకు పంచిత భూమి యెంతవరకు సక్రమంగా జరిగిందని సర్వే చేయించాలని కోరుతున్నాను అక్కడక్కడ కాంపిలు విలేజెసు తీసుకుని పంపిణీ సక్రమంగా జరిగిందో లేదో మచ్చుకు కొన్ని గ్రామాలు సర్వేచేస్తే తెలుస్తుంది మా చిత్తూరుజిల్లా పలమనేరు తాలూకాలో ములుగు అనే గ్రామంలో దాదాపు పాహుళ కార్లందరూ వారి కొడుకుల పేరున భార్యలపేర 40 యెకరాల భూమి అసైను చేయించుకోవడం జరిగింది పేదవారు సెంటుభూమి లేకుండా ఉన్నారు దేశంమొత్తంపైన యిట్లాంటివి జరుగుతున్నాయి వాటిని సర్వే చేయించి అక్రమంగా యిచ్చిన పట్టాలను రద్దుచేసి లిస్టులో రిజిష్టరయిన పేదలకు ప్రాధాన్యత యిచ్చి గిజిష్టరు చేసేటటువంటి చర్య తీసుకోవాలి నేను రిజిస్ట్రార్ మంత్రానికి లేఖ వ్రాశాను పలమనేరు తాలూకాలో 15 వేల యెకరాల భూమి అసైనుమెంటు చేయతగినది చేయకుండా నిలిచిపోయింది ఆ సీబిండిని తొలగించారు అసీబిండి పునరుద్ధరించి 15 వేల యెకరాల భూమిని అసైను చేసే యేర్పాటు చేయాలని ప్రార్థిస్తూ విరమిస్తున్నాను

శ్రీ ఆర్ మహానంద — అధ్యక్షా, బంజరుభూముల పంపకంలో ప్రభుత్వం వారు యెదో బంజరుభూముల పంపకం చేస్తానుంటున్నారు మంచిదే కాని చేసే విధానంలో ప్రయత్నాలు చాలా బోటు కనిపిస్తున్నది అసలు యే గ్రామంలో సాగుకు లాయకు అయిన బంజరుభూమి యెంత ఉన్నది అనే లెక్కలు తెలుసుకోవడం ధారా కష్టంగా ఉన్నది గ్రామాలలో సాగుకు లాయకు అయిన బంజరు భూముల లిస్టు తయారుచేయించి గ్రామాలలో పంచాయితీ బోర్డు, తాలూకా ఆఫీసులలో ఉండే యేర్పాటుచేస్తే అవసరమైనటువంటివారు దరఖాస్తు పెట్టడానికి వీలుంటుంది వదే వదే భూకమశాల విషయంలో ఒకటి చెబుతారు నాగపూరు తీర్మానంప్రకారం సమాకారసేద్యంక్రింద వస్తుందని పాశెట్టుక్రింద 7 లక్షల ఎకరాల భూమి విలువ పెరుగుతుందని జి.ఎం.ఎస్. 901 డిశంబరు 22, 5-8-81 ఒక జి.ఎం.ఎస్. చేశారు పెద్ద భూఖండాని 250 ఎకరాలకు పై బడినచాటిని దరఖాస్తులమీద యివ్వడానికి వీలులేదని అన్నారు శివాయ జమాదారులు సాగు చేసుకుంటున్నారు వారు పట్టాలు పొందే హక్కులేకండా ఉన్నారు.

చూములు పొందడానికి ప్రతి దరఖాస్తుదారు సర్వే చార్జీలు క్రింద నాలుగైదు రూపాయలు కట్టాలని తహసీల్దారు నోటీసు ఇచ్చారు ఆ డబ్బు కడితేనేగాని కనీసం విచారణచేసి దరఖాస్తు కాంక్షను చేసే అవకాశం లేకుండా పోతుంది అసలు కడుపునిండా తినడానికి లేనివారు డబ్బు యెక్కించుకుంటే కడతారు? వారి దగ్గరనుండి వసూలు చేయడం అన్యాయమని వసూలు చేయకండా ఉంటే కాగుంటుందని కలెక్టర్లు వ్రాసినట్లు తెలిసినది దీని విషయంలో ఉచారమైన వైఖరి అవలంబించాలని మనవి చేస్తున్నాను పదయినా సాగుకు లాయకు అయిన భూమి ఉంటే ఆక్యువై చేసుకుని అనుభవిస్తుంటే దానికి ఎన్నో ప్రతిబంధాలు కలుగుతున్నాయి ఉదయగిరి తాలూకాలో జడదీవి 200 యెకరాల బంజరు భూమి హరిజనులు సాగుచేసుకుని అనుభవిస్తుంటే ఆ తేవణ చేశారు కలెక్టరు అనుకూలంగా రిపోర్టు ఇచ్చారు మంత్రిగారికి మనవిచేస్తే సానుభూతిగా విచారణ చేశారు కొన్ని మాసాలనుండి నేను వినడం యేమిటంటే జాయంటు బాధ్యత కాబట్టి యింకొక మంత్రిగారు తీసుకున్నారని ఆ మంత్రిగారు ఆలోచన చేసి పరిష్కారం చేసేలోపల సాగుకు లాయకు అయిన భూమి దండుగగా నిలిచి పోయి 250 పుట్ల ధాన్యం నాశనం కావడం హరిజనులు దిక్కు మొక్కు లేకుండా పోతారు ఎందుచేతనంటే తహసీల్దారు, కలెక్టరు, డిప్యూటీ కలెక్టరు మంత్రిగారు అనుకూలంగా ఉన్నప్పటికీ సంవత్సరంనుండి మంత్రిగారి దగ్గర కాగితాలు మంత్రిగారివద్ద నిలిచిపోతే నిజంగా తహసీల్దారును రెవిన్యూ యిన్ స్పెక్టర్లను యంతకాలం యేమి చేస్తున్నారు అని అడగడానికి వైతింగా మంత్రిగారికి యొక్కడ వాక్కు వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను ఫలానా చోటి తప్పుజరిగింది అన్యాయము జరిగిందని ప్రభుత్వ దృష్టికి వస్తే దానిని తక్షణమే పరిష్కారము చేసి సకాలములో ఉత్తర్వులు పంపించే ఏర్పాటుచేస్తే ప్రభుత్వము హ్యాయముగా ధర్మముగా చేస్తుందని నమ్మకము ప్రజలకు కలుగుతుంది Collector is the pivotal of the District administration ప్లానింగుకుగాని administration కి గాని కలెక్టరే దిక్కు అంటున్నప్పుడు కలెక్టరు చెప్పిన తరువాత కాగితాలను నెలల తరబడి త్రొక్కివంచుతూవుంటే అది ఎక్కడి న్యాయమో ధర్మమో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను Joint Forming Societies పెడకామంటే కొన్నిచోట్ల సొసైటీలకు ఖండాలు, ఖండాలు భూమి ఇస్తున్నారు ఆ సొసైటీలో వుండే మొదర్ను ఎవరు భాగ్యవంతులారా? రైతులారా? స్వంత ఆస్తులున్నవారారా? అనే విచక్షణ లేకుండా సహకార ఉద్యమము అని పేరు చెప్పగానే 200 ఎకరాలు ఇవ్వాలని అంటున్నారు వెలుకుబడి కల్గినవారు సహకారి సంఘము అనే పేరు చెప్పుకొని కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటునుంచి కొన్ని వేలరూపాయలు సబ్సిడీ డ్రానో, ఎద్దులు కొనడానికి అనో తీసుకొని రెండుప్రక్కల లాభము పొందుతున్నారు భూములు అనుభవించడం, ఆ పేరుచెప్పి డబ్బుతీసుకొనడము రెండరకాలుగాను లాభమును పొందుతున్నారు లేనివారు సంఘము పెట్టుకొని భూమి ఇవ్వాలంటే ఇస్తే న్యాయముగా వుంటుంది అసలు ఆ గ్రామములో సాగుకు లాయకి అయిన భూమి ఎంతవుందనే లెక్కలు తెప్పించమనండి కలెక్టరు జాబితా పంచాయతీ బోర్డులోకో, గ్రామ చాండీలోనో పెట్టే ఏర్పాటు

చేయించండి దరఖాస్తులు పెట్టినవారు 4 5 రూపాయల దరఖాస్తు రుసుము కట్టే వద్దతి తీసివేయాలి Special staff తీసివేసి తాలూకాలో వున్న సబ్బండి ద్వారా చేయాలంటే 2, 3 గ వ ర్న మెంటు నడిచినా పంపము చేయలేని పరిస్థితిలో వుంటారు ఆ విధంగా వెయకుండా జంజరు భూములు పంపము చేస్తున్నాము అంటే ప్రయోజనము వుండదు ఎట్టేట్టులో మాజీ జమీందారులు దొంగపట్టాలక్రింద వేల ఎకరాలు అమ్ముకొంటున్నారని చెబితే చివరే దిక్కులేదు సెటిల్ మెంటు ఆఫీసర్లు, మాజీ జమీందారులు మిలటరీ అయిపోయి చేస్తున్న ఉదాహరణలు call attention notice ద్వారా తీసుకుని వివరముగా చెప్పాను గుంటూరు జిల్లాకు చెందినవారు మా జిల్లాలో 500, 600 ఎకరాలు పొందారు ఆ మనుష్యులు మా జిల్లాలో లేరు వారి కుటుంబాలుగాని, బంధువులుగాని అక్కడ లేరు అలాంటివారు అక్కడ 5 6 వందల ఎకరాలకు పట్టాపొందారు అంటే గవర్నమెంటు అధికారులు చూసి చేస్తున్నారా లేదా అనే అనుమానము కలుగుతున్నది సర్వే సెటిల్ మెంటులో జరిగిన అన్యాయమును రుజువుచేస్తాను దానికి సంబంధించిన ఆర్డర్లతోనూ వివరాలు వున్నవి ఎక్కడైనా ఇలాంటి అన్యాయము జరిగినపుడు క్రిందినవి వైవరకు వున్న అధికారులను సరిగ్గా శిక్షించకపోతే ఏమిన్యాయము అనేది ప్రభుత్వము ఆలోచించాలి పేదవారికి ఏమీ భూమి వుండడములేదు జాయింటు పట్టాలను విడదీయడానికి చేసే వద్దతి ప్రకారము ఒక కార్యక్రమము తీసుకుని చేస్తామని చెప్పారు అలా చేయకపోతే సంవత్సరాల తరబడి ఆలస్యము అవుతుంది నిరుపేదలకు భూములు దొరికే అవకాశము లేకుండా పోతుంది అందుచేత ఈ వద్దతులు అమలుజరపాలని మనవిచేస్తున్నాను

Mr G Sivarajah — Mr Speaker, let not the hon Minister have his attention elsewhere and let him concentrate on my few suggestions

What are the difficulties in the assignment of wastelands to the landless poor? As I know there are three difficulties. The first is, wherever we go, the Revenue Staff complain that they do not have sufficient staff to look into these matters. Unless we give sufficient additional staff for this, we shall not be in a position to carry out the entire work. That is the first drawback.

The second is that there is a general feeling that the landlords do not like that the landless poor should get land. Therefore, they come out with a number of suggestions that these lands are needed for communal porambores. When they bring pressure on the Revenue authorities and in view of inadequate staff, the Revenue authorities are evading the solution of the problem.

Thirdly, when the Revenue Department come forward for assignment of these lands, various elements come in the way and people take advantage of these elements, and people who are actually living elsewhere try to get the assignment in their names in another village.

Unless these three difficulties are effectively solved there is no salvation in the matter. I, therefore, suggest that this Government should take up a definite stand and instruct the Revenue authorities properly.

I do not understand why Government are playing with the landless poor. I clearly charge that the Government are trying to play with the landless poor, while the latter are expecting that the Government would assign these lands to them. This, I feel, is a political stunt. Why should the Government play with the have-nots, I cannot understand. Let them, if they like, play with the haves. Let the Government take this matter seriously, otherwise let them not go near it. The people will themselves solve it. Let the hon. Minister for Revenue take it seriously and solve it, otherwise let him say clearly that it is not possible to solve it and let it lie like that so that we can understand the Government and move accordingly.

శ్రీ సి వి కె రావు — అధ్యక్షా, మనముందున్న non-official resolution ని నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ సందర్భములో ప్రభుత్వము అవలంబిస్తున్న విధానము సంకృప్తికరముగా లేదని చెప్పవలసివుంటుంది. దాని మైన మంత్రిగారు సమాధానము చెబుతారు. కాంగ్రెసు ఉద్యమములో త్యాగముచేసిన మహనీయులు వినోభాగారు ప్రభుత్వ సహకారముతో గ్రామ దాన ఉద్యమాన్ని లేవతీశారు. ప్రభుత్వ చేతులలో వున్న భూమిని, యితరులు స్వచ్ఛందముగా యిచ్చిన భూమిని పేద ప్రజానీకానికి పంచి తవ్వారా ఆహారాన్ని పండించే విషయములో విఫలము అయినట్లు ప్రభుత్వము తనయొక్క 30 వ evaluation report లో స్పష్టము చేసినది. ఈ ప్రభుత్వం ఈవిధంగా తలపెట్టిన కార్యక్రమాల విషయంలోనే విఫలం అయిందంటే, గ్రామదాన ఉద్యమాన్ని శాసనరీత్యా ప్రజలముందుకు తీసుకు వచ్చి బలపరుస్తున్నాం అని చెప్పినదానిలో కూడా unsuccessful అయినదంటే కారణం ఎక్కడవున్నదో ఆలోచించాలి. అసలు ప్రభుత్వ ధృక్పథం ధనిక భూస్వాముల తరపున అన్న ధృక్పథము అయివున్నది. అదే ప్రధానమైన బిల్లు ధనిక భూస్వామ్య తత్వం కలిగివుండటంవల్ల ఎన్ని కార్యక్రమాలు చేసినా, ఎన్ని శాసనాలు చేసినా వీధిప్రజానీకానికి, భూమిలేనివారికి నిరుపయోగం అవు తున్నాయి. అంతేగాకుండా ఈ రాష్ట్రం ముఖ్యంగా వ్యవసాయరాష్ట్రం, సర్వప్లస్ రాష్ట్రం అయినప్పటికీ లక్షలాది జనం భూమిలేనివారయి, కొన్ని లక్షల ఎకరాల బంజరుభూమి వున్నప్పటికీ వాటిని సంపాదించేయటానికి తగిన శ్రద్ధ తీసికొనటంలేదు. సగం సగం తీసికొంటున్నారంటే లోపం ఎక్కడ వుందంటే మిషినరీలో వుంది. సదుద్దేశంతో ప్రారంభించాము. మీరు సంకల్పించినవద్దు. అన్నప్పటికీ ఇదంతా ధనికవర్గ తత్వంతో నిండివుంది. దీనికి కీలకస్థానంలోవున్న చీఫ్ సెక్రటరీ మాజిల్లాలో కొన్నివేల ఎకరాలు అక్రమించుకొని వున్నాడు. కొన్ని వేల ఎకరాలు పేదప్రజలకు చెందిన భూమిలో ఈ రాష్ట్ర చీఫ్ సెక్రటరీ తీసుకొని ప్రభుత్వయంత్రాంగాన్ని అంశటిని ఉపయోగించుకొని పేదప్రజలను

దోపిడి చేస్తున్నారు ఇటువంటి పరిస్థితి వుందంటే ఎవరు మంత్రి అయితేనేమి, ఇక్కడ ఏమీ సాగుతుందనే అనుమానం దుష్టపరిమాణం ఏర్పడింది మంత్రి గారిని పాచ్చరించేది ఏమిటంటే మీరు సాగించే యంత్రాంగం లోపభూయిష్టంగా వుంది ఇక్కడ చేసిన వాగానాలు అమలుపెట్టాలంటే మొట్టమొదట మీ ఇల్లు order లో లేనిదే అది సాధ్యంకాదని మనవిచేస్తున్నాను మంత్రిగారిచ్చిన లెక్కలబట్టి మాస్తే 11½ లక్షల ఎకరాల భూమి ఈనాడు పంపకానికి వుంది గుట్ట, రాయి మినహాయించినప్పటికీ, 11 లక్షల ఎకరాల భూమి అందుబాటులో వున్నప్పుడు మన శాసనసభ ప్రారంభం అయిన 8 నెలలలోనూ 2½ లక్షల ఎకరాలు మాత్రమే పంపకం చేసినట్లు ప్రభుత్వ యంత్రాంగంనుండి సమాచారం వుంది ఆ 2½ లక్షల ఎకరాలు అయినా నిరుపేదలకు, నిజంగా దున్నుకొనే వారికి ఇచ్చారా అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను 1 లక్ష 25 వేల జనాభాకు పంచా మన్నారు ఎవరికి పంచారు? ఏవో లెక్కలు ఇచ్చాము సరిపోయిందంటే లాభంలేదు ఆ నివారాలన్నీ చెప్పాలి ముఖ్యంగా ప్రతిపక్షం పేదప్రజల తరపున వచ్చింది పేదప్రజలపట్ల మీకు అభిమానం లేదనికాదు మాకు ఓట్లు కావాలి కనుక నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరించకపోతే ప్రజాస్వామ్యానికే ముప్పు వచ్చే ప్రమాదం వుంది కాకినాడలో సముద్రపుటాడ్డన వేలకొలది ఎకరాలు వున్నాయి జిల్లా కలెక్టరును, తహశీల్దారును, మునిసబు కరణాలను లోబరచు కొని భూమి సాగుచేయటం తెలియని మనుషులు ఆక్రమించుకొని వున్నారు ఇది వ్యాపారం అయినది పెట్టుబడిదారీ విధానం అయింది సరుగుడు మొక్కలు వేసి తమ జీవితకాలం అంతా వేపలు వేటాడేవారు నడిచే దారికూడా ఆక్రమించుకొన్న దుష్ట పరిమాణాలు ఏర్పడ్డాయి ఆ విధానం మార్చాలి మంత్రిగారికి సదుద్దేశం వుంటే సంవత్సరంలోగా తగిన బండ్లబిస్తుచేసి సక్రమంగా పేదలకు పంచటానికి పూనుకొని పూర్తిచేయాలి, లెక్కలలో భూమి పంచినట్లు వున్నప్పటికీ ఆ భూములు ధనవంతులు ఆక్రమించుకొని వున్నారు ధనవంతులే ప్రయతములైన మనుషులు వారిని తొలగించి నిరుపేదలకు ఇవ్వకపోతే ఈ సమస్య గడ్డనచుక్క అవుతుంది ఆ సమస్య పరిష్కారం చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను ఈ తీర్మానాన్ని వ్యతిరేకించవద్దని వి వి రాజుగారిని ప్రార్థిస్తున్నాను

శ్రీ యం వి పరాంకుశం (ఉనుకూరు) -అధ్యక్షా, ఈ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ రెవిన్యూ మంత్రిగారి దృష్టికి కొన్ని విషయాలను తీసుకురాదలచాను ప్రభుత్వానికి వున్న సమస్యలలో అతి నిర్లక్ష్యం చేయబడిన మొదటి సమస్య ఇది అనిపిస్తోంది దానిని పరిష్కరించాలంటే ప్రభుత్వానికి పెద్ద కష్టమైనదికాదు దానికి ప్రభుత్వం ఖర్చుచేయాల్సింది ఏమీలేదు కేంద్రంనుండి పెట్టే పెట్టుబడి లేదు దానిని అమలుపరచాలనే సదుద్దేశము లేదా, లేక సామర్థ్యము కొరత అనే సందేహము కలుగుతున్నది ఇప్పటికి ఎన్నో సంవత్సరాలనుండి ఈ సమస్యను వాయిదా వేస్తున్నారు ఈ శాసనసభ మొదటి సమావేశంలో ఇప్పుడు పెండింగుగావున్న ధరఖాస్తులన్నిటినీ ఒక సంవత్సరంలోగా పరిష్కారం చేస్తామని అనాడు హామీ ఇచ్చారు సంవత్సరం దాటినా పరిష్కారం చేయ

లేదు ఎక్కడి ధరఖాస్తులు అక్కడే వున్నాయి 10 సంవత్సరాలనుండి బంజరుభూములు ఆక్రమించుకొన్న పేదవారి స్వాధీనంలో వున్నవి యింకా అలాగే వరిష్కారం కాకుండా వున్నాయంటే ప్రభుత్వ అసమర్థతయే కారణమా అని అనిపిస్తోంది శ్రీ కాకుళం జిల్లాలోని బొబ్బిలి తాలూకాలో 82 మంది ధరఖాస్తులు పెట్టి భూములు ఆక్రమించుకొని వుంటే ఒక్కరికికూడా భూమి ఇవ్వలేదు పాలకొండ తాలూకాలో 817 ధరఖాస్తులు పెండింగుగావుంటే రెండు ధరఖాస్తులు మాత్రమే మంజూరు అయ్యాయి పార్వతీపురంలో 820 ధరఖాస్తులు పెండింగుగావుంటే 12 మందికి మాత్రమే ఇవ్వడం జరిగింది సంవత్సరకాలంలో ఇటువంటి సామాన్య కార్యం ఎందుకు చేయలేకపోతున్నారో అర్థం కావటంలేదు బంజరు భూములు ఉచితంగా ఇవ్వాలనే సదుద్దేశం ప్రభుత్వానికి వుందని మంత్రిగారు చెప్పారుకాబట్టి సదుద్దేశ లోపం కాదు అయితే సామర్థ్యం కొరత అయివుండాలి అదికూడా కావని నిరూపించుకొనటానికి మరో సంవత్సరం వాయిదా వేయకుండా ఒక నెలలోగా ఈ సమస్యను పూర్తిగా పరిష్కరించాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ మహ్మద్ రజబ్ (ఖమ్మం) — అధ్యక్షా ఈ విల్లు వాస్తవంగా పేద ప్రజలకు న్యాయాన్ని కలింజే విల్లు తెలంగాణాలో బంచరాయి పోలంబోకు మొదలైన Waste lands 1C, 1D సంవత్సరాలనుండి ఆక్రమించుకొని సాగు చేయబడుతున్నవి వున్నాయి ఒప్పుదు కొన్ని నిబంధనలు ఉన్నవరువాత ఆ నిబంధనలను తొలగించినాపూడా ఈ కార్యక్రమం నత్తగుల్లమీద నడిచినట్లుగానే ఉంది అనాడు రెవెన్యూమంత్రిగారు రంగారెడ్డిగారు వున్నప్పుడు రిలాప్సేషన్స్ ఇవ్వటం జరిగింది అనాడు లావోనీ కమిటీలు, పోరంబోకు కమిటీలు అన్ని జిల్లాలో తాలూకావైజ్గా వేయటం జరిగింది కాని అనాటినుండి ఈనాటివరకు పేదప్రజల ఈ స్ట్రగుల్ అగినట్లులేదు కంభం జిల్లాలో హరిజనులు సుగాలీలు ఇత్యాది పేద ప్రజానీకం సాగు చేసుకొంటున్న భూములకు పట్టాలు ఇవ్వవలసినదని పిటిషన్స్ పెట్టుకోవటం జరిగింది అయితే ఈ సంవత్సరం ప్రోగ్రెస్ కలెక్టరు చెప్పినదానినిబట్టి చూస్తే ఇప్పటికి 2200 ఎకరాలకుమాత్రం పట్టా ఇచ్చినట్లు ఉంది 10 వేల ఎకరాలకు పిటిషన్స్ ఇస్తే 2200 ఎకరాలకుమాత్రం పట్టాలు ఇస్తే మొత్తం అంతా ఎప్పటికీ వరిష్కారం అవుతుందో తెలియటంలేదు రెవెన్యూ మంత్రిగారు రంగారెడ్డిగారు వనిచేసి వారు వెళ్లారు, రామచంద్రారెడ్డిగారు వనిచేసి వెళ్లారు ఇప్పుడు సమర్థులైన విలి రాజుగారువచ్చారు ఇక్కడి స్థితిగతులు వారికి తెలియనివి కావు ఇక్కడ అనేక రకాలైన భూములు ఉన్నాయి ముఖ్యంగా కంభం జిల్లాలో మధిర తాలూకా కంభం తాలూకా, ఇల్లందు తాలూకా కొంతభాగం అక్కడి హరిజనులు, సుగాలీలు నైజాంకు వ్యతిరేకంగా పోరాడి బంచరాయి భూములను ఆక్రమించుకొని తమ చేతుల్లో పెట్టుకోవటం జరిగింది ఇప్పుడు ఈ విధమైన మిషన్ వారికి పట్టాలు ఇవ్వకుండావున్న పరిస్థితి ఉంది. ఇటీవల 10% అన్నదానిని 5% కు ప్రభుత్వం సడలించింది ప్రతి సంవత్సరం అక్టోబరు మాసంలో 10, 20 వేల పేదప్రజలు కమ్యూనిటీల పాడ్ క్వార్టర్స్ కు వెళ్లి

కలెక్టరును కలిసి మెమో రాండములు ఇచ్చి అయ్యా ఈ భూములన్నిటికి మాకు పట్టాలు ఇవ్వండి అని కోరిన సంఘటనలు ఎన్నో ఉన్నాయి పట్టాలు ఇవ్వాలనే గవర్నమెంటు ఉద్దేశించిందికాని వాస్తవంలో ఒరుగుతున్న తీరు ఏమిటి?

ఖమ్మం తాలూకాలో మల్లేపల్లి కుంటకుర్తి అనే ఆ గ్రామంలో 15 వందల excess బంచాయి భూమిని సాగు చేస్తున్నటువంటి రైతాంగం, గత 20 సంవత్సరాలనుంచి, అంతా వారు భూమిలేని నిరుపేదలైన సుగాలీలు అయితే ఈ సంవత్సరం అక్కడ పట్టాల కార్యక్రమంలో పరిగెత్తువంటి అవకాశాలు ఏమిటి? ఆ అవకాశాలన్నీ వాస్తవంగా అక్కడి గ్రామకరణంగా ఉన్నవారు ఒక బంగళా కట్టుకున్నారు, ఒక 10 ఎకరాలకు పట్టా తీయించుకున్నాడు, తరువాత దానిని మరల 20 వేల రూపాయలకు అమ్ముకున్నాడు ఈ రకంగా పరిగెత్తుతుంటే ఈ assignment ఎలాగుందంటే, ఎంత అవకాశాలుగా ఉందంటే, ఒకే పట్టానికి గారియొక్క ఇన్ కమ్ ఈ పట్టానిచ్చే టువంటి కార్యక్రమంలో ఇలాగ ఉంటే పై అధికారులకు కూడా దీగట్లో ఏరకమైన percentage లు లేవని ఊహించడం మాత్రము చాలా ధీమాగా ఉంటుంది అందుకనే దీనిని ఒక పద్ధతి ప్రకారము చేస్తే టువంటి పద్ధతులు కావాలి ఇప్పుడు మునుస్వామిగారు చెప్పినటువంటి పద్ధతులలో తాలూకా లెవెల్ లో unofficial కమిటీలను ఏర్పాటు కొన్ని formation పరిషత్లయితే ఆ భూములను ఆ వెర్సిస్సుకు, ఆ పీద రైతాంగానికి డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడానికి అవకాశం మంచిగా వుంటుందని అంటున్నారు కానీ అది కూడా ఆచరణలో పెట్టినప్పుడు తెలింగాడా ప్రాంతంలో ధోరణిలో కమిటీలని, లావానీ కమిటీలని వేసిన సందర్భంలో మాకు కలిగిన ఎక్స్ పీరియన్సు వల్ల ఏమి తేలిందంటే చాలా మంది కాంగ్రెస్ ముసుగు వేసుకొని, దానిమీద కాగుపడి వీరల యొక్క నోళ్లు కొట్టిన స్థితికూడ వుంది ఈ రకంగా వేగం కుండా దీనిని గవర్నమెంటు ఒక పద్ధతిలో అమలు చేయాలని అనుకుంటే మాత్రమే జరుగుతుంది కాని లేకపోతే ఎలా జరిగేది మాత్రం కాదు 11 లక్షల ఎకరాల భూమిని పంపకం చేయడానికి యిన్ని యుగాలు పట్టవలసినటువంటి పని లేదు, అలా ఈ భూములకు పట్టాలు చేసి యిచ్చేటటువంటి ఉద్దేశ్యము ప్రభుత్వానికి లేదు అనేటటువంటిది మా అనుభవపూర్వకముగా మేము చెప్తున్నాము ఎందువల్లనంటే భద్రాచలం ప్రాంతంలో 2 ఎ భూములు ఉన్నాయండి, ఆ 2 భూములనేవి అనాది నుంచి కూడా సర్వే లేకుండా వున్నటువంటి భూములు. ఆ 2 ఎ భూములతోపాటు కొండ పొడులు కూడా వున్నాయి గిరిజన ప్రాంతంలో వున్న ఆ భూములను గిరిజనులు సాగు చేస్తున్నారు ఆ గిరిజనులకు కొన్ని ఆర్డినెన్సుల ద్వారా రక్షణ కూడా కల్పించడమనేటటువంటిది జరిగింది కాని ఆ భూములను ఇప్పుడేమి చేస్తున్నారు? రిజర్వు ఫారెస్టు అనేదానిని, ఆ రిజర్వేషనును విస్తృతం చేసేదానికి ఒక పథకాన్ని ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు ప్రవేశపెట్టిన ఏ దోరకంగా రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు వారి కంట్లో మట్టి కొట్టి ఆ విస్తృత పథకాన్ని అమలు జరుపుతూ అక్కడ ఆ నాగు చేసుకుంటున్న రైతులను భూములనుంచి వెళ్లగొట్టడానికి ప్రయత్నములు

జరుగుతున్నాయి వాళ్లను భూములనుంచి వెళ్లగొట్టడమే కాదు గ్రామాల లోనికి వెళ్లి యిలాగే ఈ రిజర్వేషను ఎథకిం తీసుకువచ్చి వాళ్లను అచ్చటి నుంచి కూడా లేవగొట్టేటటువంటి స్థితిలో వాళ్లున్నారు ఈ మధ్యన భద్రాచలం డివి జనులోని నూగూరు తాలూకాలోగల ఎదిరి అనేటటువంటి గ్రామములో మొన్నమొన్ననే తొలకరి వర్షములకు చెట్టూ చేమా పెట్టుకున్నటువంటి 21 మంది గిరిజన పేద రైతులను పోలీసు వారు వచ్చి తప్పుడు కేసులు పెట్టి వారిని ఆ భూముల కల్లివేషను నుంచి తప్పించడానికి, వారిని పేదఖలు చేయడానికి కార్యాయి చేయడం కూడా జరిగింది వాళ్లను అరెస్టు చేసి జైల్లో కూడా పెట్టారు అది ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారి భూమి కాదు ఈ భూమినుంచి మీరు వదిలి పెట్టివెళ్లాలి అనిచెప్పి వారిని బలవంతముగా తొలగించడం ఈ రకంగా జరుగుతుంటే ఇంక రైతులకు ఈ భూమి ఎంపాం కార్యక్రమం సక్రమంగా జరుగుతుందని ఎవరు ఆశించినా కూడా అది చాలా పొరపాటు, వీరు ఈ భూమిని పంచే పంపకం విధానానికేమైనా నిర్వచనం చేసుకోవాలంటే గ్రామాలలో వున్నటువంటి భూస్వాముల మీద ఆధారపడి వేద రైతాంగం సాగుచేస్తున్నటువంటి పొలాలలో పంటలను మేపివేయడం వారికి పెన్షన్లు పేనుంచడానికి తహశీల్దారులకు హక్కులను దఖలు పరచడం, వారిని తీసుకుపోయి వార్కౌంట్ మెంటు చేసి వారు ఆ భూమిని ఎదలి పెట్టేటట్లు చేసే కార్యక్రమమును ఆలోచించడమే తప్ప వేరే ఏమీలేదు వారికి ఆ భూములను పట్టాలిస్తారనేటటువంటి ఆశ ఎక్కడా కనిపించడం లేదు 21 సంవత్సరముల వీరి పరిపాలనలో యిస్తా మన్నటువంటి భూములను కూడ పేదఖలు చేయడం, లాటి దబ్బలు కొట్టడం, భూములనుంచి వదలిపెట్టి వెళ్లక పోతే ఎంకోర్స్ మెంటు యాక్టు ప్రకారంగా వారిని తీసుకువచ్చి జైల్లోనై జైలుల్లో పెట్టడం జరుగుతున్నది కాని ఈ ఎన్సైన్ మెంటు కార్యక్రమము ద్వారా వారికేదో జరుగుతోందని అంతోవడం మాత్రం చాలా పొరపాటు అందువల్ల రెవెన్యూ మంత్రిగారు ఈ ఎన్సైన్ మెంటు కార్యక్రమాన్ని సవ్యంగా, సక్రమంగా అమలు జరపడానికి పూనుకొంటే వారికి కొన్ని విషయాలపై సూచనలు చేయవలసినటువంటి అవసరమున్నది ఆయా భూములను సాగుచేసుకొనేటువంటి పేద రైతాంగానికి ఏ విధమైనటువంటి రెస్ట్రిక్షన్లు లేకుండా వారికి మొట్టమొదలే పట్టాలివ్వాలి. ఆ పట్టాలిచ్చే కార్యక్రమం రై రెక్టుగా అదనంగా ఏర్పాటు చేయబడినటువంటి సిబ్బంది చూడవలసినటువంటి అవసరం వుంటుంది ఇది చేయనంత కాలము వరిగా జరగదు, పోనీ వాన్ అఫీషియల్ గా మీరెవరినైనా కో ఆప్ట్ చేస్తే చేసుకోవచ్చును కాని అది కేవలం కొంత మంది మీదనే ఆధారపడి దీంతో కూడా కొంత వివక్షత చూపి రాజకీయాల్ని యిందులో పెడితే ఈ భూమి పంపకం సక్రమంగా జరపడానికి కొంత కూడ అవకాశం లేదని మనవి చేస్తున్నాను సాధారణంగా ఈ భూములను భూమి లేనటువంటి నిరుపేదలు సాగుచేస్తున్నారు అటువంటి వారిని 4 మాసాలు భూమినుంచి తప్పించివట్టయితే 7, 8 మాసాలు కూడా వారు తిండి గింజలను పండించుకోడానికి అవసరమైనటువంటి ఈ వనరులను వారికి లేకుండా చేసి వారిని అష్టదుర్భరపాలు చేసి అనేక కష్టాలకు లోను

చేయడమే ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యంగా కన్పిస్తున్నది తప్ప ఈ భూములను వీరికి
యివ్వాలని లేదనేటటువంటిది దృఢంగా కన్పిస్తున్నది అయితే వీరియొక్క
జీవితాల్ని ఈ రాజకీయ అంతర్యంలో పావులుగా పువయోగించుకోడానికి ఈ
భూములకు పట్టాలివ్వకుండా చేస్తున్నారనేటటువంటిది స్పష్టంగా కన్పిస్తున్నది
ఇప్పటికి 4 సార్లు 4 సార్వత్రిక ఎన్నికలు జరిగాయి అవి జరిగిన సందర్భములలో
ప్రతి సారి ఈ భూ దా హం ఏర్పడుతున్నటువంటి పేద
వజానీకాని గ్రామాలలో పేట పేటలకి వెళ్ళి వీరు చెప్పినటువంటిదేమిటి?
సంజీవరెడ్డిగారు మొదలు యిప్పటివరకూ పున్నటువంటి ముఖ్యమంత్రిలవరకూ
కూడా భూములన్నిటికీ పేదవారికి పట్టాలిస్తామని చేసినటువంటి ప్రచారాలు
మాత్రము కొన్ని సగ్గుంగా చూశాము సంజీవరెడ్డిగారు ఖమ్మం జిల్లాలో
వర్తమాన చేస్తున్న సందర్భంలో, ముఖ్యంగా ఖమ్మం తాలూకాలో పున్న వేస్ట్
లాండ్స్ కు పట్టాలు యిస్తామని దానిని సర్వే వగైరాలు చేయించడానికి ఉపక్ర
మించిన ఘటనలున్నాయండి కాని తరువాత ఇప్పటివరకు ఏమీ జరగలేదు
అయితే ప్రతిసారి యిలాంటి ఎలక్షన్ లో ప్రజలయొక్క జీవితాల్ని వారియొక్క
దుర్భర పరిస్థితిని అడ్డుపెట్టుకొని పావుగా ఉపయోగించుకోడానికి ఈ ప్రభుత్వం
ఇన్ డై రెక్టుగా ప్రయత్నాలు జరుపుతోంది నేటి స్పష్టంగా కన్పిస్తోంది ఈ బం
రాయి భూములు గవర్న మెంటువారు నిర్ణయించినటువంటి నిబంధనలకు లోబడి
వచ్చేటటువంటి భూమి, ఆ నిబంధనలు కాగితాలమీదే ఉన్నాయి, ఖమ్మం జిల్లాలో
ఈ రెస్ట్రిక్ట చేయబడిన భూమి సాగుచేయకుండా పున్నదా? ఉన్నట్లయితే
మంత్రిగారుకాని అక్కడ పున్నటువంటి కలెక్టరుగారుకాని, తహశీల్దారుగారు
కాని ఎవరైనా చెప్పగలుగారా ఈచేక దారులు, దొంగలు, నడ్డి నాలాలు
అక్కడ ఏ కార్యక్రమ మిగిలినా కూడా అన్ని దున్నుకోవడం జరిగింది అయితే
ఇది తప్పుకాని, దీనిని ఒప్పుగానే మేము చెప్పవచ్చునీ మీరు చెప్పవచ్చు అసలు
ప్రాక్టికల్ గా ఆ ప్రదేశంలో ఒక్క సెంటుకూడా మిగలలేదు అలాంటప్పుడు
గ్రామ ప్రజల అభిమతానికి అనుగుణ్యంగా మీరు చేయగలిగినటువంటి కార్య
క్రమము అట్టేపెట్టి చేయకపోయినట్లయితే, మీరు 5 పంతులు మినహాయించి
చేయాలంటే, ఈ 5 పంతులు వుంచినా బంజరు ఎక్కడెక్కడ వుంది? పబ్లిక్
పర్సన్ ఎట్లా సాల్వ్ అవుతుంది, అదేది ఎక్కడా ఏమీలేదు ఆ భూములు సాగుచేసు
కొని హాయిగా అనుభవిస్తున్న రైతులయొక్క హక్కులను తక్కువచేయకుండా
మీరు చూడవలసి యున్నది మీరు ఏదో రూల్స్ కొన్నిటిని వర్క్ ఔట్ చేసు
కొని వాటికి అనుగుణ్యంగానే పోతామంటే ఎన్నడూ అది ఆయే వనికాదు.
ఈ విధంగా కార్యక్రమాన్ని చేస్తున్నట్లయితే ఇప్పటికే రైతులకు ప్రభుత్వము
మీదనున్న అసంతృప్తి తప్పకుండా అలాగే మిగిలి ఉంటుందని నేను ప్రభుత్వానికి
పాచ్చరిక చేస్తున్నాను శాశ్వతంగా వాళ్ళకు ఆ భూములకు పట్టాలివ్వవలసిన
అవసరం వుంది శాశ్వతంగా పట్టాలివ్వకపోతే క్రోధమనేది వీధిరైతాంగంలో
వుంటుంది దీనిని వీరు ఈ విధంగా చేయడం ఉద్దేశపూర్వకంగా చేయడంలేదు
అనేటటువంటిది లేకుండా ఉన్నది మీరు ఉద్దేశపూర్వకంగానే ఈరకమైనటు
వంటి కార్యక్రమానికి వచ్చారనేటటువంటిది వీధి ప్రజానీకంలో పున్నదనమాల

అందుకని దయచేసి ఇప్పుడు మన రాజుగారి హయాములోనే ఈ భూములకు వారికి పట్టాలిచ్చేయాలి అక్కడ వున్నటువంటి వాస్తవాన్ని, అక్కడ వున్నటువంటి పరిస్థితులను గ్రహించి వెంటనే పట్టాలివ్వవలసినదని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను నేను యింకా కొన్ని విషయాలను గురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను ఏజన్సీ ప్రాంతంలో నేటివరకు ఈ పట్టాలు లేనందువలన అచ్చటి పేదరైతులు ప్రభుత్వ ఋణములను పొందలేనటువంటి స్థితిలో వున్నారు అయితే రాష్ట్రమంతా కౌలుదారులకు అప్పలిస్తామని చెప్పి ఒక బిల్లును ఇప్పుడిప్పుడే మీరు యిక్కడ ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది కాని వారు కౌలుదార్ల category క్రిందికి వారు వారేమైనా ఈ దున్నే భూములు, తరువాత భద్రాచలం Agency లో ఉన్న కోయలు, ఆ కోయలకు ఉన్నటువంటి ఆ భూమిలో ఏదైతే వారికి హక్కు ఉన్నదో, ఆ హక్కులు ప్రకారమే వారికి ఉన్నవికప్పు వారికి పట్టాలు పొందేటటువంటి అవకాశంకూడా ఇప్పుడు లేకుండా పోయింది అందుకని, ఆ పట్టాలు పొందనట్లయితే, గవర్నమెంటు రుణాలు తీసుకొని వారి భూములలో వ్యవసాయం అభివృద్ధి చేయడానికి వీలుంటుంది దయచేసి వారికి వెంటనే పట్టాలు ఇవ్వాలి ఈ కోయల ప్రాంతములో, ఈ గిరిజన ప్రాంతములో గిరిజనులమీద జరుగుతున్నటువంటి దమనకాండ ఏదైతే ఉన్నదో Forest Department వారు పోలీసుల మద్దతుతో వారిని బేదఖలు చేయడానికి పూనుకొంటున్నారని ఆ విషయాలు అన్నిటినికూడా మన Revenue Minister గారు దృష్టిలో పెట్టుకొని అది ఆపుచేయాలని కోరుతూ నేను నెలపు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ కె బుచ్చిరాయుడు — అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఈ land assignment అనేది మన రాష్ట్రములో ఉన్న సమస్యలలో ఇది ఒక ముఖ్యమైన సమస్య ప్రతి గ్రామంలో బంజర్లు పేద ప్రజలకు పంచుతామని చెప్పతూ వాళ్లకుమటుకు ఇటువంటి అనుకూలము జరుగలేదనేది అందరికీ తెలుసు ప్రతి గ్రామంలో కూడా ఈ ప్రభుత్వ బంజర్లు ఉన్నాయి అది అక్కడ పలుకుబడిగల వ్యక్తులుగాని లేకపోతే ప్రభుత్వముదగ్గర పలుకుబడిగల వ్యక్తులుగాని ఈ బంజరు భూములను occupy చేసుకొని వారు అనుభవిస్తున్నారు

(Mr Speaker in the Chair)

ఈనాడు ప్రభుత్వానికికూడా ఈ బంజరు భూముల నన్నింటినికూడా పేదప్రజలకు పంచాలనే ఉద్దేశం ఉన్నట్లుగా కన్పడుతున్నది ఆచేవిధంగా అసెంబ్లీలో ఉన్న అన్ని పార్టీలవారికి ఈ విషయంలో ఏకాభిప్రాయము ఉన్నది కాబట్టి దానికి ఒక నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమంచేస్తేగాని దానికి ఒక తుదిరూపము రాదని మనవి చేస్తున్నాను మనకందరికీ ఈ విషయంలో ఏకాభిప్రాయం ఉన్నప్పుడు, ఈ బంజరుభూములు తప్పకుండా పేదప్రజలకు అందేలాగున మనము కొన్ని Rules ఇక్కడ చేస్తే బాగుంటుంది. ఆ విధంగా ఖచ్చితంగా Rules చేస్తే నేగాని, పేద ప్రజలకు వ్యాయం జరగదని మనవిచేస్తున్నాను ఎందుకంటే, మన ప్రభుత్వం ఏమో రాష్ట్రంలో ఈ బంజరుభూములన్నింటిని పేదప్రజలకు ఇస్తామని

అంటున్నారు గాని practical గా అది జరగడంలేదు ఎందుకంటే, ప్రతి గ్రామంలోకూడా కొన్ని బంజర్లు ఉన్నాయి అనుకోండి వాటిని నిర్దుష్టంగా ఇది ప్రభుత్వానికి చెందిన పొలము, దీనిని ఎవరుకూడా occupy చేయడానికి వీలు లేదు, అనేటటువంటి విధానము ఈనాడు లేదు వాటిని బలవంతంగా Revenue Inspector గాని ఇతర Revenue Office యొక్క మద్దతు తీసుకొని వాళ్ళు దానిని అనుభవిస్తున్నారు కాని పేదప్రజలకు మాత్రం ఈ భూములు occupy చేసుకొని అనుభవించేటటువంటి పరిస్థితి లేదు కాబట్టి మనము ఈరోజున మనం చేసేటటువంటి బిల్లుగాని, Rules గాని వారికి ఉపయోగపడే టటువంటిలాగు ఉండాలి కొన్నిచోట్ల చూస్తే, ఈ బంజరు పొలాల విషయంలో Rules ఒప్పుడంటే కాబట్టి ఇవ్వడానికి వీలులేదు అనేటటువంటి అవకాశాలు ఉన్నాయి ప్రజలకోసం Rules అనా లేక Rules కోసం ప్రజలా అనేది మనము చూచినట్లయితే, ఏ Rules పెట్టినాగాని, ఈ పొలాలుమాత్రం పేద ప్రజలకు ఇవ్వాలి అనేటటువంటి ఉద్దేశంతో పెట్టినట్లయితే బలవంతంలకుగాని, ధనవంతులకుగాని అవి వెళ్ళడానికి వీలులేదు, పేదప్రజలకే వెళ్ళాలి అనేటటువంటి ఒక నిర్దుష్టమైన ఉద్దేశంతోటి ఈ రోజు ఒక శాసనం చేసినట్లయితే అది చాలా బాగుంటుంది కాబట్టి దీనికిమాత్రం ఒక నిర్దుష్టమైన కార్యక్రమం చేయాలి అని నేను మనవిచేస్తున్నాను ఎందుచేతనంటే మాకు తెలుసు, తాలూకాలలో గాని, జిల్లాలలోగానివ్వండి చాలా ఖరీదైన బంజరుభూములు ఉన్నాయి ఒక ఎకరము కొన్ని వేలరూపాయలు ఖరీదైన భూములు ఇప్పుడు మా జిల్లాలో ఉన్నాయి అటువంటి పొలాలు అన్నింటినీకూడా, ధనవంతులుగాని పలుకుబడి గలవారుగాని, ఈ యంత్రాంగముయొక్క సహాయముతో వాటిని occupy చేసుకొని, పేదప్రజలకు ఇవ్వకుండా వారే అన్నిరకాలుగా అనుభవిస్తున్నారని మనవిచేస్తున్నాను వాటిని అన్నిటినికూడా వెంటనే ప్రభుత్వము పరిశీలించేసి, ఆభూములనుంచి వారిని తొలగించి వాటిని పేదప్రజలకుప్పించేట్లు చేసినట్లయితే, దానివల్ల పేదప్రజలకు ఉపయోగం ఉంటుంది దానివల్ల, భూమి distribute అయి ఉత్పత్తి పెరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది ఎందుకంటే, ఒక ఎకరా, 2 ఎకరాలు పేదవారికి ఇచ్చినట్లయితే, అతడు శ్రద్ధతో దానివైనే సంపూర్ణముగా వ్యవసాయముచేసి ఆధికోత్పత్తికి తోడ్పడుతాడు ఒక వంద ఎకరాలు 2 వందల ఎకరాలు ఉన్న రైతుకు ఎక్కువ శ్రద్ధ ఉండదు కాని భూమిలేని వ్యక్తికి ఒక ఎకరా, 2 ఎకరాలు గనుక ఇచ్చినట్లయితే, ఆ కుటుంబము అంతా ఆ పొలములో కష్టపడి, దానిని సస్యశ్యామలంచేసి బాగా పండిస్తాడు కాబట్టి ఆ విధంగా ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను ప్రస్తుతము కొన్ని కొన్ని గ్రామాలలో ఈ బంజరు భూములను occupy చేసి వ్యవసాయము చేసుకొనేటటువంటి పేదవారు చాలా మంది ఉన్నారు వారికి ఈ రోజు కూడా పట్టాలు ఇవ్వలేని పరిస్థితులు ఉన్నాయి కాబట్టి, ఇదివరకే ఎవరైతే పేద ప్రజలు అనుభవిస్తున్నారో, వారికి పట్టాలు ఇచ్చేటట్లు మాఫింగ్ వెంటనే orders issue చేయవలెనని కోరుతున్నాను ఒక చిన్న ఉదాహరణము మౌళికంగా ఒక గ్రామంలో సుమారు 800 సంవత్సరాలుగా పారిజనులు

ఒక 60 70 ఎకరాలు లేక వంద ఎకరాల పొలాన్ని, తలకు అర ఎకరానో, పాతిక ఎకరానో పంచుకొని అనుభవిస్తున్నారు ఈ రోజు వరకు వారికి పట్టా లివ్వడం జరగలేదు కాబట్టి వెంటనే ప్రభుత్వము ఈ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకొని ఆ హాజరులకు ఆ పొలానికి పట్టా ఇచ్చేటట్లు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను ఎప్పుడైతే వారికి ఈ పొలము నాది అనేటటువంటి పరిస్థితి కలుగుతుందో అప్పుడు దానిని వారు తాగు చేయడానికి వీలవుతుంది కాబట్టి ప్రభుత్వము పలుకుబడిగలవారు గాని ధనవంతులు గాని ఆక్రమించు స్వభావం పొలాలను immediate గా తీసుకొని వాటిన్నింటినీకూడా ప్రభుత్వము తమ control లో పెట్టుకొని వాటిని సక్రమంగా పేద ప్రజలకు పంచేటట్లు చేయాలని మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను

శ్రీ సి జంగారెడ్డి — అధ్యక్షా బంజరు భూములు తెలంగాణా ప్రాంతములో మూడు రకాలుగా ఉన్నాయి — (1) పోరంబోకు (2) కారిచికాతా (3) బంచిరాయి పోరంబోకు కారిచికాతా మాత్రం ఏ పరిస్థితులలోను, వెంటనే పట్టాలు ఇవ్వాలి బంచిరాయి మట్టుకు 5 percent కంటే ఎక్కువ ఉంటే, మిగతా భూమి అంతా పట్టా ఇవ్వాలి ఈ నాడు ప్రతి గ్రామంలో బంచిరాయి, పోరంబోకు, కారిచికాతా ఉన్నాయి కాని ధనవంతులు పలుకుబడిగలవారు, వారి భూముల ప్రక్కన ఉండే ఈ భూములను కూడా కలుపుకొని, ఆక్రమించుకొని మొత్తము భూమి అంతా నాది అనే పరిస్థితికి ఈ నాడు దిగజారి పోవడం వలన, ఎక్కడ ఏ భూమి ఎంత అనేది తెలియకుండా ఉన్నది కాబట్టి, పట్టాలు ఇచ్చే ముందు మనము demarcation చేయాలి ఏ భూమి ఎక్కడ ఉన్నది బంచిరాయి ఎక్కడ ఉన్నది కారిచికాతా ఎక్కడ ఉన్నది, ఎంత ఉన్నది అనేది నిర్దిష్టంగా మనము చేసి పట్టాలు గమక ఇప్పించకపోతే చాలా అవకతవరాలు జరుగుతాయి గత సంవత్సరం Revenue శాఖవారు special staff వేసి పట్టాలు పంచివారు పట్టాలు పంచే ముందు ఏమి చేశారంటే, ఊరిలో ఉన్నటువంటి శివాయిజమా బంచిరాయి ఎవరు చేస్తున్నారో వాళ్ళకే పట్టాలు ఇవ్వాలని అనుకొన్నారు గాని జరిగిందేమిటంటే, ఎవరు డబ్బు ఇస్తే, వారికే ఇస్తున్నారు కరణం చేతిలో ఉన్నది ఈ నాడు పంచిపెట్టడం అనేది తాళిల్తారు దగ్గరకు పోయి చెప్పుకొంటే, నేను ఏమి చేస్తా నయ్యా నీ పేరు అందులో లేదు అంటారు ఈ records విషయం వచ్చినప్పుడు కరణము ప్రతి సంవత్సరము వ్రాస్తున్నాడా లేదా అనే ఆలోచన Revenue Inspector కానివ్వండి, తళిల్తారు కానివ్వండి జమాబందీ సమయంలో చూడడం లేదు పోతే, రెండు సంవత్సరములనుంచి, జమాబందీ లేకపోవడం మూలంగా వారు ఏమి చేస్తున్నారంటే, 2 సంవత్సరాలనుంచి record వాళ్ళకు అను లింగా ఉన్నటువంటి రైతుల పేరు కానివ్వండి డబ్బులు ఇచ్చిన వాళ్ళ పేర్లు, వారు ఈ మధ్యనే చేస్తున్నప్పటికీనీ, వాళ్ళు 2 సంవత్సరాలనుంచి చేస్తున్నారని చెప్పుతున్నారు ఉదాహరణకు, Revenue Minister గారికి 2,81 పార్సు ఈ సందర్భాలు

చెప్పితే మేము R D Os కు G O issue చేస్తున్నాము, in consultation of the M L As తోటి ఎట్టాలు ఇచ్చాలని, పట్టాలు ఇచ్చేటప్పుడు మాకు తెలుపాలని ఒక G O issue చేస్తున్నామని చెప్పినారు. 2 ఉదాహరణలు చెప్పతాను అదివారు దయచేసి నోటు చెసుకొని తహసీల్దారులకు చెప్పాలని 288 సర్వే నంబరు, 4000 ఎకరాలు అందులో నందికొండ మల్లియ్య అనే ఆయనకు పట్టా ఇచ్చారు ఆయన పేరు నందికొండ మల్లియ్య కాదు ఆయన పేరు నందికొండ మల్లారెడ్డి అతనికి 5 ఎకరాలు ఇచ్చారు అతని అన్న కొడుకు నందికొండ తిరుపతయ్య కాని అతని పేరు తిరుపతి రెడ్డి అయితే ఆయనకు తిరుపతయ్య అనే పేరుతో 2 ఎకరాలు ఇచ్చారు ఈ విధంగా ఒక రైతుకు 7 ఎకరాలు ఇస్తే $7 \times 4 = 28$ వేల రూపాయలన్న మాట అది అది వాళ్ల కష్టాలో లేదు వాళ్లకు సంబంధం లేదు కాని record పట్టాలో దిగ్గర ఉండడం మూలాన, 2 సవర్పాలు record వాళ్ల మీద వ్రాసి దానితో, ఇచ్చినారు వాళ్లకు basic holding కంటే ఎక్కువ ఉన్నది ఈ విషయం మేము ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే ఇదివరకుకూడా తాళిల్లారు గాని, R D O గాని cancel చేసి వారిని ఆ భూమినుంచి తొలగించినట్లు ఎక్కడా లేదు అదే వూరి పట్టాలో 14 ఎకరాలు భూమి పట్టా చేసుకొన్నాడు 1, 2 కాదు అతని పేరు నరసింహ రెడ్డి అని, కుందూరి నరసయ్య అతని పేరు కుందూరి రాజయ్య తన పేరు తన భార్య పేరు జమునమ్మ అని ఈ విధంగా చేసుకొంటూ అతను 14 ఎకరాలు పట్టాచేసుకొని, ఎకరా 2 వేలకు, 4 వేలకు అమ్ముతున్నాడు అతడు ఈ విధంగా చేసుకొంటున్నది ఒకటి కాదు ప్రతి గ్రామంలో కూడా files గనుక మాకు ఇచ్చినట్లయితే, ఎవరికి 5 ఎకరాలకంటే ఎక్కువగా ఉన్నది అది చెప్పడానికి అవకాశం ఉన్నది అదే విధంగా చిన్నగూడపాక అనే గ్రామం ఉన్నది అదే విధంగా వరగోలు అనే గ్రామం ఉన్నది ఈ విధంగా ఎన్నో ఉన్నాయి ఒక్కొక్క ఊరి file గనుక చూచినట్లయితే బీదవాళ్ళకు ఇచ్చే వద్దతిలో ఈ విధంగా మారు పేర్లు పెట్టుకొని, రెడ్డి అనేది తీసివేసి అయ్యా అని పేరు పెట్టి మొత్తం భూములన్నీ పెద్ద భూస్వాములకు, డబ్బులు ఇచ్చిన వారికి వంచిపెడుతున్నారు ఈ విధంగా జరిగిన ప్రతి ఒక file కూడా తాళిల్లారు దృష్టికి తెస్తే ఏ మాత్రం శ్రద్ధ తీసుకోవడంలేదు అక్కడ హరిజనుల కష్టాలో ఉన్నటువంటి 10 ఎకరాలు భూమిని V L W పేర పట్టా చేసినారు అక్కడ చేపలు పట్టుకునేటటువంటి వాళ్ల భూమిని తనపేర, తనభార్యపేర పట్టా చేసుకొన్నాడు ఇప్పుడు తెదిరిస్తున్నాడు నాకు పట్టా అయింది కాబట్టి మీరు వెళ్ళిపోండి అని చెప్పి, ఈ విధంగా ఒక్కొక్క గ్రామ వ్యవహారం చూస్తే, కేవలం పట్టాలోలే రాజ్యమా అని అనిపిస్తోంది కాబట్టి, పట్టాలోలతో మాట్లాడితే ఏమంటారంటే, చేస్తే పట్టాలో చేయాలి, లేకపోతే కలెక్టరు చేయాలి, లేకపోతే Revenue Minister చేయాలి, రాజుగారు చేసినట్లు అని వాళ్లు చెప్పతారు అన్నమాట అంటే అన్ని powers కూడా వాళ్ల చేతిలో ఉన్నాయన్న మాట కలెక్టరుతో చెప్పినా, మేము ఏమి చేయాలి, పట్టాలో record అ విధంగా ఉందని అంటారు కాదండి, మీరు వచ్చి enquiry చేయండి అంటే, అక్కడ వచ్చిన తరువాత enquiry లో clear గా సాక్ష్యము ఇచ్చినప్పటికీ కూడా ఆ సాక్ష్యమును భాగగు

చేసేది కు లేగు లావునీ rules ప్రకారం minors కు పట్టాయివ్వకూడదని ఎన్ని సార్లు చెప్పి ప్పటికీ కూడ ప్రతి file లో ఉన్నటువంటి minors పట్టాలు ఇస్తున్నారని చెప్పితే ఎవరూ ఇంతవరకు ప్రద్ద పట్టించుకున్నవాళ్లు లేరు Special staff వచ్చినతరువాత చాదాపు 5 వేలు 5 వేల ఎకరాలు మా లా లూ కా లో పంచినారు ధనవంతులకు పంచినారు బీడివాళ్ళకు పంచినారు మాద్యస్థికి వచ్చినవి అన్నీ చెప్పడం జరిగింది కాని Sub division work జరగనిపోవడం వల్ల Law and order లేకుండా పోతున్నది Sub division work జరగవలసి ఉండేది 200, 300 ఎకరాలు ఉండేనంటారులో ఎరము, రెండు ఎకరాలు యీస్తు ఉంటే వాళ్ళు ఎక్కడ దున్నుకోవాలి. ఏమిదున్నుకోక వానలు పడుతూఉంటే తన్నుకొనేవరిస్థితి వచ్చినది మేము - లెప్టినెంట్ చెబితే staff కొరకు ప్రాశాము ఆ staff వచ్చినతరువాత చేస్తాము అన్నారు లావునీ పట్టాలు వచ్చినతరువాత వాళ్ళకు position యిప్పుడోస్తున్నారితే నా కష్టాలో రెండు ఎకరాలు ఉన్నదని నాకష్టాలో 3 ఎకరాలు ఉన్నదని ఈవిధంగా తన్నుకొని యిచ్చిన భూమి కొరకు కోర్టుచుట్టు తిరిగేఖర్చులకే ఎరిపోతుంది కనుక sub-division వెంటనే complete చేసిపెట్టాలి పట్టాలు యిచ్చేముందు ఎవరైతే నిర్దిష్టంగా దున్నుతున్నారో వాళ్ళపేర్లు పహాణీలో అమలు అయ్యే రట్టు జమాబందీలో అమలు అయ్యేటట్లు చేస్తేనేగాని జరుగుదు లేపోతే కేవలం కరణానిదే రాజ్యం అయిపోయి మొత్తం భూమి తనయిష్టమువచ్చిన వాళ్ళకు పంచకుంటావుంటే ఏఉద్దేశముతో అయితే మనం పంచుతూ ఉన్నామో ఆఉద్దేశ్యం నెరవేరదు అని మనవిచేస్తున్నాను ఊళ్లో ఉన్నటువంటి 5 కుంటలు 10 కుంటలు ఈవిధంగా హరిజనులకుగాని, పేద వాళ్ళకుగాని పట్టాలు యిస్తున్నారు ఒక్కొక్క చోట 500 ఎకరాలు, 800 ఎకరాలు మూతాలూకా అడవి ప్రదేశము కనుక ఉన్నాయి 10 ఎకరాలు, 15 ఎకరాలు ఒక్కొక్క కుటుంబానికి యిచ్చి కొన్ని families ను shift చేసినట్లయితే అక్కడ ఉన్న భూమి బాగా సాగు అవుతుంది అడవిని నరుక్కొని వాళ్ళు చేస్తారు కాని అది చేయకుండా ఉన్నందువల్ల నానా బాధలు పడుతున్నారు రెండు రకాల పట్టాదారులు మాలేలింగాణ ప్రాంతాములో తిరుగుతున్నారు రాజకీయ బాధితులు, military persons Military persons కు ఎక్కడో 5 ఎకరాలు దొరికితే పట్టారిలకు డబ్బు కాదు కనుక against గా ఖర్చా చేస్తున్నారు Military persons కు, ఆఊళ్లో ఉన్నటువంటి బీద ప్రజలకు పంచాయిత్తి అదేవిధంగా రాజకీయ బాధితులు ఎక్కడనుంచి అయివావచ్చి 5 ఎకరాలు, 10 ఎకరాలు పట్టాచేయించు కొన్నారు అంటే వాళ్ళు డబ్బు యివ్వలేదు కాబట్టి, అరేపోయి దున్నుకొందీరా, వాళ్ళకు పట్టా అయివా ఏమి కాదు అని దున్నిస్తూ ఈవిధంగా పట్టారిలు Law and order లేకుండా గ్రామ గ్రామాన చాల పరేషాన్ చేస్తుఉన్నారు కాబట్టి grazing purposes కు ఉంచేవాటిని completeగా ఉంచి మిగతా భూములకు పట్టాలు యివ్వాలిగాని భూమి దున్నినప్పుడు ఇది grazing purpose కు యిచ్చాము కాబట్టి మీరు పట్టాచేసింది ఫలానా నంబరుకు పొమ్మంటే అదే number యిదివరకు కష్టా

చేసుకొని ఉంటారు మనం పట్టాలు యిచ్చేముందు grazing purpose కొరకు ఏదీ తే సర్వేనంబర్లు reserve చేస్తున్నామో అది declare చేసి district gazette లో publication చేసి ఆ భూములు ఎవరూ దున్నకూడదు దున్నిన ఎడల చట్టరీత్యా చర్య తీసుకుంటాము అని మిగతా భూములు పట్టాకు యిస్తే బాగా ఉంటుంది Grazing purpose కు ఉంచిన reserve భూమి ఎదోతెలియదు. ఎక్కడబందరాయి ఉన్నదో తెలియదు ఎక్కడ భారీపు ఉన్నదో తెలియదు. పట్వారీ లేక పోయినట్లయితే రెవెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు proposals submit చేయదు కాబట్టి పట్వారీ పంతులున్నాడా అనే భావన వస్తుంది అప్పుడు పంచనామా కావాలి ఊళ్లో తనకు అనుకూలమైనవాడు లేకపోతే పంచనామా submit చేయదు భార్యల పేరుమీద ధనవంతులకుయిచ్చిన పట్వారీలను ఒకరుయద్దరిపైన immediate గా action తీసుకుంటే సుదరాయిస్తుందని నేను సవి నయం గా మనవిచేస్తున్నాను. అలాంటివాళ్ళపైన action తీసుకోకపోయినట్లు ఉంటే, ఎన్నిదొంగతనాలు చేసినా వాళ్ళను పట్టుకోక పోయినట్లు ఉంటే మనం ఏమీ చేయలేని పరిస్థితిలో ఉంటాము Specific గా రెండు మూడు కేసులు యిచ్చాము. కాలూకాలో ఉన్న పట్వారీలకు కాస్త భయంపుట్టి ఈవిధంగా ధనవంతులపేరుమీద పట్టాలు యిచ్చినట్లయితే మనఉద్యోగాలు పోతాయనే భావన లిగేటట్లు చేయలేని మేము ఎన్నోసార్లు తాసిల్దారుకు చెప్పినా కూడా దానిమీద ఏమీ action తీసుకోవడంలేదు రెవెన్యూ మంత్రిగారికి specific గా 4 గ్రామాలు ఉదాహరణ యిచ్చినాను ఆ files కూడా యిచ్చినాను తాసిల్దారు, పట్వారీ, రెవెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు ఈ విధంగా బీదలను వదిలిపెట్టి ధనవంతులకు మారు పేరులుపెట్టి దొంగపేరులుపెట్టిపట్టాలు యివ్వడంగురించి విచారణ జరిపించి వెంటనే action తీసుకోవాలని కోరుతూ, అయినటువంటి పట్టాలకు sub-division work complete చేయకపోయినట్లయితే వానదేముడు పద్ధతరువాత Law and order కు భంగం వస్తుంది బాగా కొట్టుకుంటారు తన్నుకోడానికి అవకాం ఉన్నది కాబట్టి sub division work కొరకు special staff నువేసి వెంటనే పూర్తిచేసే ఏర్పాటు చేయించాలని నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను

శ్రీ సి వెంకటరెడ్డి(కనిగిరి) — అధ్యక్షా, బంజరుభూములు పంచకం విషయంలో పేదలకు ఏ మాత్రం భూమి అందడంలేదు అంతా భాగ్యవంతులకు. భూములుగల వాళ్ళకే అందుతున్నాయి అని చెప్పడం అన్యాయం అయితే మొత్తంమీద మనం ఆశించినంతగా పేదలకు త్వరితంగా భూములు పంచకం మాత్రం పరిష్కారం కావడంలేదు గవర్నమెంటునుంచి మేము పదేపదే ఉత్తరువులు యిస్తున్నాము తొందరగా పంచేదానికి అని చెప్పుతున్నాడు. పేదలు, బిళ్ళకు పంచకం చేయాలి బాదవడుతున్నారు అనే conscientious గల తాసిల్దారు, కలెక్టర్లు గ్రామాధికారులు ఉన్నప్పుడు దయాదాక్షిణ్యాలు కలిగి సెప్పుడు తప్ప అమలులో చాల స్తబ్ధతగా జరుగుతున్నది అది చార్జవం ఎందువల్లనంటే కొందరు ఆఫీసర్లు ఉన్నప్పుడు కొన్నివందలరూపాయలు ఖర్చు పెట్టుకుంటేగాని ఆ ఏ ఎకరాలు పట్టాకూడా దొరకడంలేదు. భూమి ఎకరా

40 రూపాయలు కూడ చేయదు అటువంటి పరిస్థితులలో ఎందలు ఖర్చుపెట్టుకొంటేగాని జరగడంలేదు అందుచేత నానాయిబ్బందులు పడుతున్నారు ఒక్కొక్క గ్రామానికి సంబంధించి, పెద్దగ్రామానికి సంబంధించి వందలువేల ఎకరాలు ఈ నాటికి అనాధీలుగా ఉన్నాయి అవి కూడ 10 ఏళ్ళు, 20 ఏళ్ళు నుంచి భూమిలేని రైతల స్వాధీనంలో ఉన్నప్పటికీ కూడ వాటివిషయంలో ఎటువంటి అభ్యంతరంలేని పరిస్థితిలోకూడ సంవత్సరాల పర్యంతం ఆలస్యం చేస్తున్నారు 10,12 ఏండ్ల క్రిందట stone fees కట్టినవాటికీ కూడ ఈ నాటికి పట్టాలులేవు అది ఏమిటి అని విచారిస్తే అసలు ప్రైవేట్ లేవు ఎప్పుడో పోయినాయి అని చెబుతున్నారు చలానా కట్టించుకొని, ఎటువంటి objection లేనివాటికీకూడ ఆలస్యం చేస్తున్నారు ప్రైవేట్ చేసుకొని డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకుంటేతప్పరాని పరిస్థితులు ఉన్నాయి చాల అన్యాయమైన విషయాలు గవర్నమెంటుదృష్టికి వచ్చినప్పటికీ గవర్నమెంటు దానినిగురించి పట్టించుకొనడంలేదు గౌరవసభ్యులు మహానందగారుచెప్పినట్లు మా జిల్లాకు సంబంధించి burning problem ముఖ్యంగా ఉదయగిరి తాలూకాలో జడితి అశే గ్రామంలో దాదాపు 5 సంవత్సరాల క్రిందట రైల్వేదారు అక్కడ ఏక్ సాల్ పర్మిషన్ ఇచ్చారు 5 సంవత్సరాలనుండి అక్కడ హరిజనులు ఒక కుటుంబం ఒక ఎకరా చొప్పున 70 కుటుంబాలు 70 ఎకరాలు సాగుచేసుకుంటున్నారు ఆ ఊళ్ళోరైతులు పలుకుబడిగలవారు కాబట్టి పై level లో వచ్చి ముందు R D O దగ్గరభూములు చేయడానికి వీలులేదని stay తీసుకువచ్చారు. R D O enquiry చేసి యిది అన్యాయం అని వాళ్లు చేసుకోవడం మంచిదని stay vacat చేశారు మళ్ళీ కలెక్టరుగారి దగ్గర stay తెచ్చారు మళ్ళీ వాళ్లు పోయి represent చేసుకుంటే enquiry చేసి హరిజనులు చేసుకోవాలని నిర్ణయించారు stay order తీసివేశారు మళ్ళీ Revenue Board కు తీసుకువచ్చి యిక్కడ stay తెచ్చారు ఈ సంవత్సరం ముందు దున్నడం తరువాత stay రావడం, సారె సారెకు ఈ విధంగా stay రావడంవలన అంతాపాడైపోయి పేద కుటుంబాలవారు అల్లాడుతున్నారు రెవెన్యూ బోర్డు కలెక్టరు దగ్గరనుంచి report తెప్పించుకొన్న తరువాత న్యాయంగా హరిజనులకే చెందాలి. Assignment proposals కూడ దాదాపు పూర్తి కావచ్చినాయి పట్టాలు ఇవ్వడంలేదు. Revenue Board stay vacate చేసినది. రెవెన్యూ బోర్డు stay vacate చేసిన తరువాత మళ్ళీ మినిష్టరుగారి దగ్గర stay తెచ్చారు అన్యాయంగదా! ఇవన్నీ జరుగుతున్నాయి stay ఇవ్వకపోతే ఏమంత ముంచుకుపోయింది? హరిజనులు, పేదలు చేసుకుంటున్నారు ఇవ్వడానికి object onable గా ఉండేది అయితే తరువాత cancel చేయవచ్చుగదా అదనులో ఎంతో కష్టపడి చేసుకన్నది అంతా అన్యాయంగా నిలిచిపోవడం జరిగింది మినిష్టర్ గారు కలెక్టరునుంచి report call for చేశారు Board నుంచి Collector నుంచి reports వచ్చి నెలలు అయినప్పటికీ మంత్రిగారు పట్టించుకోవడంలేదు అంటే ఎంతోచాడకరమైన విషయం అలాంటి పరిస్థితిలో రాంగ్రామ ప్రభుత్వంలో జంజరుభూముల పంపకం సక్రమంగా జరుగుతున్నది

Assignment of waste lands to
landless poor

చెప్పడానికి చాలా బాధగా ఉన్నది 100 కేసులలో మంచి చేసినప్పటికీ ఇట్లాంటి అన్యాయమైన case ఒకటి చాలు ప్రభుత్వం మొత్తానికి చెడ్డ పేరు తెస్తుంది దయచేసి మంత్రిగారు ఈ case విషయంలో స్వయంగా పరిశీలించి హరిజనులకు న్యాయం చేయాలి ఒక సంవత్సరం పోనేపోయింది ఎవరికీ జీవనాధారం లేకుండా పల్లెల వెంబడిపోయి బిజాటన చేసుకుంటున్నారు ఇది వర్షాలు మరిసే season ఇప్పుడైనా permission దయచేసి assignment యిప్పించి సాగుచేసుకోడానికి అవకాశం కల్పించవలసి దిగా ప్రార్థిస్తున్నాను చాలావోట్ల అనవసరంగా వేల ఎకరాలు పడిఉన్నాయి మెట్టతాల్కాకాకు సంబంధించి వందల వేల ఎకరాలు పడిఉన్నాయి వాటి విషయంలో లెక్కలు తయారు చేయండి. అంతేకాకుండా, ఎంతవరకు ప్రగతి సాధించారు 5 ఎకరాలు యిచ్చారా రెండు ఎకరాలు యిచ్చారా, ఎంతమంది రైతులకు యిచ్చారు అని వదే వదే progress reports మాదిరి Collectors తాల్దారులను అడగడం, తాసిల్దారు Village officers ను pursue చేస్తే తప్ప ఈ సమస్య పరిష్కారంకాదు గవర్నమెంటు orders pass చేశాము దాని ప్రకారం అందరికీ పట్టాలు యిచ్చాము అంటే అంత మాత్రం చేత ఏమి సరిపోదు దానివలన న్యాయం జరగదు అని వినియోగదారులకి విజ్ఞప్తి చేసుకోవటా కెలవు తీసుకుంటున్నాను

(శ్రీ ధనంకుల నరసింహం (ఉదయగిరి) — అధ్యక్షా, ఈ బంజరు భూముల పంపకం ప్రస్తుత మనస్ఫూర్తిగా బలపడుతున్నాను కొంతమంది సభ్యులు చెప్పి పట్లుగా ఉదయగిరి నియోజకవర్గంలో జడదేవి గ్రామంలో హరిజనులు 5 రి సంవత్సరాలుగా సాగుచేసుకున్న భూములను కొంతమంది పలుకుబడి కలిగిన వారు, ధనవంతులైనవారు రైతులను అడ్డగించి వారిని నానా హింసలపాలు చేసి అంచెల అంచెల వారిగా stay లు తెచ్చుకుంటున్నారు మంత్రిగారు యిప్పుడు stay యివ్వడం అన్యాయం అని శేలివిచ్చారు ఉదయగిరి నియోజకవర్గానికి సంబంధించి వారిని నేను కొన్ని సూటి ప్రశ్నలు వేయాలి అనుకుంటున్నాను ఇప్పటి వరకు అధికారులు అన్ని రంగాలలో బంజరు భూములు పంపిణీ విషయంలో న్యాయం కలిగించలేదని దరఖాస్తులు సరిగా పరిశీలించలేదని డబ్బులు యిస్తే గాని పరిష్కారం కాదని, అక్కడ ఆ విషయం వచ్చేసరికి చాలా అన్యాయంగా అధికారులు వ్యవహరించారు కాని మంత్రిగారు ఎందుకు యిక్కడ అడ్డుపడుతున్నారనే ప్రశ్నవచ్చినది కనిగిరి తాలూకాలో గ్రామాలలోని హరిజనులందరికీ పట్టాలు యిప్పించారా? దర్శి తాలూకాలో గ్రామాలలోని హరిజనులందరికీ పట్టాలు యిప్పించారా? వేలకొలది, లక్షలకొలది దరఖాస్తులు బంజరుభూముల కొరకు జిల్లాలో మురుగుకున్నవి అటువంటప్పుడు జడదేవి గ్రామ ప్రస్తావన మూక్తమే ఎందుకు వచ్చింది? కొన్ని రాజకీయ శక్తులు తమ చెప్పుచేతలతో వుండలేదనే కారణంచేత అక్కడ వుండే రైతులను యిబ్బందులకు గురిచెయ్యాలని, పగబట్టి, వారిపై కక్ష తీర్చుకోవడానికి యీ విధమైన వన్నాగాలు వస్తుతున్నానని నేను యీ సభాసభులంగా వారికి తెలియజేస్తున్నాను. వారు జెబుతున్నారని

యిప్పుడు, యీ సందర్భంలో నేను వారిని అడుగుతున్నాను - ఎంతమంది హరిజనులకు అక్కడ పర్మిషన్ యివ్వబడింది? వారి వెంట పుడి పడిపిస్తున్నవారు ఎంతమంది? ఒక శాసనసభ్యుడు సెలవిచ్చాడు - ఒక ప్రతిగాంధీ వందే పైలు మరొక మంత్రిగారివద్దకి వెళ్ళిందని, రిపబ్లికన్ దారు మొదలు తెల్లరు వరకు అంతా దానికి అనుకూలంగా వ్రాశారని యీ యిన్ ఫర్ మేషన్ అంతా యంత వవిరంగా ఆ శాసనసభ్యునికి ఎట్లా తెలిసిందని నేను అడుగుతున్నాను. ఇదంతా గమనిస్తే కొన్ని రాజకీయ శక్తులు దీనిసంతా సడలించుకుంటున్నాయి. వడుతన్నాయని మనకు స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. గ్రామాలలో బంగారపు బ్యాంకులు లభ్య, గ్రామాలలో డబ్బు బ్యాంకులు లేవు. గ్రామాలలో రైతుకు ఎంత సొంత, సన్న జీవాలే అతని జీవితం, 'వెంట లేకపోతే వంటలేదు' చాలెడు భూమి పున్నప్పుడు పశువులు లేకుండా రైతు ఏ విధంగా సద్భవం చేసుకోగలడు అనేది ఆలోచించాలి. అందుచేత, ఆ గ్రామంలోని జన సంఖ్య ఎంత? అక్కడ పన్ను సాగు భూమి ఎంత? భూమిలేని పేద వారు ఎంతమంది ఉన్నారు? అందులో నెగురు అనుకూలమైన భూమి ఎంత ఉంది? అనే పియలు లోచిస్తే, యీ నాడు పేదలపేదలో పట్టాలు పుచ్చుకున్నవారంతా పెట్టుబడిదారులు డిలరులు ఒక్కజడదేవి గ్రామంలో పేదలకు పట్టాలు యివ్వడం జరిగిందని, అక్కడ పేదలకు ప్రభుత్వం పూర్తిగా న్యాయం చేశారని చెప్పడం చాలా విడ్డూరంగా ఉన్నది. జ్యోతిర్మఠంలా ఉన్నది ప్రభుత్వాన్ని నేను ఇప్పుడు నేరుగా అడుగుతున్నాను. ఈ రోజున విచారించండి, అక్కడ పట్టాలు యిచ్చిన వారిలో ఎంతమంది హరిజనులు ఉన్నారు? పట్టాలు యివ్వబడిన వారందరూ ఆ గ్రామంలో ఉన్నారా? లేదు కొంతమంది బెంగళూరులోను, మద్రాసులోను ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నారు. కొంతమంది వరాయి గ్రామాలలో ఉన్నవారికి యిచ్చారు. ఎందువలన యీ విధంగా జరుగుతున్నది? తహశీల్దారుల వద్ద అధికారిం ఉన్నదని, వరపత్రి ఉన్నదని, కొంతమందిపై రాజకీయ ప్రాబల్యం శాశ్వతంగా నిలిచింది. కొనడానికిగాను వాటికి పట్టాలు యిప్పించి వారిపై మొదటి స్థిరు కార్పడం జరుగుతున్నది. ఇది అన్యాయం, అక్రమం కాక మరేమిటని అడుగుతున్నాను. దీనిపై సరియైన దర్యాప్తు జరిపించాలని కూడా నేను రెవిన్యూ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఇండాక మహాసందగారు ఒక విషయాన్ని గురించి చెప్పారు. ఇదేదో అత్తసొమ్ము అల్లుడు ధారపోసినట్లుగా తయారయ్యింది. దర్శి గ్రామంలో పత్తిగ్రామంలో వ్యవసాయ కార్మికులే లేరా? హరిజనులే లేరా? ఉదయగిరిలో వ్యవసాయ కార్మికులే లేరా? హరిజనులే లేరా? ఒక్క జడదేవి గ్రామంలోని వారి గురించే వారికి చక్కగా తెలియడం, యిక్కడ ఉదాహరణగా పేర్కొనడం ప్రేమను ఒకటోయ్యడం చాలా విస్తయ్యాన్ని కలిగిస్తున్నదని మనవిజేస్తున్నాను. ఎందువలన వారి ఒక్కరిపైనే యంత ప్రేమ వోలకబోస్తున్నారో అర్థం కావడం లేదు. ఈ సందర్భంలో నేను రెవిన్యూ మంత్రిగారిని సూటిగా ఒక విషయం అడుగుతున్నాను. నెల్లూరునుండి నాలుగు పోలీసు వ్యాన్స్ అక్కడికి ఎందుకు పంపించబడినవి? బంజులూరు యిప్పించమని హరిజనులు దరఖాస్తులు

పెట్టుకుంటే పూర్తిగా ఉన్నది. పోలిస్తూంటే అక్కడికి పోలిస్తూ ప్యాన్స్ పరుగులు అడుగుతుంటే అక్కడనుంచి ఇందులోని ఉద్దేశ మేమిటని అడుగుతున్నాం. రేపూర్ పరిశ్రమలు యిక్కడనుండి ఏమైనా ఉత్పత్తులు యిచ్చారా? అప్పుడు అక్కడనుండి మోవా ఉత్పత్తులు యిచ్చిందా? రైతులను పెరిగించి వ్యవసాయ పాతాళాన్ని పెరిగించి రైతులు, వ్యవసాయ కూలీలకు మధ్య వున్న సరికొత్త గారిత వాతావరణాన్ని బుడిచి పోయాలి, అక్కడ తిష్టపెసుకుని కూర్చోండి. భావ్యంగా చెత్తనం చెలాలుంచాలనే ఉద్దేశం ఆలోచన, అందుగాను ఒక పోరవాటు మార్గం అవలంబించడానికి ప్రయత్నం గమక చేస్తూ వున్నట్లుంటే అక్కడ వుండే రైతులు దీనిని చూస్తూ పూరుకోరని మామ్రం నేను అనుకున్నాను. రైతులు, స్వల్పవాలు బ్రతాడానికి వసతి వుండాలి. పట్టాలు పెట్టినవారి స్వాధీనంలోకి భూములు వచ్చేట్లు చేయాలి. జడదేవి గ్రామానికి చెందింది అక్కడి నాననభృడిగా నేను చెబుతున్నాను. అక్కడ పెట్టిన వర్మిషన్స్, పోగన్ వర్మిషన్స్ ఆ గ్రామంలో లేనివారికి, బెంగుకూరులోను, బ్రాహ్మణలోను వుండే వారికి యిచ్చారు. పశువుల కంచెలు మొదలైన ఆ గ్రామానికి అగడమైన భూమిని అక్కడ వుండేవారి వసతి నిమిత్తం కాండా అక్రమ వర్మిషన్స్ అక్కడ లేనివారికి యిచ్చారు.

శ్రీ వి వి రాజు — ఏదో ఒక కేసులో యిట్లా జరిగిందని ప్రైవేటు విషయాలు, అప్పీలులో వున్న కేసు విషయాలు యిప్పుడు చెప్పడం దేనికి? వారు ప్రైవేటు విషయాలన్నీ యిక్కడికి తీసుకువస్తున్నారు.

శ్రీ ధనెంకుల నరసింహం — నేను ఆ నియోజకవర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నాను. ఆ నియోజకవర్గం ప్రజలు నాకు ఓట్లు యిచ్చి పంపించారు. వారి తరపున ఆ విషయాలనిన్నీంటినీ నేను యిక్కడ చెప్పడం ధర్మం. జడదేవి గ్రామంలోని వారికై ఎందుకు యింక సవతితల్లి ప్రేమ నటించవలసి వస్తున్నది? కనిగిరిలో మూడేగలవారికి యిచ్చారా? మంత్రిగారు ఆ విషయాలు ఎందుకు చెప్పరు? చర్చిగారిలోని హరిజనుల గరించి ఎందుకు పట్టించుకోరు? జడదేవి గ్రామంలో మాత్రం వారి గుత్త అధికారం క్రింద వుంచుకోవడానికి మాత్రం హరిజనులపేర సాగుకు వర్మిషన్ తీసుకొచ్చి, పశువుల కంచెలు మొదలైనవి అక్రమించుకుని, రైతులకు, వారికి ఎవరికి ఎటువంటి వసతిలేకుండా చేసిన యీ విషయంపై సరియైన దర్యాప్తు జరగాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ బంజర భూముల పంపకం విషయంలో అనేక నోట్ల అనేక అక్రమాలూ, అన్యాయాలూ జరుగుతున్నాయి. హరిజనులకు, బీదవారికి, భూములు లేని 90 వంతుల మంది యీ భూములు యివ్వడంలేదు. తల్లిపేర, తండ్రీపేర, కొడుకు పేర, భూములున్నవారికే యివ్వడం జరుగుతున్నది. ఇది చాలా అన్యాయం. ఈ విషయాలన్నీ దృష్టిలోకి తీసుకోవాలని, నేను యింతకు ముందు మనవి చేసినట్లుగా దీనిపై సమగ్రమైన దర్యాప్తు జరపాలని మనవి చేస్తున్నాను.

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr Speaker —Discussion will be continued on the next non-official day. I am to announce to the House that amendments in respect of the Andhra Pradesh (Krishna and Godavari Delta Area) Drainage Cess Bill, 1968 will be received upto 10 a.m. on 29.6.68, i.e., tomorrow. I am also to announce to the House that the amendments in respect of the following Bills will be received upto 2 p.m. on 30-6-68.

- 1 The Industrial Employment Standing Orders (Andhra Pradesh) Amendment Bill, 1968
- 2 The Payment of Wages (Andhra Pradesh) Amendment Bill, 1968
- 3 The Industrial Disputes (Andhra Pradesh) Amendment Bill, 1967
- 4 The Andhra Pradesh Shops and Establishments Amendment Bill, 1968

The House is adjourned to 8-30 a.m. tomorrow morning.

(The House then adjourned till Half-Past Eight of the clock on Saturday the 29th June, 1968.)

INDEX TO
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT
CONTENTS
25th June, 1968 (Tuesday)

	PAGES
Business of the House	1
Oral Answers to Questions	2
Written Answers to Questions	47
Announcement	
re Arrests of Sarvasri Sultan Salahuddin Owaisi, Ahmed Hussain and Khaja Nizamuddin, Members of the Legislative Assembly	53
re Arrest and release of Sri B Narasimha Reddy, M L A	54
Business of the House	54
Announcement	
re Resignation of Sri T Nagi Reddy as leader of Communist Party (Marxist)	60
Business of the House	
Condolence motion	
re Demise of Sri N Panchaliah, M L A (Adopted)	61
re Demise of Sri Manthana Venkata Raju former member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly	64
Papers placed on the Table	
Annual Accounts and Audit Report of the Andhra Pradesh Road Transport Corporation for 1966 67	80
Notification issued under Section 16 (1) of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963	80
Rules made under Section 69 (1) of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959	81
Rules made under the Beedi Cigar workers (Condition of Employment) Act, 1966	81

	PAGES
Presentation of the Report of the Regional Committee re The Andhra Pradesh Municipalities (Amendment) Bill 1967	82
Business of the House	82
Government Bills	
The Andhra Pradesh Payment of Salaries and Re- moval of Disqualification (Amendment) Bill, 1968- (Introduced)	82
The Andhra Pradesh (Telangana Area) Tenancy and Agricultural Lands (Amendment) Bill, 1968 (Introduced)	82
The Andhra Pradesh Public Premises (Eviction of Unauthorised Occupants) Bill, 1968 --Postponed	83
The Andhra Pradesh Shops and Establishment (Amendment) Bill, 1968—(Introduced)	83
The Andhra Pradesh Municipalities (Amendment) Bill, 1968—(Introduced)	84
The Andhra Pradesh Town Planning (Extension and Amendment) Bill, 1968—(Introduced)	84
The Indian Penal Code (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1968—(Introduced)	84
The Andhra Pradesh Medical Practitioners Registra- tion Bill, 1967—(Passed)	84
The Andhra Pradesh (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bill, 1967	108
26th (June 1968)Wednesday	
Members Sworn	105
Oral Answers to Questions	105
Written Answers to Questions	183
Announcement	
re Release of Sarvasri Sultan Salahuddin Owaisi, M L A, Ahmed Hussam, M L A and Khaja Nizamuddin, M L A ..	146
Business of the House	
Calling attention to matters of urgent public importance re Non disposal of Country Tobacco	147
436—1*	

	PAGES
Paper laid on the Table	
Amendment to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules	149
Privilege Motion	
re Unsatisfactory arrangements made on the occasion of the swearing in of Sri Khandubhai Desai as Governor of Andhra Pradesh and the unsatisfactory treatment meted out to the members of the Assembly who are invited on the occasion	149
Business of the House	155
Government Bills	
The Andhra Pradesh (Kishna and Godavari Delta) Drainage Cess Bill, —1968 (Introduced)	167
The Andhra Pradesh (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bill, —1967 (Discussion not concluded)	168
27th June, 1968 (Thursday)	
Oral Answers to Questions	207
Written Answers to Questions	284
Privilege Motion	
re Alleged remarks made by Sri Morarji Desai, Deputy Prime Minister of India	288
Point of Information	
re Three Language Formula	240
Calling attention to matters of urgent public importance	
re Fire accident in marriage pandal on 10th May, 1968 at Gopinapugudem, Gannavaram taluk	241
Paper laid on the Table	
re Annual Report of the Hyderabad Chemicals and Fertilizers Ltd for the year ended 30th September 1967 and the 30th Annual Report of the Nizam Sugar Factory Ltd, for the year ended 30th September, 1967 together with the Annual Report and the comments of the Comptroller and Auditor General of India	244
Government Bills	
The Andhra Pradesh (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bill, — 1967 (Passed)	244
The Andhra Pradesh Splitting of Joint Pattas (Amendment) Bill, —1967 (Passed)	279

	PAGES
The Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary, Proceedings Tribunal Amendment Bill, 1968 (Passed)	290
The Andhra Pradesh (Telangana Area) Land Revenue Amendment Bill,—1968 (Referred to Regional Committee)	296
The Andhra Pradesh Land Encroachment (Amendment) Bill, —1968 (Passed)	297
26th June, 1968 (Friday)	
Oral Answers to Questions	305
Privilege Motions	
re Certain information furnished to the House by the Minister for Education	340
re Vituperative language used by certain Members of Parliament against Sri P. Thimma Reddy, Minister for Agriculture	351
re Incorrect reporting of the statement made by Sri P. Thimma Reddy about Harijans by Sri Sitaram, correspondent of 'Patriot'	356
Business of the House	
Calling attention to matters of urgent public importance	
re Incomplete stage of famine relief works on Kamugiri, Podili and Darsi taluks	361
re Inadequate water supply position in Vijayawada	362
Non-Official Business	
Bills	
The Andhra Pradesh Shops and Establishments (Amendment) Bill, —1967 (Deferred)	365
The Andhra Pradesh (Telangana Area) Tenancy and Agricultural Lands (Second Amendment) Bill 1968 —(Introduced)	381
The Andhra Pradesh Payment of Salaries and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 1968 (Introduced)	381
Resolution	
re Assignment of waste lands to landless poor- (Discussion not concluded)	381
Business of the House	408

GENERAL INDEX

A

Announcement

re Arrest and release of Sri B Narsimha Reddy, M L A	54
Arrests of Sarvasri Sultan Salahuddin Owaisi, Ahmed Hussain and Khaja Nizamuddin, Members of the Legislative Assembly	53
Release of Sarvasri Sultan Salahuddin Owaisi, M L A, Ahmed Hussain, M L A and Khaja Nizamuddin M L A	146
Resignation of Sri T Nagi Reddy from the Com- munist Party (Marxist)	60-61

ANJALIAH, SRI T

Bill (Non-Official)	
The A P Shops and Establishments Amendment Bill, 1957 1967	371,372

ANJANA REDDY, SRI K

Bills (Government)	
The A P (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bill, 1967	175-177

APPALA NAIDU, SRI K

Q re Progress of N M E P	232-234
--------------------------	---------

APPA RAO SRI B

Bills (Government)	
The A P (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bill, 1967	181-183

B

BAGA REDDY, SRI M

Q re Lift Irrigation Schemes	308-312
------------------------------	---------

BHIM REDDY, SRI M

Q re Pasuperu Project.	.. 339
------------------------	--------

Bills (Government) —

The A P (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bill, 1967	102, 104, 168-203, 244, 270
The A P Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Amendment Bill, —1968 Passed	290–296
The A P (Krishna and Godavari Delta) Drainage Cess Cess Bill, 1968 Introduction	167–168
The A P Land Encroachment (Amendment) Bill, 1968—Passed	297–303
The A P Medical Practitioners Registration Bill, 1967—Passed	85–103
The A P Payment of Salaries and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 1968—Introduction	82
The Andhra Pradesh Public Premises (Eviction of Unauthorised Occupant) Bill, —1968 Postponed	88
The Andhra Pradesh Shops and Establishments (Amendment) Bill, 1968 Introduction	88–84
The Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas (Amendment) Bill, —1967 Passed	270–290
The Andhra Pradesh (Telangana Area) Land Revenue Amendment Bill, —1968 Referred to Regional Committee	296
The Andhra Pradesh (Telangana Area) Tenancy and Agricultural Lands (Amendment) Bill, 1968	82–88
The Andhra Pradesh Town Planning (Extension and Amendment) Bill, 1968 Introduction	84
The Indian Penal Code (Andhra Pradesh) Amendment Bill, —1968 Introduction	84–85

Bills (Non Official)—

The Andhra Pradesh Payment of Salaries and Removal of Disqualification (Amendment) Bill, 1968	891
The Andhra Pradesh Shops and Establishments Amendment Bill,	865–880
The Andhra Pradesh (Telangana Area) Tenancy and Agricultural Lands (Second Amendment) Bill, 1968.	881

BRAHMANANDA REDDY, SRI K —

Condolence Motion

re Demise of Sri Manthana Venkata Raju,
former member of the Andhra Pradesh Legisla-
tive Assembly 64-66

Demise of Sri N Panchalaiah, M L A 61

Point of Information

re Three Language Formula 240-241

Privilege Motion re

Unsatisfactory arrangements made on the occasion of
the swearing in of Sri Kandubhai Desai as Go-
vernor of Andhra Pradesh and the unsatisfactory
treatment meted out to the members of the As-
sembly who are invited on the occasion 152

BUSINESS OF THE HOUSE

1-2, 54-60
82, 146,
155-167,
360-361,
408

BUTCHI RAYUDU, SRI K

Bills (Government)—

The Andhra Pradesh (Andhra Area) Prohibition
(Amendment) Bill, 1967 188-189

Q re Loans given to Sirsilk Ltd , 2-8

Property Tax 42

Second Educational Survey 138-142

Resolution re

Assignment of waste lands to landless poor 398-400

C

Calling Attention re

Fire accident in marriage pandal on 10.5.1968 in
Gopavarapugudem, Gannavaram Taluk 241-244

Incomplete stage of famine relief works in Kangiri,
Podili and Darsi Taluks 361-362

Inadequate water supply position in Vijayawada 362-364

Non-disposal of country tobacco . . 147-148

CHALAPATHI RAO, DE T V S

Bills (Non Official)

The Andhra Pradesh Shops and Establishment Amendment Bill, 1967	370-371
--	---------

Calling Attention re

Inadequate water supply position in Vijayawada	362-364
--	---------

Condolence Motion re

Demise of Sri Manthana Venkata Raju, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assem- bly	75-76
---	-------

Question re

Enhancement of paddy price	224-226
----------------------------	---------

CHENCHURAMA NAIDU SRI N

Bills (Government)

The Andhra Pradesh Town Planning (Extension and Amendment) Bill, 1968	
--	--

Introduction	84
--------------	----

Calling Attention re

Inadequate water supply position in Vijayawada	363-364
--	---------

Condolence Motion re

Demise of Sri Manthana Venkata Raju former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assem- bly	64-80
--	-------

Demise of Sri N Panchalaiah, M L A	60-64
------------------------------------	-------

E,

EASWARA REDDY SRI A

Question re

Inclusion of Dasarumatam Panchayat in Tirupathi Municipality	49-50
---	-------

Nurses Training School at Tirupathi	284
-------------------------------------	-----

Private Taxis to Tirumalai	146
----------------------------	-----

Wig Factory	142
-------------	-----

EASWARI BAI, SMT J

Bills (Government)

The Andhra Pradesh (Andhra Area) Prohibition
Amendment Bill, 1967 .. 187-188

Bills (Non Official)

The Andhra Pradesh Shops and Establishments
Amendment Bill, 1967 367, 374

Condolence Motion re

Demise of Sri Manthana Venkata Raju, former
Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly.. 68

Demise of Sri N Penchalalah, M L A . ..

Privilege Motion re

Unsatisfactory arrangements made on the occasion
of the swearing in of Sri Khandubhai Desai as
Governor of Andhra Pradesh and the unsatisfac-
tory treatment meted out to the Members of the
Assembly who are invited on the occasion . 149

Q re Financial Crisis in Osmania University 130

Resolution re

Assignment of waste lands to landless poor 384-385

G

GANESWARA RAO, SRI N.

Q re Mechanised boats for fishing . 145

GANGADHAR, SRI K. V

Q re Sugarcane under Nizamsagar Project 334-335

GODFREY, MRS

Bills (Non-Official)—

The A P Shops and Establishments Amendment
Bill, 1967. 369

GOPALAKRISHNAYYA, SRI VAVILALA.

Bills (Government) —

The Andhra Pradesh (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bill, 1967	188-193, 241, 250
--	----------------------

The Andhra Pradesh (Krishna and Godavari Delta) Drainage Cess Bill, 1968 —(Introduction)	167-168
---	---------

The Andhra Pradesh land Encroachment (Amendment) Bill 1968 — (Passed)	298-299, 302
--	-----------------

The Andhra Pradesh Medical Practitioners' Registra- tion Bill, 1967 —(Passed)	83-86, 95-102
--	------------------

The Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas (Amendment) Bill, 1967 (Passed)	273-274
--	---------

Bills (Non-Official)

The Andhra Pradesh Shops and Establishments Amendment Bill	865, 875-890
---	-----------------

The Andhra Pradesh (Telangana Area) Tenancy and Agricultural Lands (Second Amendment) Bill, 1968	881
---	-----

Calling Attention re

Non disposal of country tobacco	147-148
---------------------------------	---------

Condolence Motion re

Demise of Sri Manthana Venkata Raju, Farmer Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly	68-78
--	-------

Demise of Sri N Penchalaiah, M L A	68
------------------------------------	----

Privilege Motion

Unsatisfactory arrangements made on the Occasion of the swearing in of Sri Kandubhai Desai and Governor of Andhra Pradesh and the unsatisfac- tory treatment meted out to the Members of the Assembly who are invited on the occasion	149-154
---	---------

Question re .

B. O L. Degree	183
-------------------------	-----

GOUNDA RAO SRI K

Bills, (Government)

The Andhra Pradesh (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bill, 1967	173-175 202-208
The Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas (Amendment) Bill, 1967 Passed	274-275

Question re

Bhatrapalem Project	330-331
Corruption Case against an Assistant Engineer ..	8-12

GUNNAYYA, SRI P

Condolence Motion re

Demise of Sri Manthana Venkata Raju, Former Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly	77-78
Demise of Sri N Penchalaiah, M L A	68
Bahuda Project	380
Donations by Tirupathi Tirumala Devasthanam	123-125
Income and Expenditure of T T D	119-120

H

HUSSAIN, SRI AHMED

Question re

Property Tax	42
Recognition of New-Papers	12-15

J

JAGANNADHAM, SRI S

Question re

Corruption case against an Assistant Engineer	8-12
---	------

JANGA REDDY, SRI C

Resolution re Assignment of waste lands to landless poor	400-408
---	---------

K

KASTURI DEVI, SMT M

Bills (Government)

The Andhra Pradesh (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bill, 1967	190-191
--	---------

KOTAIK, SRI PRAGADA**Bills (Government)**

- The Andhra Pradesh Medical Practitioners Registration Bill, 1967 (Passed) 88

Condolence Motion re

- Demise of Sri Manthana Venkata Raju, former member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly 78-74

Question re

- Deep sea Fishing at Vadarevu 127-128

- Levy of Tax and Duty on Yarn 40-41

- Soap Workers Co-operative Society Ltd

KURMAYYA, SRI V**Condolence Motion re**

- Demise of Sri Manthana Venkata Raju, former member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly 76-77

L.**LAKSHMAN BAPUJI, SRI KONDA****Bills (Government)**

- The Andhra Pradesh Shops and Establishments (Amendment) Bill, 1968 (Introduction) 83-84

Bills (Non Official)

- The Andhra Pradesh Shops and Establishments (Amendment) Bill, 1967 373-374

LATCHANNA, SRI G**Bills (Government)**

- The Andhra Pradesh (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bill, 1967 168-170

Condolence Motion re

- Demise of Sri Manthana Venkata Raju, former member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly 66-67

- Demise of Sri N. Panchalaiah, M.L.A. 61-62

Privilege Motion re :

- Alleged remarks made by Sri Morarji Desai, Deputy Prime Minister of India 289

M

MADHAVA RAO, SRI A

Bills (Government)

The Andhra Pradesh (Andhra Area) Prohibition
(Amendment) Bill, 1967 171-172, 269

The Andhra Pradesh Civil Service (Disciplinary
Proceedings Tribunal (Amendment) Bill, 1968
(Passed) 291-292

The Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas
(Amendment) Bill, 1967 (Passed) 278-281

Condolence Motion re

Demise of Sri Manthana Venkata Raju, former
member of the Andhra Pradesh Legislative
Assembly 68

Demise of Sri N Panchalaiah, M L A 62

Privilege Motion re

Unsatisfactory arrangements made on the occasion
of the swearing in of Sri Khandubhai Desai as
Governor of Andhra Pradesh and the unsatisfactory
treatment meted out to the Members of the Assem-
bly who are invited on the occasion 152

Question re

Bridge on Jaffer Sahab Channel 829

Expert Committee on Eradication of Famine 821-828

Post Graduate Course in Ayurveda 222-228

Schemes to Control Prices 227-229

Resolution re

Assignment of waste lands to landless poor 882-884

MAHANANDA, SRI R

Bills (Government)

The Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas
(Amendment) Bill, 1967 (Passed) 277

Bills (Non-Official)

The Andhra Pradesh Shops and Establishment
(Amendment) Bill, 1967 366-366

M

Calling Attention re	
Incomplete stage of Famine Relief Works in Kamigiri Podili and Darsi taluks	361-362
Condolence Motion re	
Demise of Sri Manthana Venkata Raju, former member of Andhra Pradesh Legislative Assembly	79-80
Question re	
Boat Constructin Centre at Kakinada	144-145
Lift Irrigation Schemes taken up 1966-67	305-307
Misappropriation of funds by V Os	214-215
P W D Tank at Sivarampuram	338-384
Reduction of Court Fee for Writ Petitions	337
Technicians trained in the Research and Designs Institute	328-329
Resolution re	
Assignment of waste lands to landless poor	389-391
MAHENDRANATH, SRI P	
Q re Munsiff -Magistrate Court at Achampet	339-340
Trmical Anicut	337-338
Uracheruvu of Parvathipuram	338-339
MALL REDDY, SRI JINNA	
Q re Loans given to Sirsilk Ltd ,	2-8
Members Sworn	105
MUNUSWAMAPPA, SRI V	
Q re Kulwakuntla Water Supply Scheme	320-321
Loase of land to H. rijans of Pullur	235
MONNISWAMY, SRI K	
Bills (Government)	
The Andhra Pradesh Land Encroachment (Amend- ment) Bill, 1968 Passed	299

The Andhra Pradesh Medical Practitioners, Registration Bill, 1967 Passed	87-88
The Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas (Amendment) Bill, 1967 Passed	277-278
Bills (Non Official)	
The Andhra Pradesh Shops and Establishments Amendment Bill, 1967	866
Condolence Motion re	
Demise of Sri N Panchalaiah, M L A	68
Q re Lease of land to Harijans of Pullur	285
Resolution re	
Assignment of waste land to landless poor	886-888
MURTHY, DR T S	
Bills (Government)	
The Andhra Pradesh (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bill 1967	178-181
Bills (Non Official)	
The Andhra Pradesh Shops and Establishment Amendment Bill, 1967	872-873
Condolence Motion re	
Demise of Sri Manthana Venkata Raju—former member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly	68
Demise of Sri N Panchalaiah, M L A	68
Privilege Motion re	
Vituperative language used by certain members of parliament against Sri P Thimma Reddy, Minister for Agriculture	851-858
Q re Corruption case against an Assistant Engineer	8-12
Nuclear Physics Division in Andhra University	112-113

N

NAGAIAN, SRI CH

Q re Enhancement of paddy price	224-226
---------------------------------	---------

NAGAIAN, SRI M CH

Bills (Non Official)—

The Andhra Pradesh Shops and Establishments Amendment Bill, 1967	367-370
---	---------

NARASIMHAM, SRI DEANENKULA

Q re Enhancement of paddy price	224-226
---------------------------------	---------

Grants given to the Universities	128-130
----------------------------------	---------

Increase in the production of coal	48
------------------------------------	----

Mechanised boats for fishing	145
------------------------------	-----

Resolution re

Assignment of waste lands to landless poor	405-407
--	---------

NARASIMHA RAO, SRI P V

Bill (Government)

The Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Amendment Bill, 1968 Passed	290-291
---	---------

The Andhra Pradesh Medical Practitioners Regis- tration Bill, 1967	
---	--

Passed	85, 89-102
--------	------------

Calling Attention re

Fire accident in marriage pandal on 10-5-1968 Gopavarapugudem, Gannavaram Taluk	243-244
--	---------

NARASIMA REDDY, SRI B

Condolence Motion re

Demise of Sri Manthana Venkata Raju, former mem- ber of the Andhra Pradesh Legislative Assembly	68
--	----

Demise of Sri N Penghalaiiah, M L A	62-63
-------------------------------------	-------

NARAYANA, SRI K S

Bill (Non Official)—

The Andhra Pradesh Shops and Establishments Amendment Bill, 1967	367-368
---	---------

NARAYANA REDDY, SRI K V

Bills (Government) —

The Indian Penal Code (Andhra Pradesh) Amendment Bill, 1968—	84-85
Introduction.	

PALAVELLI, SRI V

Q re Nuclear Physics Division in Andhra University	112-113
--	---------

PANDURANGA RAO, SRI CH

Q re Dalwa Crop under Krishna Eastern Division	334
--	-----

PAPER LAID ON THE TABLE

Amendment to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules 1964	149
---	-----

Annual Accounts and Audit Report of the Andhra Pradesh Road Transport Corporation for 1966-67	80
---	----

Annual Report of the Hyderabad Chemical and Fertilizer Ltd for the year ended 30th September 1967 and the 30th Annual Report of the Nizam Sugar Factory Ltd, for the year ended 30th September, 1967 together with the Annual Report and the Comments of the Comptroller and Auditor-General of India	244
---	-----

Notifications issued under Section 16 (1) of the A P Motor Vehicles Taxation Act, 1963	80-81
--	-------

Rules made under Section (1) of the A P Panchayat Samithis Zilla Parishads Act, 1959	81
--	----

Rules made under the Beedi Cigar Works (Condition of Employment) Act, 1966	81-82
--	-------

PARANKUSAM, SRI MUDILABABU

Q re : Amount to be refunded to the ryots of Chilkam Estate	237
---	-----

Resolution re

Assignment of waste lands to landless poor	393-394
--	---------

PITCHAYYA, SRI P

Bills (Government) —

The A P (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bill, 1967	191-192
--	---------

PITTI, SRI BADRIVISHAL

Privilege Motion re

Certain information furnished to the House by the Minister for Education	340-345
	348

Question re

Abolishing of Jagirs in Telangana Area	238
Boat construction centre at Kakimada	141-145
Corruption case against an Assistant Engineer	8-12
District Journalists Tour	92-99
Grant to Central Laboratories	48
Lift Irrigation Schemes taken up 1966-67	
Loans given to Siv silk Ltd	2-8
Property Tax	42
Second Educational Survey	193-192
State Panchayats Chamber	106-110
Point of Information re	
Three Language Formula	240-241

PRABHAKARA RAO, SRI KONA

Condolence Motion re

Demise of Sri Mantena Venkata Raju, former member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly	74-75
--	-------

Question re *

Assignment of lands under Krishna Barrage	207-214
Misappropriation of funds in Kirlampudi Sugarcane Growers Society	117-119

PRATAPRUDRA RAJU, SRI S

Question re

Subsidy wells in Kuppam Block	125-126
-------------------------------	---------

Presentation of the Report of the Regional Committee on the Andhra Pradesh Municipalities (Amendment) Bill, 1967	82
436-2*	

PRIVILEGE MOTION RE

Alleged remarks made by Sri Morarji Desai, Deputy Prime Minister of India	288-240
Certain information furnished to the House by the Minister for Education	340-350
Incorrect reporting of the Statement of Sri P Thumma Reddy about Harijans by Sri Sitaram Correspondent of Patriot	356-360
Unsatisfactory arrangements made on the occasion of the swearing in of Sri Kandubhai Desai as Governor of Andhra Pradesh and the unsatisfactory treatment of noted out to the Members of the Assembly who are invited on the occasion	149-155
Vituperative language used by certain Members of Parliament against Sri P Thumma Reddy, Minister for Agriculture	351-356

PURUSHOTHAMA RAO, SRI T

Question re	
Coal supplied to Tobacco merchant of Guntur	31-32
Loss in Bodhan Fertiliser Factory	30
Missing of Coal Wagons	44-47
Report of Estimates Committee on Khadi Board	15-27

Q

Question re	
Abolishing of Jagirs in Telangana Area	233
Agricultural labourers in Anantapur District	145
Amount to be refunded to the ryots of Chilkam Estate	237
Apportionment of State Expenditure between Andhra and Telangana	43-44
Artificial limb centre	235-236
Assignment of lands under Krishna Barrage	207-214
Ayacut under T B Project Low Level Canal	181
Bed strength in Osmania and Gandhi Hospitals	216-218
Betterment levy collected by Hyderabad Municipal Corporation	28-30

Bhatrupalem Project	330-331
Bahuda Project	330
Boat construction centre at Kankiada	144-145
B O L Degree	133
Bridge on Jaffer Saheb Channel	329
Cases booked by the Prohibition Staff in Palamaner	237
Coal produced in Ramagundam Division	50
Coal supplied to tobacco marchants of Guntur	31-32
Co-operative Rice Mills in Nalgonda District	131-132
Corruption case againrt an Assistant Engineer	8-12
Dairy Farm, Visakhapatnam	142-143
Dalwa Crop under Krishna Eastern Division	334
Deep sea fishing at Vadarevu	127-128
District Journalists tour	32-39
Donations by T T D	123-125
Dues from Challapalli Sugar Factory	105-106
Electricity in Cuddapah District	50-53
Enhancement of paddy price	224-226
Enhancement of tree tax	223-224
Executive staff in Panchayat Samithus	110-112
Expert Committee on Eradication of Famine	321-323
Financial crisis in Osmania University	130
Fishing in Godavari River	126-127
Grant to Central Laboratories	43
Grant given to the Universities	123-130
Gunderu Floods	333
Hospitals for Chenchus	224

Inclusion of Dasarimatam Panchayat in Tirupathi Municipality	49-50
Income and Expenditure of T T D	119-123
Increase in the production Coal	48
Irrigation Schemes in Kurnool District	335-337
Kalwakuntla Water Supply Scheme	320-321
Lady Doctor of Kurnool Hospital	218-222
Lease of land to Harijans of Pullur	235
Levy of tax and duty on yarn	40-41
Lift Irrigation in T B Project	312-320
Lift Irrigation Scheme	308-312
Lift Irrigation Schemes taken up 1966 67	305-307
Loss in Bodhan Fertiliser Factory	30
Loss incurred by Electricity Board	8
Loss of Cement in Singareni Collieries	47-48
Loan given to Sursilk Ltd	2-3
Machanised Boats for fishing	143
Medicl Education Society, Warangal	236
Misappropriation of funds by V Os	214-215
Misappropriation of funds of Kakimada Engineering College Hostel	118-116
Misappropriation of funds in Kirlampudi Sugarcane Growers Society	117-119
Missing of Coal Wagons	44-47
Missing of Tarpaulins	30-31
Mobile Hospitals for fishermen	238
Munsiff-Magistrate Court at Achampet	239-340
Nuclear Physics Division in Andhra University	112-113
Nurses Training School at Tirupathi	234
Pasuperu Project	339

Payment of salaries for teachers	132-133
Plan outlay for 1968-69	331-333
Post graduate course in Ayurveda	222-223
Private Taxis to Tirumala	140
Procurement of essential commodities	226-227
Progress of N M E P	232-234
Property Tax	42
Property Tax due from Nizam	27-28
Property Tax on Government Buildings	41-42
P W D Tank at Sivaraipuram	333-334
Recognition of News-Papers	14-15
Reduction of Court Fee for Writ Petitions	337
Report of Estimates Committee on Khadi Board	15-27
Schemes to control prices	227-229
Second Educational Survey	133-142
Soap Workers Co-operative Society, Ltd	49
Standing crop destroyed in Karedu Village	230-231
State Health Transport Organisation Vehicles	236-237
State Panchayats Chamber	106-110
Storing of rice in godowns	285
Subsidy wells in Kuppam Block	125-126
Sugarcane under Nizamsagar Project	334-335
Supply of Bengalgram	229-230
Tamil Ancient	337-338
Technicians trained in the Research and Design Institute	328-329
Uracheruvu of Parvathipuram	338-339
Water Supply Schemes	49
Wig Factory	142
Will in Favour of Government	215-216
Wine manufacturing factory	234-235

R

RAGHAVA REDDY, SRI N

Bills (Non Official)

The Andhra Pradesh Shops and Establishment
Amendment Bill, 1967 368

Question 16

Co-operative Rice Mills in Nalgonda District 131-132

RAGHAVULU, SRI T V

Privilege Motion 16

Certain information furnished to the House by the
Minister for Education 341,348-349

RAJAB ALI, SRI

Resolution re

Assignment of waste lands to landless poor . 394-398

RAJAGOPALA REDDY, SRI R

Q re Electricity in Cuddapah District ... 50-53

RAJAN, SRI T C

Q re Cases booked by the Prohibition Staff in 237

Palmaner

Dairy Farm, Visakhapatnam. 142-143

Enhancement of tree tax .. 223-224

Loans given to Sirsilk Ltd , ... 2-8

Property Tax due from Nizam 27-28

Resolution re

Assignment of waste lands to landless pooe 388-389

RAJESWARA RAO, SRI CH

Bill (Government)

The A P (Andhra area) Prohibition (Amendment)
Bill, 1967 266

Bills (Non-Official)

The A P Shops and Establishment Amendment
Bill, 1967 370

Condolence Motion re

Demise of Sri Manthana Venkata Raju, former
member of the A P Legislative Assembly 67

Demise of Sri N Penchaliah, M A L . . 62

Privilege Motion re

Vituperative language used by certain members of Parliament against Sri P Thimma Reddy, Minister for Agriculture	355-356
Q re Apportionment of State Expenditure between Andhra and Telangana	43-44
Artificial Limb Centre	235-236
Betterment collected by Hyderabad Municipal Corporation	28-30
Corruption case against an Assistant Engineer	8-12
Property Tax on Government Buildings	41-42
Second Educational Survey	133-142

RAJU, SRI V B

Bills (Government)

The A P Land Encroachment (Amentdment) Bill-Passed	297-299 303
The A P Payment of Salaries and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 1968-Introduction	82
The A P (Telangana Area) Land Revenue Amendment, Bill, 1968— Referred to Regional Committee	296
The A P (Telangana Area) Tenancy and Agricultural Lands(Amendment) Bill, 1968	82-83
The A P Splitting up of Joint Pattas (Amendment) Bill, 1967—Passed	270-273, 279-287

Calling Attention re

Fire Accident in marriage pandal on 10-5-1968 in Gopavarapugudem, Gannavaram Taluk	242-243
Incomplete stage of famine relief works in Kanigiri, Podili and Darsi Taluks	361-362

Paper laid on the Table

Annual Report of the Hyderabad Chemicals and Fertiliser Ltd, for the year ended 30th September 1967 and the 30th Annual Report of the Nizam Sugar Factory Ltd, for the year ended 30th September 1967 together with the Annual Report and the Comments of the Comptroller and Auditor General of India.	244
---	-----

RAMACHANDRA GOUD, SRI R

Q re Agricultural Labourers in Anantapur District	145
---	-----

RAMLINGA RAJU, SRI R

Condolence Motion re Demise of Sri Manthena Venkata Raju, former Member of the A P Legislative Assembly	74
---	----

RAMARATNAM, SRI K

Q re Coal produced in Ramagundam Division	50
Loss incurred by Electricity Board	8
Loss of Cement in Singareni Collieries	47-48
Missing of Tarpaulins	30-31

RAMANAYYA, SRI B V

Q re Fishing in Godavari River	126-127
Loans given to Srirsilk Ltd	2-8

RAM REDDY, SRI A

Q re Technicians trained in the Research and Design Institute	328-329
--	---------

RAO, SRI C V K

Bills (Government) —

A P (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bill, 1967	185-187, 249, 249
---	----------------------

The Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Amendment Bill 1968 Passed	292-298
--	---------

The Andhra Pradesh Medical Practitioners Regis- tration Bills, 1967	
Passed	85-89

The Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas (Amendment) Bill, 1967 Passed	276-277
---	---------

Bills (Non-Official)—

The Andhra Pradesh Shops and Establishments Amendment Bill, 1967	865-866
---	---------

Privilege Motion re

Alleged remarks made by Sri Morarji Desai, Deputy
Prime Minister of India 238-240

Vituperative Language used by certain Members of
Parliament against Sri P. Thimma Reddy, Minister

Q re Dues from Challapalli Sugar Factory 105-106

Enhancement of paddy price 224-226

Financial crisis in Osmania University 130

Misappropriation of funds of Kakinada Engineering
College Hostel 113-116

Nuclear Physics Division in Andhra University 112-113

Payment of Salaries for teachers 132-133

Supply of Bengalgram 229-230

Resolution re

Assignment of waste lands to landless poor 392-393

RATNASABHAPATI, SRI B

Bills (Government —)

The A. P. (Andhra Area) Prohibition (Amendment)
Bill, 1967 192-196

Privilege Motion re

Certain information furnished to the House by the
Minister for Education 345-347

Incorrect reporting of the statement of Sri P.
Thimma Reddy about harijans by Sri Sitaram,
Correspondent of Patriot 357-358

Vituperative language used by certain members of
Parliament against Sri P. Thimma Reddy, Minister
for Agricultural 354

Q re Enhancement of tree tax 223-224
Property Tax 42

RESOLUTION RE

Assignment of waste lands to landless poor. 381-407

SATYANARAYANA, SRI D

Q re

Coal supplied to Tobacco merchant of Cuntur	81-82
---	-------

SATYANARAYANA RAJU, SRI P B

Q re

Ayacut under T B Project Low level Canal	181
Executive staff in Panchayat Samithis	110-112
Expert Committee on Eradication of famine	821-828
Financial Crisis in Osmania University	180
Lady Doctor of Kurnool General Hospital	218-222
Plan Outlay for 1968-69	
Procurement of essential commodities	226-227
Water Supply Scheme	49
Wine manufacturing factory	284-285
Fishing in Godavari River	126-127
Mobile Hospitals for fishermen	288

SATNARAYANA SRI CH

Q. re

Loans given to Sisilk Ltd	2-8
---------------------------	-----

SATNARAYANA RAO SRI V

Bills (Government)

The Andhra Pradesh (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bill, 1967	108-196-202 255-257, 265 266
--	------------------------------------

SESHAVATHARAM, DEI P

Bills (Government)

The Andhra Pradesh (Andhra Area) Prohibition (Amendment) Bills, 1967	177-178
---	---------

SIDDA REDDY, SRI S

Bills, (Government)

The Andhra Pradesh (Krishna and Godavari Delta) Drainage Cess Bill, 1968	
---	--

Introduction	. . . . .	167-168
--------------	-----------	---------

SIVIAH, SRI G —

Bills (Government)

Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary) Proceedings Tribunal) Amendment Bill, 1968 Passed 291

The Andhra Pradesh Medical Practitioners Registration Bill, 1967 Passed 86

The Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas (Amendment) Bill, 1967 Passed 278

Q re

Bahuda Project 880

Bed Strength in Osmania And Gandhi Hospitals 216-218

Resolution re

Assignment of waste lands to landless poor 391-392

SPEAKER MR —

Announcement re

Arrest and release of Sri B Narsimha Reddy, M L A 54

Arrests of Sarvasri sultan Salahuddin Owasi, Ahmad Hussain and Khaja Nizamuddin Member of the Legislative Assembly 58

Release of Sarvasri Sultan Salahuddin Owasi, M L A Ahmed Hussain, M L A and Khaja Nizamuddin M L A 146

Resignation of Sri T Nagi Reddy from the Communist Party (Marxist) 60 61

Condolence Motion re

Demise of Sri Manthana Venkata Raju, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly 80

Demise of Sri N Panchalaiah, M.L.A 61, 63-6

Privilege Motion re

Alleged remarks made by Sri Morarji Desai, Deputy Prime Minister of India 288-240

Certain Information furnished to the House by the Minister for Education 340, 344, 346-350

Incorrect reporting of the statement of Sri P Thimma Reddy about harijans by Sri Sitaram, Correspondent of Patriot .. 356-359

Unsatisfactory arrangements made on the occasion of the swearing in of Sri Kandubhai Desai as Governor of Andhra Pradesh and the unsatisfactory treatment meted out to the Members of the Assembly who are invited on the occasion	153-155
Vituperative language used by certain members of parliament against Sri P Thimma Reddy, Minister for Agriculture	353-356
When Sri C V K Rao raised a privilege motion on the ground that the observations that some of the legislators and some Ministers also drink, made by Dy Prime Minister of India constituted breach of Privilege and as such should be considered by the House itself, the Hon Speaker disallowed it on the ground that the observation was more in the nature of a general statement and did not interfere with their rights of privilege	239-240
When some members raised a privilege motion on the ground that vituperative language was used by certain members of Parliament against Sri P Thimma Reddy, Minister for Agriculture, the Speaker disallowed it on the ground that no member of legislature can make any observation for the language used by any member of any legislature	355-356
SUBBA NAIDU, SRI G	
Q re Technicians trained in the Research and Designs Institute	328-329
SUBBAYYA, SRI P	
Bills (Government)	
The A P Medical Practitioners Registration Bill, 1967 passed	186-187
The A P Splitting up of Joint Pattas (Amendment) Bill, 1967 Passed	275-276
Q re Bhatrupalen Project	330-331
Hospitals for Chenchus	234
Lady Doctor of Kurnool General Hospital	218-222
Medical Education Society, Warangal	236
SURYANARAYANA RAO, SRI A	
Q, re Storing of rice in godowns	235

T

THIMMAIAH, SRI T G L

Q re Irrigation Schemes in Kurnool District	335-337
Lift Irrigation in T B Project	312-320

THIMMA REDDY, SRI G

Q re Irrigation Schemes in Kurnool District	335-337
Lift Irrigation in T B Project	312-320

THIMMA REDDY, SRI P

Calling Attention re Non-Disposal of Country tobacco	147-148
---	---------

V

VEMMAYYA, SRI S

Q re Bhatrapalem Project	830-881
Gunderu Floods	838
Lady Doctor of Kurnool General Hospital	218-222
Lease of land to Harijans of Pullur	235
Standing crop destroyed in Karedu Village	230-231

VENKANNA, SRI G C

Q re Agricultural Labourers in Anantapur District	145
---	-----

VENKATA NARAYANA, SRI M

Bills (Non-Official) The A P Shops and Establishment Amendment Bill, 1967	371
---	-----

Calling, Attention re

Fire accident in marriage pendal on 10-5-1968 in Gopavarapugudem, Gannavaram Taluk	241-242
--	---------

Condolence Motion re

Demise of Sri Manthana Venkata Raju, former member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly	78-79
---	-------

VENKATA RAO, SRI Y

Bills (Government)

The A P Splitting up of Joint Pattas (Amendment) Bill, 1967., Passed	276
---	-----

Bills (Non-Official)	
The A P Shops and Establishment Amendment Bill, 1967	369
Condolence Motion re	
Demise of Sri Manthana Venkata Raju, former member of A P Legislative Assembly	79
Resolution re	
Assignment of waste lands to landless poor	385-386
VENKATA REDDY, SRI C	
Resolution re	
Assignment of waste lands to landless poor	403-405 25-26
VENKATA REDDY, SRI G	
Privilege Motion re	
Incorrect reporting of the state of Sri P Thi- mma Reddy, about harijans by Sri Sitaram Cor- respondent of Patriot	358-360
Q re	
State Health Transport Organisation Vehicles	286-287
VENKATASUBBAIAH, SRI G	
Q re	
Lease of land to harijans of Pullur	285
VENKATESAM, SRI D	
Bills (Non-Official)	
The Andhra Pradesh Payment of Salaries and Re- moval of disqualification (Amendment) Bill 1968	381
The Andhra Pradesh Shops and Establishment Amendment Bill 1967	368
Point of Information re	
Three language formula	240-241
Q re	
Will in favour of Government	215-216
VENKATESAN, SRI P,	
Q re	
Export Committee on Eradication of famine	321-328
VENKATESWARA RAO, SRI K	
Q re	
Coal supplied to Tobacco merchant of Guntur	81-82

